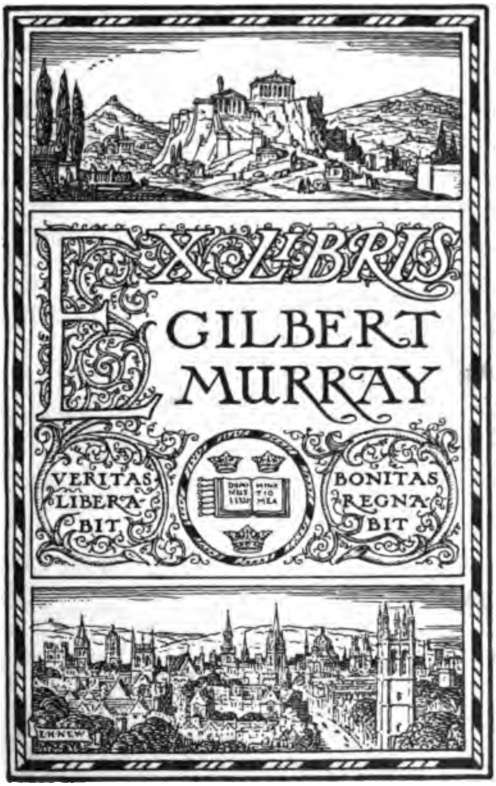
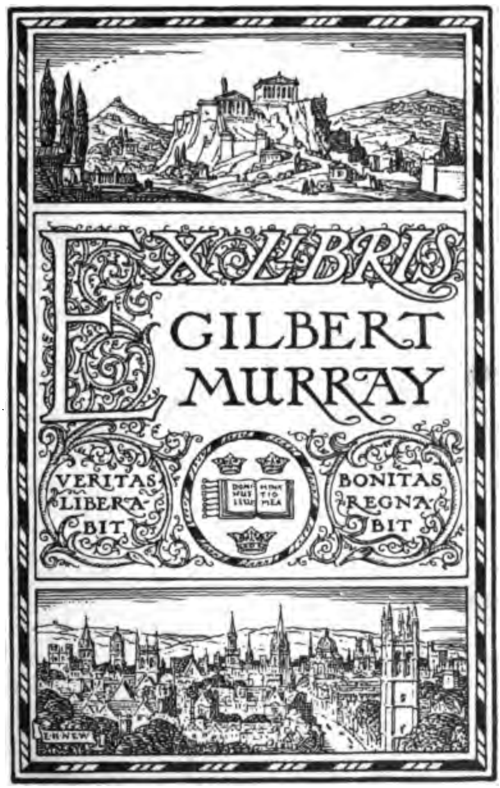
W. G. Cookesley
1830.
6

EX LIBRIS
GILBERT
MURRAY
VERITAS
LIBERABIT
BONITAS
REGNABIT

W. G. Cookesley
1830.

EX LIBRIS
GILBERT MURRAY
VERITAS LIBERABIT
BONITAS REGNABIT

EVRIPIDIS
TROADES

AD
OPTIMORVM LIBRORVM FIDEM
RECENSVIT
ET
BREVIBVS NOTIS INSTRVXIT
AVGVSTVS SEIDLER.

LIPSIAE
APVD GERHARDVM FLEISCHERVM IVN.
MDCCCXII.

PRAEFATIO.

Quatuor fere abhinc annis, quum minorem Sophoclis editionem Erfurdtius meditaretur, natum mihi consilium est, simili modo Euripidis editionem, quae parvo parabilis esset, curare. Atque quum fabulam, quam primam ederem, Troadas elegissem, quod ex illarum ea est numero, quae seorsum haberi non possunt, illico opus aggrediebar, ita vt iam ante hos tres annos trecenti huius fabulae versus a typographo describerentur. Sed breui post, secus atque speraueram, ab instituto opere auocatus, non prius, quam hoc ipso anno, sepositum repetere potui. Hinc veniam dabunt lectores, vbi in fabulae initio nonnulla deprehenderint, quae

in libro, quem de versibus dochmiacis superiore anno in lucem emisi, uberius et exploratius tractata sunt. Facta est horum locorum mentio in Addendis; praetereaque aliquot folia curaui recudenda.

Sed dicendum est breuiter, quid huic nouae Euripidis editioni ornamenti addere decreuerim. Primam omnium hanc mihi legem scripsi, vt textum diligenter recognoscerem, quem in hoc poeta innumeris adhuc mendis contaminatum esse nemo nescit. Proinde quidquid ad hanc rem praesidii deesset, eius copia vt mihi fieret, studiose operam dedi. Ad manum sunt pleraeque Tragici editiones virorumque doctorum ad eum annotationes, quae quidem Critico usui esse possunt, immo ad aliquot Tragoedias nouae etiam Codicum MSS. collationes. Quas magna ex parte Hermanni mei liberalitati debeo, qui insuper de multis locis difficilioribus suam mecum sententiam communicare

voluit. Ex antiquis editionibus primas tenet Aldina, quae ad plerasque fabulas nondum a quoquam satis accurate collata est. Hanc igitur faciendum putaui vt ad singulos versus ipse conferrem. Ceteris editionibus ita me vsum videbis, vt virorum doctorum aut interpretationes aut coniecturas denuo ad examen vocarem, maxime autem ad eas lectiones animum intenderem, quas ex libris MSS. enotatas reperissem. Codicum enim dici vix potest quam perfunctoriam editores rationem habuerint, qui haud raro inepta in poeta relinquerent, optimas lectiones in notarum latebras ablegantes. Largam ab hac parte, maxime in carminibus melicis, nouo editori messem relictam esse, documento sunt nuperae Supplicum et Herculis Furentis editiones ab Hermanno curatae. Metrorum enim peritia quum plerisque editoribus aut nulla aut exigua in promtu esset, saepissime bonis lectionibus vti nescierunt. Factum est inde, vt iam-

bicos trimetros aliquanto emendatius editos habeamus, quam cantica. Et hanc ipsam tamen fabularum suarum partem Tragicos poetas ita perpoliuisse constat, vt haud secundariam ex ea laudem quaererent. Quocirca hac in re a superioribus editoribus ita mihi discedendum putaui, vt, quum illi in senariis emendandis et expediendis maxime elaborassent, ego ad lyrica carmina intentiori quodam studio adhaerescerem. Hoc tamen non ita intellectum volo, vt desertam hanc prouinciam ita mihi videar administrauisse, vt errorum nihil a me relictum sit. Immo facile vides, hoc non vnius neque hominis esse neque aetatis, vt ad pristinam formam carmina illa proxime reuocentur, sed pro suis quemque opibus et viribus tantum aliquam conferre symbolam posse. Quare vt liberum sit suum cuique iudicium, variae lectiones religiose a me commemoratae sunt, nec minus coniecturae virorum doctorum eae, quas re-

ferre haud poeniteret. Ceterum vt redemptoris, de his litteris, vt constat, optime merentis, desiderio satisfacerem, qui tironum quoque vsibus hanc editionem quodammodo accommodatam voluit, locos, qui difficiliores viderentur, aut meis aut aliorum explicationibus breuiter illustravi. Quamquam in tali causa fieri vix potest, quin aliis pauciora, aliis plura, quam oportuerit, explicuisse videare. Hoc modo cunctae Euripidis fabulae deinceps ita a me edentur, vt totum opus intra biennium fere absoluatur.

Quod ad hanc fabulam attinet, nouas quidem Codicum MSS. collationes nullas habui, sed commodum accidit, vt trium optimae notae librorum lectiones Musgravius vulgarit, quas referre ille satis habens, plerasque examinare neglexit. Eminet in his Codex Florentinus, qui secus atque Codex Harleianus haud raro ab Aldina magnopere recedit, lectionesque plerumque offert egregias. Hunc, nisi ido-

nea ratio obstaret, prae ceteris sequendum existimaui, nec paucos ex illo locos restituisse mihi videor. Plus etiam ad singulos locos aut corrigendos aut vitii coarguendos auxilii attulit attentior metrorum cura indagatioque antistrophicorum. Iam enim videbis, cuncta huius fabulae carmina melica antistrophico generi esse adnumeranda. Praeterea Schaeferi me mei consilio hic illic esse adiutum, gratus profiteor. Scripsi Lipsiae, mense Maio anni MDCCCXII.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΤΡΩΙΑΔΕΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΡΩΙΑΔΩΝ.

Μετὰ τὴν Ἰλίου πόρθησιν ἔδοξεν Ἀθηνᾷ τε καὶ Ποσειδῶνι τὸ τῶν Ἀχαιῶν στράτευμα διαφθεῖραι, τοῦ μὲν εὐνοοῦντος τῇ πόλει διὰ τὴν κτίσιν, τῆς δὲ μισησάσης τοὺς Ἕλληνας διὰ τὴν Αἴαντος εἰς Κασσάνδραν ὕβριν. οἱ δὲ Ἕλληνες ἐκληρώσαντο τὰς *) αἰχμαλωτίδας τῶν γυναικῶν. τοῖς γὰρ ἐν ἀξιώμασιν ἔδωκαν, Ἀγαμέμνονι μὲν Κασσάνδραν, Ἀνδρομάχην δὲ Νεοπτολέμῳ, Πολυξένην δὲ τῷ Ἀχιλλεῖ. ταύτην μὲν οὖν ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ ἔσφαξαν. Ἀστυάνακτα δὲ **) ἀπὸ τῶν τειχῶν ἔῤῥιψαν. Ἑλένην δὲ ὡς ἀποκτενῶν Μενέλεως ἤγαγεν, Ἀγαμέμνων δὲ τὴν χρησμῳδὸν ἐνυμφαγώγησεν. Ἑκάβη δὲ, τῆς μὲν Ἑλένης κατηγορήσασα, τοὺς ἀναιρεθέντας δὲ καταδυρομένη τε καὶ θρηνήσασα καὶ κηδεύσασα, πρὸς τὰς τοῦ Ὀδυσσέως ἤχθη σκηνὰς, τούτῳ λατρεύειν δοθεῖσα.

*) Omittit Musgrauius articulum τάς; non male, si Codicum auctoritate factum est.

**) Post Ἀστυάνακτα δὲ omnes Edd. praeter Musgrauianam addunt verba τὸν τοῦ Ἕκτορος.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.
ΑΘΗΝΑ.
ΕΚΑΒΗ.
ΧΟΡΟΣ αἰχμαλωτίδων Τρῳάδων.
ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.
ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ.
ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.
ΜΕΝΕΛΑΟΣ.
ΕΛΕΝΗ.

Προλογίζει δὲ ὁ Ποσειδῶν.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΤΡΩΙΑΔΕΣ.

1 Ἥκω λιπὼν Αἰγαῖον ἁλμυρὸν βάθος
πόντου Ποσειδῶν, ἔνθα Νηρήδων χοροὶ
κάλλιστον ἴχνος ἐξελίσσουσιν ποδός.

V. 1. Αἰγαῖον. Huius nominis iam antiquitus incerta quum etymologia tum scriptura fuit. De accentu quoque tradit Suidas s. v. Αἰγαῖον πέλαγος, magis Atticum esse Αἴγαιον. Vsui tamen obtemperare malui.

V. 2. χοροί. Sic praestantissimi Codd. Cotton. et Flor. apud Musgrauium. Vulgo χορός. Pluralem habes etiam in Iph. Taur. 428. Νηρήδων χοροὶ μέλπουσιν.

V. 3. ποδός. „Hunc versum citans Aristides ποδὶ habet pro ποδός: cui lectioni fauet certe Nonnus Lib. XLVI. 142. καὶ ποδὶ λυσσήεντι χοροίτυπον ἴχνος ἑλίσσων." Musgr. Sed ποδὸς verum est. Ita enim saepissime Euripides; et in Hecubae quoque v. 1059. ad supplendum versum dochmiacum addendum est ποδῶν, absorptum illud a sequenti ποίαν. Vnus, qui pro lectione ποδὶ ex Nostro citari possit locus, est Phoeniss. v. 310., vbi Grotius et aliquot Mss. legunt γηραιῷ τρομερὰν ἕλκω ποδὶ βάσιν. Sed, quum teste Porsono multi praeterea Mss. habeant γηραιῷ πόδὶ τρομερὰν ἕλκω ποδὸς βάσιν, iambico rhythmo legendum videtur:

ἐξ οὗ γὰρ ἀμφὶ τήνδε Τρωϊκὴν χθόνα
Φοῖβός τε κἀγὼ λαΐνους πύργους πέριξ
ὀρθοῖσιν ἔθεμεν κανόσιν, οὔποτ' ἐκ φρενῶν
εὔνοι' ἀπέστη τῶν ἐμῶν Φρυγῶν πόλει,
ἣ νῦν καπνοῦται, καὶ πρὸς Ἀργείου δορὸς
ὄλωλε πορθηθεῖσ'. ὁ γὰρ Παρνάσσιος
Φωκεὺς Ἐπειὸς, μηχαναῖσι Παλλάδος
ἐγκύμον' ἵππον τευχέων ξυναρμόσας,
πύργων ἔπεμψεν ἐντὸς, ὀλέθριον βάρος.
ὅθεν πρὸς ἀνδρῶν ὑστέρων κεκλήσεται
δούρειος ἵππος, κρυπτὸν ἀμπίσχων δόρυ.

γη-
ραιοῦ πόθι τρομερὰν
ἕλκω ποδὸς βάσιν;

Sic Phoeniss. 1710. *πόθι γεραιὸν ἴχνος τίθημι.* *Πόθι* pro *ποῖ* dixit etiam Apollon. Rhod. I. 242. et Macedonius Epigr. 41. quae loca mihi suggessit Schaeferus.

V. 4. *ἀμφὶ — χθόνα.* Vocabula *χθὼν, γῆ,* immo et *νῆσος,* non raro *vrbis* induere significationem, post Kusterum ad Aristoph. Thesmophor. 115. affirmarunt Hemsterhusius ad Lucian. T. I. p. 87. Valckenarius ad Phoeniss. 6. Marclandus ad Suppl. 2. et recentiorum Criticorum quam plurimi; quorum tamen nemo rem satis miram ita argumentis communiuit, vt interpreti paulo ad credendum difficiliori omnis dubitatio exemta sit. Nostro loco, qui ceterum in speciosissimis est, quid impedit tamen, quo minus *τήνδε Τρωϊκὴν χθόνα huncce agrum Troianum* interpreteris, de agro intelligens, in quo Troia condita erat.

V. 13. *ὅθεν.* Cf. Valckenarius ad Phoeniss. v. 27.
Ibid. *κεκλήσεται,* quod est in Mss. Cotton. et Flor., vulgato *κληθήσεται* praetuli, auctore Brunckio ad Aeschyl. Prometh. 846. et Hermanno in Nott. Mss. Neque dissentire videtur Valckenarius ad Phoeniss. p. 12. — *Κληθήσεται* est *nomen accipiet, κεκλήσεται, nomen geret.*

ἔρημα δ' ἄλση καὶ θεῶν ἀγάλματα
φόνῳ καταῤῥεῖ· πρὸς δὲ κρηπίδων βάθροις
πέπτωκε Πρίαμος Ζηνὸς Ἑρκείου θανών.
πολὺς δὲ χρυσὸς, Φρύγιά τε σκυλεύματα

V. 15. *ἀγάλματα*. Ita rescripsi ex optimi Cod. Flor. lectione. Ceteri omnes *ἀνάκτορα*. Vtraque lectio bona. Huic quodammodo fauet locus Ion. 1224. *ἐν τ' ἀνακτόροις φόνον τιθεῖσαν*. Illam tamen anteposui, quod commodiorem cum sequentibus habet nexum. Nam *κρηπίδων βάθροις* cum Aemil. Porto et aliis de templi gradibus interpretari vetant non modo infr. v. 483. et Hec. v. 23. vbi Priamum, quae et apud alios constans fama est, ad Iouis *aram* necatum esse cognoscimus, sed ipsum etiam, quod hic et infra adiicitur, Iouis epithetum. Neque enim Iouis Hercei, quem Penetralem Latini appellant, fuere templa, sed, sicut Penatum, in aedium penetralibus arae, et, quae his adiuncta esse solebant, simulacra. Vid. Suid. v. *Ἕρκειος Ζεύς*. Eustath. ad Odyss. *χ'*, 335. coll. Virg. Aen. II. 513 seqq. Deinde voce *ἄλση* templa simul comprehendi possunt; quin *ἄλσος* simpliciter etiam per *ναὸν* explicat recentior Scholiastes Pindari ad Olymp. VII. ant. 3. quo significatu apud Sophoclem legitur Electr. 4. vbi conf. Erfurdtii mei nota. Accedit, quod senarii exitus *θεῶν ἀνάκτορα* ex Rhes. 516. ab aliquo hic potuit adscribi.

V. 16. *κρηπίδων βάθροις* dictum puto pro simplici *κρηπῖσι*, cuius pleonasmi exempla dat Porsonus ad Hec. 302. et Hermannus in libello de Ellipsi et Pleonasmo in Wolfii et Buttm. Museo antiq. stud. V. I. p. 206. In proximo autem versu verba *Ζηνὸς Ἑρκείου* intelligo de Iouis simulacro ex noto illo poetarum loquendi more. De simulacri fundamento pluralis *κρηπῖδες* occurrit Iph. Taur. v. 995. *κενὰς κρηπῖδας — λαΐνας ἀγάλματος*. Fallitur Musgranius, qui, vt demonstret, simplex *κρηπὶς* nonnunquam pro *βωμῷ* dici, affert Lycophr. v. 1191. et Orph. Argon. 790. (corrige 990. in Herm. ed. est

πρὸς ναῦς Ἀχαιῶν πέμπεται· μένουσι δὲ
πρύμνηθεν οὖρον, ὡς δεκασπόρῳ χρόνῳ
ἀλόχους τε καὶ τέκν' εἰσίδωσιν ἄσμενοι,
οἳ τήνδ' ἐπεστράτευσαν Ἕλληνες πόλιν.
ἐγὼ δὲ, νικῶμαι γὰρ Ἀργείας θεοῦ
Ἥρας, Ἀθάνας θ', αἳ συνεξεῖλον Φρύγας,
λείπω τὸ κλεινὸν Ἴλιον βωμούς τ' ἐμούς.
ἐρημία γὰρ πόλιν ὅταν λάβῃ κακὴ,
νοσεῖ τὰ τῶν θεῶν, οὐδὲ τιμᾶσθαι θέλει.
πολλοῖς δὲ κωκυτοῖσιν αἰχμαλωτίδων
βοᾷ Σκάμανδρος δεσπότας κληρουμένων,
καὶ τὰς μὲν Ἀρκὰς, τὰς δὲ Θεσσαλὸς λεὼς
εἴληχ', Ἀθηναίων τε Θησεῖδαι πρόμοι.
ὅσαι δ' ἄκληροι Τρῳάδων, ὑπὸ στέγαις
ταῖσδ' εἰσί, τοῖς πρώτοισιν ἐξῃρημέναι
στρατοῦ· σὺν αὐταῖς δ' ἡ Λάκαινα Τυνδαρὶς
Ἑλένη, νομισθεῖσ' αἰχμάλωτος ἐνδίκως.

995.) In priori loco recte Potterus *κρηπῖδα* vertit *solum*, quo significatu *κρηπὶς* et alibi apud Lycophronem occurrit; altero autem Orphei loco: *κρηπὶς δὲ ξενίοιο Διὸς καὶ βώμιος ἕδρη*, nolim vti, cum sensus eius tam sit ambiguus. — *Ἑρκείου.* autem cum Musgrauio edidi ex Hermanni sententia, qui alteram formam *Ἑρκίου*, quae in ceteris Edd. est, certa niti auctoritate negat.

V. 23. *Ἀργείας θεοῦ.* Sic libb. omnes, praeter Cod. Flor., qui, teste Valckenario ad Hippol. 53. et 682., habet *θεᾶς*, quod ille, vt scilicet hiatum in fine senarii euitaret, potiori loco habendum existimat, non sentiens, multo maiorem ex quatuor homoeoteleutis aurium offensionem nasci.

V. 31. Pro *τε* Ed. Musgrauii *δὲ*, operarum, ni fallor, errore.

V. 34. Omnes libb. omittunt copulam *δ'*, quae abesse non potest.

V. 35. *νομισθεῖσ'.* Sic Mss. Harl. Flor. et Got-

τὴν δ' ἀθλίαν τήνδ', εἴ τις εἰσορᾶν θέλει,
πάρεστιν Ἑκάβη, κειμένη πυλῶν πάρος,
δάκρυα χέουσα πολλὰ καὶ πολλῶν ὕπερ·
ἣ παῖς μὲν ἀμφὶ μνῆμ' Ἀχιλλείου τάφου
λάθρα τέθνηκε τλημόνως Πολυξένη·
φροῦδος δὲ Πρίαμος, καὶ τέκν'. ἣν δὲ παρθένον
μεθῆκ' Ἀπόλλων δρομάδα Κασσάνδραν ἄναξ,
τὸ τοῦ θεοῦ τε παραλιπών, τό τ' εὐσεβές,
γαμεῖ βιαίως σκότιον Ἀγαμέμνων λέχος.

---

ton. Vulgo κομισθεῖσ'. Prius, vt significantius, alteri praestare persuasit mihi Hermannus, quamtumuis hoc commendent infra versus 167. 299. 881.

V. 38. δάκρυα χέουσα. Ita ex Scaligeri coniectura ediderunt Barnesius et Musgrauius. Vulgo ex Ald. δακρυχέουσα. Ms. Fl. δάκρυα χέουσαν.

V. 40. λάθρα. Omnes Edd. οἰκτρά. At Mvsgravivs: „Ms. Flor. λάθρα, quod quid sibi velit, nescio.“ Immo egregia haec lectio est, et altera haud dubie melior. Etenim clam Hecuba factam esse Polyxenae immolationem videmus e versibus 260. et 618. seqq. Neque minimam huic figmento ad animos commouendos vim tribuisse poetam, apparet ex illo ipso loco inde a v. 260. vbi, quum rei aperiundae satis idonea data esset occasio, celatur tamen porro. Hoc igitur loco, vbi miseram Hecubae sortem spectatoribus cum maxime depingit, tantum momentum vix poterat omittere. Ac ne quis putet, me Codicis lectionem immutasse, monendum est, vocem λάθρα cum iota siue subscripto siue adscripto non raro in Mss. reperiri. Exemplum habet Bastius in Epistola Critica ad Boissonad. p. 160.

V. 41. ἣν δὲ παρθένον. „Ita iam Barnesius ex Canteri coniectura. Ed. Ald. ἣν δὲ πάροιθεν. Excerpt. Cotton. ἣν δὲ τὴν παρθένον.“ Mvsgr.

V. 43. θεοῦ τε. τε, quod Aldus omittit, Barnesius coniecerat, praebet Ms. Harl.

ἀλλ' ὦ πόλ' εὐτυχοῦσα, χαῖρέ μοι, πόλις,
ξεστόν τε πύργωμ', εἴ σε μὴ διώλεσεν
Παλλὰς Διὸς παῖς, ἦσθ' ἂν ἐν βάθροις ἔτι.

ΑΘΗΝΑ.

ἔξεστι τὸν γένει μὲν ἄγχιστον πατρός,
μέγαν τε δαίμον', ἐν θεοῖς τε τίμιον,
λύσασαν ἔχθραν τὴν πάρος, προσεννέπειν;

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

ἔξεστιν· αἱ γὰρ συγγενεῖς ὁμιλίαι,
ἄνασσ' Ἀθάνα, φίλτρον οὐ μικρὸν φρενῶν.

ΑΘΗΝΑ.

ἐπῄνεσ' ὀργὰς ἠπίους· φέρω δέ σοι
κοινοὺς ἐμαυτῇ τ' εἰς μέσον λόγους, ἄναξ.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

μῶν ἐκ θεῶν του καινὸν ἀγγέλλεις ἔπος,
ἢ Ζηνός, ἢ καὶ δαιμόνων τινὸς πάρα;

ΑΘΗΝΑ.

οὔκ· ἀλλὰ Τροίας οὕνεκ', ἔνθα βαίνομεν,
πρὸς σὴν ἀφῖγμαι δύναμιν, ὡς κοινὴν λάβω.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

ἦπου νυν ἔχθραν τὴν πρὶν ἐκβαλοῦσα δὴ
εἰς οἶκτον ἦλθες πυρὶ κατῃθαλωμένης;

V. 53. ὀργὰς ἠπίους. Sic Sophocl. Antig. 1200. ὀργὰς εὐμενεῖς.

V. 55. καινόν. „Ita Exc. Ms. Cotton. et Flor. — Ed. Ald. κοινόν.“ Mvsgr.

V. 59. ἤπου νυν — ἐκβαλοῦσα δή. Aldina, et quae eam secutae sunt, Edd. ἦπου δὴ — ἐκβαλοῦσα νῦν. Ms. Harl. in initio versus habet ἦπου νυν, ex quo Musgrauius locum restituit, δὴ in fine versus posito. νῦν et νυν accentum, non significationes, mutant.

ΑΘΗΝΑ.
ἐκεῖσε πρῶτ' ἄνελθε· κοινώσει λόγους,
καὶ συνθελήσεις ἂν ἐγὼ πρᾶξαι θέλω;

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.
μάλιστ'· ἀτὰρ δὴ καὶ τὸ σὸν θέλω μαθεῖν,
πότερον Ἀχαιῶν οὕνεκ' ἦλθες, ἢ Φρυγῶν.

ΑΘΗΝΑ.
τοὺς μὲν πρὶν ἐχθροὺς Τρῶας εὐφρᾶναι θέλω,
στρατῷ δ' Ἀχαιῶν νόστον ἐμβαλεῖν πικρόν.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.
τί δ' ὧδε πηδᾷς ἄλλοτ' εἰς ἄλλους τρόπους,
μισεῖς τε λίαν καὶ φιλεῖς, ὃν ἂν τύχῃ;

ΑΘΗΝΑ.
οὐκ οἶσθ' ὑβρισθεῖσάν με καὶ ναοὺς ἐμούς;

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.
οἶδ', ἡνίκ' Αἴας εἷλκε Κασσάνδραν βίᾳ.

V. 61. κοινώσει. Vulgo κοινώσῃ. Secutus sum Porsoni regulam prolatam in Praefat. ad Hecub. p. IV., quod semel moneo.

V. 62. συνθελήσεις. Edd. omnes συμπονήσεις; sed illud exquisitius habent Mss. Cotton. et Flor. quod inconsiderate Musgrauius damnat. Similiter Hercul. Fur. 831.

Ἥρα προςάψαι καινὸν αἷμ' αὐτῷ θέλει
παῖδας κατακτείναντι· συνθέλω δ' ἐγώ.

Saepissime primitiuo suo compositum verbum opponitur, vt Phoeniss. 1289. Heracl. 26. 27. Suppl. 1007. 1063. etc. In Orest. v. 1224. συμπονεῖς oppositum certe habet cognatum nomen πόνους.

V. 70. οἶδ', ἡνίκ'. De hac locutione disputant Porsonus et Hermannus ad Hec. 112. et Schaeferus in Indice ad nouiss. Porson. Editionis repetitionem Lips. p. 542. s. v. ὅτε.

ΑΘΗΝΑ.

κοὐδέν γ' Ἀχαιῶν ἔπαθεν οὐδ' ἤκουσ' ὕπο.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

καὶ μὴν ἐπέρσαν γ' Ἴλιον τῷ σῷ σθένει.

ΑΘΗΝΑ.

τοιγάρ σφε σὺν σοὶ βούλομαι δρᾶσαι κακῶς.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

ἕτοιμ', ἃ βούλει, τἀπ' ἐμοῦ· δράσεις δὲ τί;

ΑΘΗΝΑ.

δύςνοστον αὐτοῖς νόστον ἐμβαλεῖν θέλω.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

ἐν γῇ μένουσιν ἢ καθ' ἁλμυρὰν ἅλα;

ΑΘΗΝΑ.

ὅταν πρὸς οἴκους ναυστολῶσ' ἀπ' Ἰλίου.
καὶ Ζεὺς μὲν ὄμβρον καὶ χάλαζαν ἄσπετον
πέμψει, γνοφώδη τ' αἰθέρος φυσήματα·
ἐμοὶ δὲ δώσειν φησὶ πῦρ κεραύνιον,
βάλλειν Ἀχαιούς, ναῦς τε πιμπράναι πυρί.
σὺ δ' αὖ, τὸ σὸν, παράσχες Αἰγαῖον πόρον
τρικυμίαις βρέμοντα καὶ δίναις ἁλός·

V. 72. Vulgatum τ', quod eiiciendum putat Musgrauius, mutaui in γ'.

V. 83. *τρικυμίαις*. „Credebatur scilicet tertius quisque in mari fluctus reliquis vehementior esse. Plato de Republ. Lib. V. *οὐκ οἶσθα, ὅτι μόγις μοι τὼ δύω κύματε ἐκφυγόντι νῦν τὸ μέγιστον καὶ χαλεπώτατον τῆς τρικυμίας ἐπάγεις*. Plutarchus Op. Mor. p. 975. Ed. H. Steph. *τί γὰρ δεῖ τὸ τρίτον ἐπενεγκεῖν κῦμα καὶ προςκατακλῦσαι τὸν λόγον, εἰ τὰ πρότερα μὴ δυνατός ἐστι διώσασθαι.*" Mvsgr. Sic, monente Barnesio, *πεντακυμία* et *decumanus fluctus* Latinis. Vid. Ouid. Metam. XI, 530. Trist. I, 2, 49. Lucan. V, 673.

πλῆσον δὲ νεκρῶν κοῖλον Εὐβοίας μυχόν,
ὡς ἂν τὸ λοιπὸν τἄμ' ἀνάκτορ' εὖ σέβειν
εἰδῶσ' Ἀχαιοί, θεούς τε τοὺς ἄλλους σέβειν.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

ἔσται τάδ'· ἡ χάρις γὰρ οὐ μακρῶν λόγων
δεῖται· ταράξω πέλαγος Αἰγαίας ἁλός·
ἀκταὶ δὲ Μυκόνου, Δήλιοί τε χοιράδες,
Σκῦρός τε, Λῆμνός θ', αἱ Καφήρειοί τ' ἄκραι,
πολλῶν θανόντων σώμαθ' ἕξουσιν νεκρῶν.
ἀλλ' ἕρπ' Ὄλυμπον, καὶ κεραυνίους βολὰς
λαβοῦσα πατρὸς ἐκ χερῶν, καραδόκει,
ὅταν στράτευμ' Ἀργεῖον ἐξίῃ κάλως.
μῶρος δὲ θνητῶν ὅςτις ἐκπορθεῖ πόλεις,
ναούς τε, τύμβους θ', ἱερὰ τῶν κεκμηκότων,
ἐρημίᾳ δούς, αὐτὸς ὤλεθ' ὕστερον.

ΕΚΑΒΗ.

στροφὴ α'.

Ἄνα, δυςδαίμων, πεδόθεν κεφαλὴν

V. 85. *εὖ σέβειν.* Ita pro vulgato *εὐσεβεῖν* scripsi cum Valckenario ad Phoeniss. 447. et 1331., contra quem hic et in Phoenissis Musgrauius pugnat parum idoneis argumentis. Tragici *εὖ σέβειν θεοὺς* et *εὐσεβεῖν εἰς θεοὺς* dixisse videntur etiam Porsono ad Phoen. 1340. Nec raro apud Tragicos idem vocabulum duos deinceps senarios claudit.

V. 91. *θανόντων — νεκρῶν.* Similiter Sophocles in Antig. 513. *ὁ κατθανὼν νέκυς;* ad quem locum Henr. Steph. confert Hom. Odyss. λ'. 37. *νεκύων κατατεθνειώτων* et v. 490. *νεκύεσσι καταφθιμένοισι.* Adde Eurip. Hel. 178. *νέκυσιν ὀλομένοις* et Suppl. 44. seq. *φθιμένων νεκύων.*

V. 98. Sequuntur anapaestica carmina vsque ad v. 238. eaque praeter vltimum a v. 234. antistrophica omnia. Ac primum quidem systema, quod finitur v. 122. e duabus constat strophis totidemque an-

ἐπάειρε δέρην· οὐκ ἔτι Τροία
τάδε, καὶ βασιλεῖς ἐσμὲν Τροίας·
μεταβαλλομένου δαίμονος ἀνέχου.
πλεῖ κατὰ πορθμόν, πλεῖ κατὰ δαίμονα,
μηδὲ προςίστη πρῶραν βιότου
πρὸς κῦμα πλέουσα τύχαισιν.

στροφὴ β΄.

Αἲ αἲ αἲ αἲ·
τί γὰρ οὐ πάρα μοι μελέᾳ στενάχειν,
ᾗ πατρὶς ἔρρει καὶ τέκνα καὶ πόσις;

---

tistrophis. Anapaesti sunt e vulgari genere. Quos vt antistrophicos esse suspicarer, fecit potissimum dactylo subiectus anapaestus v. 101. hac tantum lege excusationem habiturus. Proceleusmaticum enim aut plurium breuium syllabarum concursum in anapaesticis carminibus ita tantum, si antistrophica sint, Tragici videntur admisisse. Quo facto discrimine a pluribus locis, qui a Virr. Doctt. tentati sunt, critica manus abstinenda erit. Posset quidem et nostro loco ἀνέχου mutari in ἴσχου, neque fieri vetarem, si ad constituendas antistrophas vel vna audaciori mutatione opus esset. At, quae sola antistrophicae responsioni obstant vocabula, sunt νῦν τ' ἐν v. 114. eademque incertae insuper lectionis. Hic igitur potius quam v. 101. correctioni locus erit. Accedit denique, quod v. 114. idem et sententiae et strophae finis est.

A v. 98. vsque ad v. 105. Chori personam praefigit Ald. Sed Tyrwhittus ex coniectura et Musgravius e Codd. Harl. et Flor. recte hos versus Hecubae tribuunt.

V. 98. „Ἄνα construendum videtur cum κεφαλὴν, i. e. ἄνεχε κεφαλὴν, eadem ellipsi, qua ἄνα pro ἀνάστηθι dicitur.“ Hermannus.

ὦ πολὺς ὄγκος συστελλομένων
προγόνων, ὡς οὐδὲν ἄρ' ἦσθα.

ἀντιστρ. β'.

τί με χρὴ σιγᾶν;
τί δὲ μὴ σιγᾶν; τί δὲ θρηνῆσαι;
δύστηνος ἐγὼ τῆς βαρυδαίμονος
ἄρθρων κλίσεως, ὡς διάκειμαι,
στεῤῥοῖς λέκτροισι ταθεῖσα.

V. 108. *συστελλομένων*. Eurip. Fragment. Incert. XXX, 3:

τί τοι μέγιστα πολλάκις θεὸς
ταπείν' ἔθηκε, καὶ συνέστειλεν πάλιν.

Vnde nostro loco legendum coniicias *συστελλόμενος*. Sed *συστελλόμενοι πρόγονοι* sunt maiores, *qui iam contracti* i. e. *humiles apparent*. Verbi significatio translata est a velis. Henr. Steph. in Thes. T. III. 1007. „res aduersae aut pauor *συστέλλειν* aliquem dicuntur, qui ante tumidus elatusque erat. Isocrat. de Pace *τοὺς μὲν ἄλλους αἱ συμφοραὶ συστέλλουσι καὶ ποιοῦσι σωφρονεστέρους* — Plutarch. in Lucullo: *οὐδὲν γὰρ δυςαρκτότερον ἀνθρώπου εὖ πράσσειν δοκοῦντος, οὐδ' αὖ δεκτικώτερον ἐπιστασίας συσταλέντος ὑπὸ τύχης.*" Cf. Nostri Hercul. F. 1417. Non adiecissem haec, nisi Musgrauium in alia omnia aberrare viderem.

V. 109. *ἄρ' ἦσθα*. Ita rectissime Musgrauius ex Ms. Harl. Vulgo *ἦσθ' ἄρα*, contra metrum.

V. 113. *κλίσεως*. Vulgo *κλίσιος*, versu claudicante.

V. 114. In huius versus initio vulgo addunt verba *νῦν τ' ἐν*, sine sensu. Vnus Cod. Harl. Musgrauio teste habet *νῶτ' ἐν*, sed illud, vt equidem arbitror, aut ex coniectura cuiusdam, qui *νῦν τ' ἐν* ineptum esse sentiret, aut ex librarii errore, *νῶτον* ex v. 117. huc transscribentis; quod quidem corruptelae genus in Troasin admodum frequens est. Cur has voces, quae sententiae, vt non officiant, nihil certe addunt, omiserim, exposui supra ad v. 98. — *ταθεῖσα* plene scripsi ob metrum. Vulgo *ταθεῖσ'*.

ἀντιστρ. α'.

οἴμοι κεφαλῆς, οἴμοι κροτάφων,
πλευρῶν θ', ὥς μοι πόθος εἱλίξαι,
καὶ διαδοῦναι νῶτον ἄκανθάν τ'
εἰς ἀμφοτέρους τοίχους μελέων
ἐπὶ τοὺς αἰεὶ δακρύων ἐλέγους.
μοῦσα δέ γ' αὕτη τοῖς δυστήνοις
ἄτας κελαδεῖν ἀχορεύτους.

στροφὴ γ'.

Πρῶραι ναῶν ὠκεῖαι,

V. 117. *καὶ διαδοῦναι* etc. Iam Reiskius sensit, metaphoram desumtam esse a naui. Saepissime enim *ἀμφότεροι τοῖχοι* nauium dicuntur, vt Theogn. 681. Theocrit. 22, 12. Verbum *διαδοῦναι* Hermannus vertit *distribuere*, i. e. *per vices huc illuc vertere:* Schaeferus comparat *διατρέχειν* et *διαθέειν*, *huc illuc currere.* Sed difficilior est explicatio praepositionis *ἐπὶ* v. 119. quem versum etiamsi cum Hermanno vertas: *ad indulgendum perpetuo fletui*, i. e. *vt lacrimando me consoler*, sententiae tamen nexus valde obscurus manet. Non displicet Musgrauii coniectura *ἐπιοῦσ'* pro *ἐπὶ τοὺς*, quam firmat locis Aristoph. Acharn. v. 627. *τοὺς ἀναπαίστους ἐπίωμεν* et Eurip. Hel. v. 164. *τίνα μοῦσαν ἐπέλθω;* Eam tamen secus atque auctor interpretor, participium referens ad verba *πόθος μοί ἐστι*, pro quo poeta scripsisse sibi visus sit *ποθῶ*. Similis et durior etiam constructionis mutatio occurrit in Soph. Oed. R. 159. vbi Eustathius et plures Codd. habent *κεκλόμενος*, quod genuinum esse puto. Conf. Hippol. 23. et Iphig. T. 348. ss.

V. 120. *δέ γ'*. Ita scripsi ex Hermanni emendatione. Vulgo *δέ χ'*.

V. 122. Inde ab hoc versu rhythmi immutantur. Transitur ad anapaestos spondiacos, graue et magnificum versuum genus, quod quale sit, quamque a vulgari anapaesto diuersum, licet parum adhuc distinctum, alio loco copiosius explicabo. Spondia-

Ἴλιον ἱερὰν αἳ κώπαις
δι' ἅλα πορφυροειδέα καὶ λιμένας
Ἑλλάδος εὐόρμους αὐλῶν
παιᾶνι στυγνῷ συρίγγων τ'

---

cos appellari placuit, quod crebro potissimum spondeo pede a ceteris distinguuntur. Eos autem per omnes tragicae poeseos reliquias, vt hoc loco, antistrophicos esse obseruaui, nisi vbi perexiguus eorum numerus est. Sed quod nusquam fere non accidit, vt antistropharum notae in Codicibus interirent, id hic factum esse minus mirum videri debet, in tanta singulorum versuum similitudine, vtpote qui vna tantum plerumque syllaba discernantur. In huius carminis initio paene singuli versus numerorum confusione laborant, qui quum non vna probabili ratione, certa nulla, refingi possint, meliorum Codicum auxilium expectare quam mutare quidquam satius visum est.

Ibid. Conf. Nostri Electr. 432.

V. 123. Hermannus carminis initium constituit sic:

πρῶραι ναῶν ὠκεῖαι,
Ἴλιον ἱερὰν αἳ κώπαισιν
διά θ' ἅλα πορφυροειδέα λιμένας θ'
Ἑλλάδος εὐόρμους
αὐλῶν παιᾶνι στυγνῷ
συρίγγων τ' εὐφθόγγῳ φωνᾷ
πλεκτὰν etc.

in antistropha v. 139. legit σκηναῖς ἐφέδρους et v. 141. delet ξυρήκει. Nota eius ad hunc locum haec est: „Βαίνουσαι aliunde adiectum esse metrum docet. Addidit hoc participium interpres, qui in difficiliori constructione haerebat. Poeta, quum dicere vellet, Ἴλιον ἱερὰν αἳ κώπαις ἔβητε, pro verbo ἔβητε posuit vberiorem rei descriptionem, πλεκτὰν Αἰγύπτου παιδείαν ἐξηρτήσασθε. Ita saepe Tragici solent. Aeschyl. in Agam. 823. ἀνδροθνῆτας Ἰλίου φθορὰς ψήφους ἔθεντο, i. e. ἐψήφισαν. Euripides statim 150. οἵαν μολπὰν ἐξῆρχον θεούς, vbi οἵαν μολπὰν ἐξῆρχον idem est quod οἵῳ τρόπῳ

ἀντιστρ. γ'.
Ὤιμοι θάκους, οὓς θάσσω
σκηναῖς ἔφεδρος Ἀγαμεμνονίαις.
δούλα δ' ἄγομαι γραῦς ἐξ οἴκων
κουρᾷ [ξυρήκει] πενθήρει
κρᾶτ' ἐκπορθηθεῖσ' οἰκτρῶς.
ἀλλ' ὦ τῶν χαλκεγχέων Τρώων
ἄλοχοι μέλεαι καὶ κοῦραι
καὶ δύσνυμφοι,
τύφεται Ἴλιον· αἰάζωμεν.
μάτηρ δ' ὥς τις πτανοῖς κλαγγὰν

V. 139. Legendum vel cum Hermanno *σκηναῖς ἐφέδρους*, vel *ἔφεδρος σκηναῖς*.

Ibid. *Ἀγαμεμνονίαις*. Ita iam correxit Valck. ad Phoeniss. 196. Vulgo *Ἀγαμεμνονείαις*.

V. 141. Vncinis inclusi *ξυρήκει*, quod vocabulum, quum primam corripiat, exulare debet ex versibus anapaestis. „*ξυρήκει* ex Alcest. 434. adscriptum in textum venit." Hermann. in Nott. Mss.

V. 143. et 144. Tyrwhittus ex Iph. Taur. 216. legi vult:

καὶ νύμφαι δύσνυμφοι

metro inuito. Valde probabiliter Hermannus:

ἄλοχοι μέλεαι, μέλεαι κοῦραι
καὶ δύσνυμφοι.

Καὶ ante *δύσνυμφοι* Mss. Harl. et Flor. omittunt.

V. 147. *πτανοῖς*. Infeliciter Musgrauius hunc et sequentem versum tentauit, *πτανοῖς ὄρνισι* ineptum putans. Quippe non meminerat quum aliorum locorum, tum Hippol. 733. vbi est *πτεροῦσσα ὄρνις*. Sed nostro loco *πτανοὶ ὄρνιθες*, quibus opponuntur *ἀπτῆνες*, sunt aues plumatae i. e. auium pulli, integras plumas modo nacti, quod nos vernacula lingua dicimus: *flügge*. Atqui nota res est, auem matrem pullos suos, quum primum nidum relinquunt, trepidantem cum flebili eiulatu comitari. His itaque apte comparantur Troades patriam relicturae.

ὀρνίθιν ὅπως ἐξάρξω 'γὼ
μολπὰν οὐ τὰν αὐτάν,
οἵαν ποτὲ δὴ

Ibid. ὡς — ὅπως. Comparat hunc locum Porsonus cum Hecubae v. 402. ὁποῖα κισσὸς δρυὸς ὅπως τῆσδ' ἕξομαι, cui profecto simillimus est. Putat ὅπως pertinere ad verbum, et affert aliquot locos ex Comicis, vbi ὅπως vel ὅπως μὴ cum prima persona construitur. Sed horum locorum dici non potest quam diuersa sit ratio. Vbi ὅπως μὴ est, facile ex solenni consuetudine intelligitur imperatiuus ὅρα. Quem autem vnum affert locum, in quo nudum ὅπως est, ex Aristophan. Eccles. 296., nihil nisi integrum huc transscribam: ἀλλ' ὦ Χαρμιτίδη καὶ Σμίκυθε καὶ Δράκης, ἕπου κατεπείγων, σαυτῷ προσέχων, ὅπως μηδὲν παραχορδιεῖς, ὧν δεῖ σ' ἀποδεῖξαι, ὅπως δὲ τὸ σύμβολον λαβόντες, ἔπειτα πλησίοι καθεδούμεθα. Atque vt nostris locis possit subintelligi ὅρα, quid lucrabimur, qui tandem sensus, quanam lingua ita loquuntur? In vtroque loco non dubito amplius quin ὅπως sit particula comparatiua e luxurie quadam orationis addita. En tertium eiusdem generis locum, vbi comparatiuum ὡς duplicatur, ex Orest. 342. seqq. ἀνὰ δὲ λαῖφος ὥς τις ἀκάτου θοᾶς τινάξας δαίμων κατέκλυσεν δεινῶν πόνων ὡς πόντου λάβροις ὀλεθρίοισιν ἐν κύμασιν. Est autem in horum locorum vnoquoque comparatio duplex, cuius vtraque pars comparationis particulam sibi adiunctam habet: ὁποῖα κισσὸς — δρυὸς ὅπως. ὡς μάτηρ — ὀρνισιν ὅπως. ὡς λαῖφος — δεινῶν πόνων ὡς etc. Scite monuit me Schaeferus, vt pleonasmum vitemus, posse rem explicari sic, vt Hecubae locum vertas: vt hedera, et quidem vt quercui, adhaeret etc. eodemque modo ceteros locos. Hermannum nuperrime eandem viam ingressum esse in lib. de Ellips. et Pleon. p. 201. non sine voluptate animadverti.

V. 149. Excidit syllaba in hoc versu. Hermannus inserit μὰν post οὐ. Possit etiam post μολπὰν addi ἀλλ'.

σκήπτρῳ Πριάμου διερειδομένα
ποδὸς ἀρχεχόρου πλαγαῖς Φρυγίαις
εὐκόμποις ἐξῆρχον θεούς.

στροφὴ δ'.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ ά.*)

Ἑκάβη, τί θροεῖς; τί δὲ θωΰσσεις;

V. 152. πλαγαῖς. Vulgo πληγαῖς. Sed in hoc anapaestorum genere vbique restituendae sunt Doricae formae.

V. 153. Vide ad v. 123.

*) Musgrauius, Valckenarius, Brunckius et Critici, credo, plerique omnes scribere solent Ἡμίχορος et latine *Semichorus;* quae forma haud scio, an Graecis non minus quam Romanis incognita fuerit. Scholiastae quidem Tragicorum pariter atque Aristophanis constanter, quod equidem sciam, neutrali vtuntur forma Ἡμιχόριον, quibus accedit Pollucis auctoritas libr. IV. c. 15. diserte tradentis: ὁπόταν ὁ χορὸς εἰς δύο διαιρεθῇ, τὸ μὲν πρᾶγμα καλεῖται διχορία, ἑκατέρα δὲ μοῖρα ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ· ἃ δὲ ἀντᾴδουσι, ἀντιχορία. In libris Mss. per compendium exarari solet Ἡμιχ.

V. 154. Vulgo haec, et quae in sequentibus Hecuba non habet, Chori personae tribuuntur omnia. Sed, si vel Ms. Harl., qui ad v. 166. Hemichorii personam praefigit, minus confirmaret, tamen hoc colloquium necessario inter Hecubam et duo Hemichoria distribuendum esset. Versu enim 178. aperte noua persona prodit, a priori diuersa. Neque enim in personis distribuendis magna Codicum auctoritas est, vt vere Porsonus obseruat ad Orest. 1555., quamquam eo ipso loco vna cum Valckenario fallitur. Ita autem hic personas poeta disposuit, vt in antistropha eadem semper eosdem versus persona habeat, quos habuit in stropha.

V. 154. τί θροεῖς semel tantum habent Ed. Ald. cum Mss. Harl. et Flor. Duplicatum iam exstat in Edd. Heruag. omnibus et Brubach.

ποῖ λόγος ἥκει; διὰ γὰρ μελάθρων
ἄϊον οἴκτους, οὓς οἰκτίζει·
διὰ δὲ στέρνων φόβος ἀΐσσει
Τρῳάσιν, αἳ τῶνδ' οἴκων εἴσω
δουλείαν αἰάζουσιν.

V. 155. ποῖ λόγος ἥκει. „Hemistichium hoc, in Aldina desideratum, conseruarunt Ms. Harl. et duo Florentini, vnus, cuius Variantes, ab Isaaco Vossio excerptas Leidensis Bibliotheca exhibet; alter vero, ab hoc diuersus, cuius Variantes aliquot vtcunque comparatas Barnesius exemplari Editionis propriae, in Bibliotheca Bodleiana conspiciendo, adleuit. Sensum habet quaestio non admodum perspicuum: putem tamen, idem valere, quod τίς ὁ λόγος, vt in Helena v. 765. 6. εἰς ταυτὸ ἐμοὶ δόξα χωρεῖ nihil aliud sonat, quam *eadem mihi est opinio*. Conf. Aesch. Choeph. v. 526. Nostri Ion. 408." Mvsgr. Verte: *quo spectat oratio?*

Ibid. διὰ γὰρ μελάθρων. Ms. Fl. Voss. διὰ τῶν μελάθρων. Vtrumque simul Ms. Flor. Barnes.

V. 156. ἄϊον οἴκτους, οὓς οἰκτίζῃ. Ita recte Musgr. ex Cod. Harl. nam in fine acatalecticorum hiatus locum non habet. Inuertit Ms. Steph. οὓς οἰκτίζῃ, ἄϊον οἴκτους. Ms. Fl. Voss. ἄϊον οἴκτους τοὺς οὓς οἰκτίζῃ. In Aldina, et quae eam sequuntur, Edd. τοὺς οὓς οἰκτίζῃ, omissis ἄϊον οἴκτους. — ἀΐειν apud Tragicos ad Homeri exemplum primam promiscue producit et corripit. Corripit Bacch. 273. Rhes. 546. producit Hec. 174. et saepius.

V. 157. ἀΐσσει. Addere hunc locum poterat Porsonus ad Hec. v. 31., vbi ostendit, non semper disyllabon ᾄσσειν, sed et trisyllabon ἀΐσσειν a Tragicis vsurpari. Memorabile est, nostro loco primam verbi ἀΐσσει produci, quae productio quamuis, quod equidem sciam, apud Tragicos sine exemplo sit, Homerum tamen et ipsa defensorem habet. Quocirca noli corrigere τάρβος ἀΐσσει.

ΕΚΑΒΗ.

Ὦ τέκν᾽, Ἀργείων πρὸς ναῦς δὴ
κινεῖται κωπήρης χείρ.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ ά.

Οἲ ᾽γὼ τλάμων.
τί θέλουσ᾽; ἦπου δή με τάλαιναν
ναυσθλώσουσιν πατρῴας ἀπὸ γᾶς;

ΕΚΑΒΗ.

Οὐκ οἶδ᾽, εἰκάζω δ᾽ ἄταν.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ ά.

Ἰὼ ἰώ·
μέλεαι, μόχθων ἐπακουσόμεναι,

V. 160. δὴ feci ex vulgato ἤδη ob versum. Nam ὦ non potest deleri, quod item in antistropha est.

V. 162. Hos tres versus ad Chorum sive potius ad Hemichorium pertinere, quum dialogi nexus ostendit, tum extra dubitationem ponit Cod. Harl., qui Chori personam praefixam habet. Ed. Ald. personae notam omittit.

V. 165. Οὐκ οἶδ᾽. Si tres proximi versus Hemichorio assignandi erant, hic dandus est Hecubae, quod etiam Musgrauius vidit. Ed. Ald. Choro tribuit.

V. 166. Ἰὼ ἰώ. Ad hunc locum, vti iam monitum est, Codex Harl. Hemichorii notam appositam habet. Ald. choro continuat.

V. 167. μέλεαι, μόχθων ἐπακουσόμεναι. Vulgo ἐπακουσόμεθα. Sed optime Ms. Flor. ἐπακουσόμεναι, quod in Ms. Harl. corruptum est in ἐπακούσομαι. Posui post μέλεαι minorem distinctionem, vt μόχθων referatur ad ἐπακουσόμεναι. Sic Hel. 671. ἡδύ τοι μόχθων κλύειν. Si quem forte offendant seiuncta μέλεαι — Τρῳάδες, conferat is non plane dissimilem loquendi formam Hec. 170.

ὦ τλάμων, ἄγησαί μοι, ποῦς,
ἄγησαί μοι τῷ γραίᾳ.

Τρῳάδες, ἔξω κομίσασθ' οἴκων·
στέλλουσ' Ἀργεῖοι νόστον.

ΕΚΑΒΗ.

ἒ ἔ.
μὴ νῦν μοι τὰν βακχεύουσαν
Κασσάνδραν πέμψασθ' ἔξω
αἰσχύνην Ἀργείοισιν
μαινάδ'. ἐπ' ἄλγεσι δ' ἀλγυνθῶ;
ἰὼ Τροία δύσταν', ἔρρεις,

---

vbi ex Scholiastae sententia coniungenda sunt πλά-μων πούς.

V. 170. ἒ ἔ. In antistropha est φεῦ φεῦ. Sed, vbi extra versum exclamationes Tragici ponunt, saepe id tantum videntur curasse, vt aequalem antistropha repraesentet syllabarum numerum, de quantitate parum laborantes.

V. 174. ἐπ' ἄλγεσι δ' ἀλγυνθῶ; Qua vulgo via sese expediunt interpretes, vt μή ex v. 171. idque *mutata significatione* hic repeti mente iubeant, eam vereor ne consilii potius inopia, quam idonea ratio commendauerit. Non nisi aptissima exempla huic constructionis formae fidem poterunt conciliare. Equidem, probante Hermanno et Schaefero, post ἀλγυνθῶ apposui interrogationis notam. Schaeferus praeterea legi mauult ἄλγεσιν, deleta copula. Conf. Matthiae Gramm. Graec. mai. §. 515. p. 724 seqq.

V. 175. ἰὼ Τροία. Libri omnes Τροία duplicant. Omisi alterum metri causa. Sin malis retinere, delendum saltem est ἰώ. Sed saepissime in Tragicis vocabula male iterantur. Hac occasione sententiam meam aperiam de Sophoclis loco Trachinn. a v. 1005. Brunck. vbi simili modo perperam aliquoties vocabula duplicantur. Antistrophicam carminis rationem Erfurdtius meus non ex omni parte perspexit, quae faciliori negotio restitui potest. Inde a v. 1005. vsque ad finem v. 1043. strophae sunt tres totidemque antistrophae, interposita mesodo, hoc ordine:

δύστανοι δ' οἵ σ' ἐκλείποντες·
καὶ ζῶντες καὶ δμαθέντες.

ά β' ά μεσ. γ' β' γ'

Prima stropha, in qua alterum *εὐνάσαι*, quod libri habent, delendum est, sic legenda videtur:

ἒ ἒ.
ἐᾶτέ μ', ἐᾶτέ με
δύσμορον εὐνάσαι,
ἐᾶτ' ἐᾶτέ με δύστανον.

His respondent v. 1015 — 1017. Altera stropha a v. 1006 — 1014. in cuius initio *πᾶ* geminari malim, antistropham suam habet a v. 1027 — 1038. Vtraque clauditur quinque versibus heroicis, quorum primus in stropha haud dubie fuit:

ἤπταί μου, τοτοτοὶ, ἤδ' αὖθ' ἕρπει, πόθεν
ἔστ', ὦ.

Vltimum antistrophae sic refingo:

αὔτως ὧδ' αὔτως, ὥς μ' ὤλεσεν, ὦ γλυκὺς
Ἅιδας.

Postrema enim verba *ὦ γλυκὺς Ἅιδας*, collocata vulgo proximo versu post vocem *αὐθαίμων*, huc retrahenda puto. Mesodum faciunt hexametri v. 1018 — 1022. Tertia denique stropha constat e vv. 1023 — 1026. vbi dele alterum *παῖ* et alterum *ἰώ*. Huius antistropha legitur a v. 1039. vsque ad finem, vbi *μ'* aut eiiciendum aut post alterum *εὔνασον* collocandum est. Reliqua iam occupavit Erfurdtius.

V. 176. *οἵ σ' ἐκλείποντες*. Ita scripsi pro vulgato *οἵ σε λιπόντες* ad complendum versum. Eiusdem generis corruptelam continet Hercul. Fur. v. 1044. vbi pro vulgato *ἐάσατε λαθέσθαι* sine controuersia legendum est *ἐάσατ' ἐκλαθέσθαι*. In Orest. 325. eadem verba in iisdem numeris poeta resumsit. Similiter in Aeschyl. Suppl. 4. corrigendum videtur:

λεπτοψαμάθων
Νείλου· δίαν δ' ἐκλείπουσαι.

In Andromachae quoque v. 521. pro *λιπεῖν* recte iam

ἀντιστρ. δ'.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ β'.

Οἴμοι, τρομερὰ σκηνὰς ἔλιπον
τάσδ' Ἀγαμέμνονος, ἐπακουσομένα,
βασίλεια, σέθεν, μή με κτείνειν
δόξ' Ἀργείων κεῖται μελέαν·
ἢ κατὰ πρύμνας ἤδη ναῦται
στέλλονται κινεῖν κώπας.

ΕΚΑΒΗ.

Ὦ τέκν', ὀρθρεύουσαν ψυχὰν
ἐκπληχθεῖσ' ἦλθον φρίκᾳ.

---

alii scribendum esse monuerunt λείπειν. Contra in Heracl. v. 104. pro ἀπολείπειν metri ratio reponi postulat ἀπολιπεῖν.

V. 178. Ab hoc inde versu antistrophae initium est, nouaeque simul, vt iam supra indicauimus, personae introitus; quae quidem nulla alia esse potest, quam Hemichorium alterum, constans ex ea captivarum parte, quae v. 168. a sociabus e tentorio euocatae fuerant.

V. 180. μὴ — κεῖται. De particula μὴ, vbi oblique interrogat, indicatiuum adiunctum habente vid. Hermann. ad Viger. p. 776. seq. Schaefer. melet. crit. p. 115. et Matthiae Gramm. Graec. mai. §. 517. seq.

V. 184. ὦ τέκν'. Vulgo ὦ τέκνον. „Videtur Ms. Flor. ὦ τέκν' dedisse, quum in margine Plantinianae, quae sic habet, nulla eius variatio notetur." Mvsgr. Hoc vindicat Tragicorum consuetudo, strophica verba, phrases, constructionis formas, iisdem antistrophae locis iterandi; quamquam alterum fortasse defendi possit locis Med. 437. coll. 444. et Phoeniss. 687. coll. 695. vbi iterata vocabula antistropha paululum immutat.

ἀντιστρ. δ'.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ β'.

Οἴμοι, τρομερὰ σκηνὰς ἔλιπον
τάσδ' Ἀγαμέμνονος, ἐπακουσομένα,
βασίλεια, σέθεν, μή με κτείνειν
δόξ' Ἀργείων κεῖται μελέαν·
ἢ κατὰ πρύμνας ἤδη ναῦται
στέλλονται κινεῖν κώπας.

ΕΚΑΒΗ.

Ὦ τέκν', ὀρθρεύουσαν ψυχὰν
ἐκπληχθεῖσ' ἦλθον φρίκᾳ.

---

alii scribendum esse monuerunt λείπειν. Contra in Heracl. v. 104. pro ἀπολείπειν metri ratio reponi postulat ἀπολιπεῖν.

V. 178. Ab hoc inde versu antistrophae initium est, nouaeque simul, vt iam supra indicauimus, personae introitus; quae quidem nulla alia esse potest, quam Hemichorium alterum, constans ex ea captivarum parte, quae v. 168. a sociabus e tentorio euocatae fuerant.

V. 180. μή — κεῖται. De particula μή, vbi oblique interrogat, indicatiuum adiunctum habente vid. Hermann. ad Viger. p. 776. seq. Schaefer. melet. crit. p. 115. et Matthiae Gramm. Graec. mai. §. 517. seq.

V. 184. ὦ τέκν'. Vulgo ὦ τέκνον. „Videtur Ms. Flor. ὦ τέκν' dedisse, quum in margine Plantinianae, quae sic habet, nulla eius variatio notetur." Mvsgr. Hoc vindicat Tragicorum consuetudo, strophica verba, phrases, constructionis formas, iisdem antistrophae locis iterandi; quamquam alterum fortasse defendi possit locis Med. 437. coll. 444. et Phoeniss. 687. coll. 695. vbi iterata vocabula antistropha paululum immutat.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ β'.

* * * *

ἤδη τις ἔβα Δαναῶν κήρυξ;
τῷ πρόςκειμαι δούλα τλάμων;

ΕΚΑΒΗ.

Ἐγγύς που κεῖσαι κλήρου.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ β'.

Ἰὼ ἰώ·
τίς μ' Ἀργείων ἢ Φθιωτᾶν
ἢ νησαιᾶν ἄξει χωρᾶν
δύστανον πόῤῥω Τροίας;

ΕΚΑΒΗ.

Φεῦ φεῦ·
τῷ δ' ἁ τλάμων; ποῦ ποῦ γαίας
δουλεύσω γραῦς, ὡς κηφήν,

V. 185. ἐκπληχθεῖσ' — φρίκα. Sic infr. 1026. φρίκῃ τρέμουσαν et Phoeniss. 1290. τρομερὰν φρίκα τρομερὰν φρέν' ἔχω.

V. 186. Stropha ostendit hemistichium hic excidisse. Fortasse ipsa fuit strophica exclamatio οἲ 'γὼ τλάμων. Hemichorii autem, neque, cui vulgo tribuuntur, Hecubae esse hosce versiculos, partim vniuersa sententiarum series, maxime tamen strophicus personarum ordo vnicuique persuadebit.

V. 187. Post κήρυξ et v. 188. post τλάμων apposui interrogationis signa, quam viam iam alii praeiuere.

V. 189. Haec vulgo choro assignantur et proximae exclamationes ἰὼ ἰὼ Hecubae. Item v. 194. voces φεῦ φεῦ vulgo praegressae chori orationi annectuntur. Sed vid. ad v. 154.

V. 192. ἄξει. „Ita Ms. Henr. Stephano collatus. Ed. Ald. et M. Harl. ἥξει." Mvsgr.

V. 196. ὡς κηφήν. „Serua alieno sumtu viuens,

δειλαία νεκροῦ μορφά,
νεκύων ἀμενηνὸν ἄγαλμ', ἢ
τὰν παρὰ προθύροις φυλακὰν κατέχουσ'
ἢ παίδων θρέπτειρ', ἃ Τροίας
ἀρχαγοὺς εἶχον τιμάς;

σ τ ρ ο φ ή.

ΧΟΡΟΣ.

αἶ αἶ. ποίοις δ' οἴκτοις τὰν σὰν

---

tanquam fuci, qui, vt apum confecto industria melle pascuntur, ita iis adsidue parent. Tzetzes: — κηφῆνες ζῶα σύντροφα τῶν μελισσῶν τῷ γένει. μείζονα δὲ τῶν μελισσῶν, καὶ ἄκεντρα τυγχάνει, καὶ ταῖς μελίσσαις ὑπουργεῖ, ταύταις ὑδροφοροῦντα. Plinius quoque fucos quasi seruitia verarum apum appellat." Brodaevs.

Ibid. Articulum ἃ ante δειλαία metri causa deleui.

V. 197. Pro vulgato μορφᾶ iam Reiskius restituit μορφά.

V. 198. 199. Ita recte hos versus ordinauit Heathius. Vulgo ex Ms. Henr. Stephani:

ἄγαλμα; ἢ τὰν
παρὰ προθύροις φυλακὰν κατέχουσα.

Ante H. Stephanum mutili exhibebantur:

νεκύων ἀμενηνὰ παρὰ προθύροις
ἢ παίδων θρεπτείρας.

V. 202. Hoc versu noua inchoatur stropha; quae antistropham habet inde a v. 218; in qua vtraque nullae amplius Hecubae sunt partes. Nam, quae in stropha Hecubae vulgo Libri assignant, ea quantopere a grandaeua muliere abhorreant, nemo non videt; in antistropha autem certe nihil est, quod Hecubae quam Choro magis conueniat. Rem conficit aequalis vniuersi stropharum systematis ordo, vt, quemadmodum ante colloquii initium duae ad vnam Hecubae personam strophae pertinuerunt, ita finito colloquio pariter duas strophas vna Chori persona habeat. Hermannus has etiam strophas, qua-

* * λύμαν ἐξαιάζεις.
οὐκ Ἰδαίοις ἱστοῖς κερκίδα
δινεύουσ' ἐξαλλάξω.
νέατον τεκέων σώματα λεύσσω

rum vtramque in tres dispescit particulas, inter Hemichoria distribuit, quae versu demum 234. in vnum corpus colligi existimat. Abundat autem hic locus corruptelis, quae singulae certam emendationem ex coniectura vix poterunt nancisci.

Ibid. *ποίοις*. Quod vulgo legitur *ποίοισιν*, cum metro non potest conciliari.

V. 203. Hic statim et sententia et metrum hiat passim. Non dubito, quin in versus initio addendum sit *καὶ ἐμάν*, quae verba literarum ductibus perparum differunt a sequenti *λύμαν*, vnde facile librariorum oculos fallere potuerunt. Scribuntur enim per compendium *κἐμάν*, quod disci potest ex Iphig. Taur. 175. *τηλόσε γὰρ δὴ σᾶς ἀπενάσθην πατρίδος κἐμᾶς*, vbi pariter legendum est *καὶ ἐμᾶς*, minime, quod Barnesius ex aliorum coniectura edidit, *κεμάς*. Corrigo deinde cum Musgrauio *ἐξαιάζεις* hoc sensu: *quibusnam querelis tuam meamque indignam sortem satis poteris lugere?* Cui exclamationi Chorus apte subiungit prolixiorem aerumnarum suarum expositionem. Vulgo edunt *ἐξετάσεις*, sed Mss. Cotton. et Flor. dant *ἐξαιάζεις*, Ms. Harl. *ἐξετάζεις*. Litera *Ξ* et in *Ζ* et in *Σ* facile potuit corrumpi.

V. 204. Hunc versum cum octo sequentibus omnes Libri Hecubae tribuunt. Vid. ad v. 202.

V. 206. Omnes Libri hic et insequenti versu habent *νέα τοι*, verba sensu carentia. Pro vtroque certa, vt equidem arbitror, emendatione restitui *νέατον*. Hercul. Fur. 457. *τέκνων τῶνδ', οὓς πανύστατ' ὄμμασιν προσδέρκομαι;* Plures locos, qui eandem sententiam continent, partim ex hac ipsa Tragoedia depromtos, omitto adscribere. *Νέατος* idem valet, quod *ὕστατος*. Sic pro illo, quod apud Nostrum legimus Alcest. 613. *ἐξιοῦσαν ὑστάτην*

νέατον· μόχθους ἔξω κρείσσους;
ἢ λέκτροις πλαθεῖσ' Ἑλλάνων,
(ἔῤῥοι νὺξ αὕτα καὶ δαίμων,)

ὁδόν, Sophocles dixit Antig. 807. τὰν νεάταν ὁδὸν στείχουσαν. Conf. eiusdem Trachinn. 874. Eodem Antigones loco Sophocles νέατον aduerbialiter posuit: νέατον δὲ φέγγος λεύσσουσαν ἀελίου, nam adiectiuum non esse, docent et sequentia verba, κοὔ ποτ' αὖθις, et similes loci Oed. R. 1183. ὦ φῶς, τελευταῖόν σε προςβλέψαιμι νῦν. Eurip. Alcest. 205. et Hec. 411. ὡς οὔποτ' αὖθις, ἀλλὰ νῦν πανύστατον, Ἀκτῖνα κύκλον θ' ἡλίου προςόψομαι. Spectare etiam huc videtur Suidae glossa v. νείατος· ἔσχατος, καὶ οὐ λέγεται μόνον ἀρσενικῶς, ἀλλὰ καὶ οὐδετέρως νείατον. Eadem significatione praeter τελευταῖον et πανύστατον, quae modo habuimus, in vsu sunt apud Tragicos ὕστατον, λοίσθιον, πύματον. Ac ne cui mira videatur repititio vocabuli νέατον, satis erit contulisse locum Med. 976.

Νῦν ἐλπίδες οὐκέτι μοι παίδων ζόας,
οὐκέτι.

Quam facilis autem et paene nulla sit mutatio, vix est, quod moneam. Porsonus ad Hec. 337: „ν in Mss. saepe per tenuem lineolam significatur." Conf. eiusdem Addend. ad Hec. p. 102. ed. Lips. nov. Vnde saepissime natum est ex Iota adscripto. vid. Schaeferi Melet. Crit. p. 109. coll. Pors. ad Phoeniss. 1413. et Med. 264. Ceterum σώματα τεκέων sunt τέκεα, nihil amplius. Nostri Suppl. 223. σώματα ἄδικα i. e. ἄδικοι. Hercul. Fur. 910. λευκὰ γῆρα σώματα i. e. γέροντες. Soph. Antig. 676. τὰ πολλὰ σώματα i. e. οἱ πολλοί. Ipsum τέκνων σώματα pro liberis simpliciter dixit Noster Med. 1108. Hac Tragicorum loquendi forma latinam quoque poesin Horatius et Virgilius locupletarunt.

Ibid. Post μόχθους addenda esse videtur copula δ'.

V. 208. πλαθεῖσ'. Vulgo πλασθεῖσ'. Vid. Porson. ad Eurip. Hec. 884.

V. 209. ἔῤῥοι. Ita Ms. Harl. vt iam coniecerat

ἢ Πειρήνας ὑδρευσομένα
πρόσπολος οἰκτρὰ σεμνῶν ὑδάτων [ἔσομαι].
τὰν κλεινὰν εἴθ' ἔλθοιμεν
Θησέως εὐδαίμονα χώραν.
μὴ γὰρ δὴ δίναν γ' Εὐρώτα
τὰν ἐχθίσταν Θεράπναν Ἑλένας,
ἔνθ' ἀντάσω Μενέλᾳ δούλα,
τῷ τᾶς Τροίας πορθητᾷ.

Tyrwhittus, qui primus quoque monuit, hunc versum parenthesi includendum esse. Vulgatam lectionem αὐτὰ mutaui in αὔτα, i. e. *nox, qua ad Graecorum lectos mihi accedendum erit*. Ad δαίμων ex praegresso αὔτα subintellige οὗτος.

V. 211. Hic verum hauddubie vidit Hermannus, qui ἔσομαι ex interpretatione adiectum existimat. Conf. supra v. 199. Vncis igitur includendum curaui et deleui articulum τῶν, qui vulgo ad σεμνῶν apponitur.

V. 212. Hic versus vulgo adscriptam habet Chori personam.

V. 214. μὴ γὰρ δὴ δίναν γ' Εὐρώτα. „Ita optime Ms. Flor. Ed. Ald. μήδ' ἐν δίνᾳ γ' Εὐρώτα. Ms. Harl. μὴ γὰρ ἐν δίνᾳ γ'." Mvsgravivs. Vid. Viger. de Idiot. p. 456. Schaefer. Melet. Crit. p. 15. — Vulgo ab hoc inde versu omnia vsque ad v. 234. Hecubae dantur. Sed vid. ad v. 202.

V. 215. Θεράπναν Ἑλένας. „Pausanias in Laconicis (p. 102. l. 21. Ed. Sylb.) καὶ Μενέλαον καὶ Ἑλένην ἐν Θεράπνῃ ταφῆναι λέγουσιν. Isocrates de Laude Helenae: ἔτι γὰρ καὶ νῦν ἐν Θεράπναις τῆς Λακωνικῆς θυσίας αὐτοῖς (ἤγουν Ἑλένῃ καὶ Μενελάῳ) ἁγίους καὶ πατρίους ἐπιτελοῦσι. Stephanus eam vrbem Therampnas vocat." Brodaevs. Citat praeterea Musgrauius Herodot. VI. c. 61. confer. Barnes. ad Iph. Aul. 1490.

V. 216. δούλα. Ms. Flor. δουλοῦν. Ald. et Vett. Edd. δούλαν.

ἀντιστροφή.

Τὰν Πηνειοῦ σεμνὰν χώραν
κρηπῖδ' Οὐλύμπου καλλίσταν,
ὄλβῳ βρίθειν φάμαν ἤκουσ'
εὐθαλεῖ τ' εὐκαρπείᾳ·
τάδε δεύτερά μοι μετὰ τὰν ἱερὰν
Θησέως ζαθέαν ἐλθεῖν χώραν.
καὶ τὰν Αἰτναίαν Ἡφαίστου
Φοινίκας ἀντήρη χώραν,

V. 219. *Οὐλύμπου.* Vulgo *'Ολύμπου.* Erfurdtius meus mauult *κρηπῖδά τ' 'Ολύμπου.* Sed alteram formam ipse quodammodo defendit animaduersione sua ad Soph. Ant. 86. In hoc spondiaco versuum genere non poterat non accepta esse productio epica. At Hercul. Fur. v. 872. pro *οὔλυμπον* legere malim *οὐρανόν.*

V. 220. *ὄλβῳ.* Ita Ms. Steph. Sed Ed. Ald. Brub. Hervagg. cum Ms. Harl. *ὄλβον.*

V. 221. *εὐθαλεῖ* i. e. *εὐθηλεῖ.* Sic Iphig. Aul. v. 188. *νεοθαλεῖ* penultimam producit; at Ion. v. 112. *νεοθαλὲς* penultimam habet breuem.

Ibid. *εὐκαρπείᾳ.* Omnes Libri *εὐκαρπίᾳ* contra metrum. *Παγκαρπεία* ipse Euripides habet idque pariter in anapaestis, Fragment. incert. CLV. 4.

V. 223. Hunc versum, qui in omnibus Edd. duabus syllabis breuior est, suppleui ex Ms. Flor., qui *ἐλθεῖν* post *ζαθέαν* inserit. Omissio vocabuli nata est ex insigni literarum similitudine in vv. *ΕΛΘΕΙΝ* et *ΖΑΘΕΑΝ.* Construe: *τάδε μοι δεύτερα* (*ἐστὶ*), *ἐλθεῖν.*

V. 224. *'Ηφαίστου.* „Solinus: Eminent montibus Aetna et Eryx. Vulcano Aetna sacer est, Eryx Veneri. Theocriti Schol. (ad Idyll. I. 65.) *Σιμωνίδης δὲ ἐν τῷ περὶ Σικελίας Αἴτνην φησὶ κρῖναι Ἥφαιστον καὶ Δήμητραν περὶ τῆς χώρας ἐρίσαντας.*" Brodaevs. Laudatur praeterea a Musgrauio Cornel. Seuerus Aetna v. 30.

V. 225. *ἀντήρη.* „*aduersariam, ἀντίπαλον*, pro-

Σικελῶν ὀρέων ματέρ᾽, ἀκούω
κηρύσσεσθαι στεφάνοις ἀρετᾶς.
τάν τ᾽ ἀγχιστεύουσαν γᾶν
Ἰονίῳ ναῦται πόντῳ,

---

pter frequentia cum Carthaginensibus bella, quorum meminit et Pindarus Pyth. I. Antistr. 4. et Epod. seq. Nem. IX. Dodecad. 6. — Vel, si malis, *situ oppositam*." Mvsgravivs. Alterum verum est, ne sine causa Euripidi anachronismum obtrudamus.

V. 226. ματέρ᾽. „Intellige: *omnium excellentissimam. Principem* dicerent Latini. Hesych.: μήτηρ, ἡ πρεσβυτάτη πᾶσα. Pindarus Olymp. VIII. v. 1. μᾶτερ ὦ χρυσοστεφάνων ἀέθλων οὐλυμπία. Dionys. Perieg. v. 356. de Roma: μητέρα πασάων πολίων. Statius Theb. III. 106. *Et nemorum Dodona parens.*" Mvsgr. In hoc Euripidis loco, vt in omnibus, quos Musgrauius affert, praeter illum Dionysii, qui huc non pertinet, voce μήτηρ nihil aliud significatur, quam regio, in qua sunt montes, certamina, nemora.

V. 227. Post στεφάνοις omnes Libri praebent τ᾽ ἀρετάς. Sed Interpretum plerique eiiciendum putauerunt τ᾽ et ἀρετάς mutandum in ἀρετᾶς. Neque ego meliorem rationem noui. De Aetnaeorum bellica virtute cum iis, quae citauit ad v. 225. conferri Musgrauius iubet Diod. Sicul. L. XI.

V. 229. ναῦται. Ita Edd. Vett. et MSS. Flor. et Harl. Vnus Henr. Stephanus ex MSS. suis, quorum ope non unam in hac Tragoedia lacunam primus expleuit, variam lectionem enotauit ναίεσθαι, quam tamen metrum repudiat. Equidem legendum putabam νεῖσθαι i. e. εὔχομαι νεῖσθαι. Persimili ratione infinitiuus usurpatur in precationibus, vt Nostri Suppl. 3. εὐδαιμονεῖν με. Aeschyl. Suppl. 255. μή με δουλείας τυχεῖν. Subiectum nostro loco facile intelligitur. Vid. omnino, quae de infinitiuo disputat Matthiae in Gramm. Gr. §. 546. et 547. vbi et alios auctores excitatos inuenies.

ἂν ὑγραίνει καλλιστεύων
ὁ ξανθὰν χαίταν πυρσαίνων
Κρᾶθις, ζαθέαις παγαῖσι τρέφων
εὔανδρόν τ' ὀλβίζων γᾶν.
καὶ μὴν Δαναῶν ὅδ' ἀπὸ στρατιᾶς
κῆρυξ, νεοχμῶν μύθων ταμίας

V. 230. *ὑγραίνει.* Ita optimus Cod. Flor. quocum consentit Theocriti Scholiastes ad Idyll. V. v. 16., et firmat Noster Hel. v. 3. vbi de Nili inundationibus hoc verbum adhibet. Silius Ital. lib. 8. v. 438. Statque humectata Vomano Adria. — Edd. omnes *ὑδραίνει.*

V. 231. *πυρσαίνων.* Quam unice veram lectionem iterum suppeditat praeclarus Cod. Flor. et habet Tzetzes ad Lycophron. v. 1021. et Eustathius monente Hadriano Iunio in Comment. de Coma in Gruteri Thes. Crit. Tom. IV. p. 542. Reliqui omnes *πυρσεύων.* Sed *πυρσεύειν* non significat *rutilum reddere.* Hesychius, Suidas, Photius explicant per *δᾳδουχεῖν, λάμπειν, πῦρ ἅπτειν, ἐκφαίνειν.* Atque omnino eiusmodi verba, quae ab adiectiuis deriuata, reddere aliquid tale significant, quale adiectiuo indicatur, terminari solent in *νω* (*άνω, αίνω, ύνω*) aut *όω.* Raro, quae in *ζω*, rarissime, siquidem recte quaeque explicamus, quae in *έω* et *εύω* desinunt, hanc significationem habent. Rem claram faciet, vt alia taceam, discrimen inter *ψυχρεύω* et *ψυχραίνω.* Locus, quem Musgrauius affert ex Polluce Libr. I. sect. 49. non unam ob causam cum nostro minus apte comparatur.

V. 232. *Κρᾶθις.* „Ita, vt quidem videtur, MSS. Steph. — Ed. Ald. et MS. Harl. *Κράνθις.*" Mvsgr. De Crathi fluuio capillos flauos reddente Interpretes citant Theocriti Schol. ad Idyll. V. v. 16. Tzetz. ad Lycophr. v. 1021. Plin. Histor. Nat. XXXI. c. 2. Ouid. Metam. XV. v. 315. et Strabon. p. 263. D.

Ibid. *παγαῖσι.* Vulgo *πηγαῖσι.* Vid. ad v. 152.

V. 234. Hi quinque anapaesti ex vulgari iterum

στείχει, ταχύπουν ἴχνος ἐξανύων.
τί φέρει; τί λέγει; δοῦλαι γὰρ δὴ
Δωρίδος ἐσμὲν χθονὸς ἤδη.

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

Ἑκάβη, πυκνὰς γάρ οἶσθά μ' εἰς Τροίαν ὁδοὺς
ἐλθόντα, κήρυκ' ἐξ Ἀχαϊκοῦ στρατοῦ·
ἐγνωσμένος δὲ καὶ πάροιθέ σοι, γύναι,
Ταλθύβιος ἥκω, κοινὸν ἀγγελῶν λόγον.

στροφὴ α΄.

ΕΚΑΒΗ.

Τόδε τόδ' ὦ φίλαι

---

genere transitum faciunt ad sequentia, cui vsui apud omnes Tragicos anapaesti non raro inseruiunt.

V. 236. „Hos tres versus ex MSS. restituit Henr. Stephanus. Ed. Ald. initio mutilos exhibet hoc modo:

ἐξανύων
δοῦλαι γὰρ δὴ
χθονὸς ἤδη.“

Mvsgr.

V. 243. Sequitur iam paulo longior breuium stropharum series, vno semper senario iambico a se disiunctarum, in quibus principem quasi locum tenere rhythmum dochmiacum haud difficile est obseruatu. Eiusmodi carminum, quorum haud paruum in Euripidis Tragoediis superstitem habemus numerum, partim ex personarum dispositione, partim ex interrupta vel non interrupta rhythmi dochmiaci ratione aliquot genera possunt distingui, quibus tamen omnibus hoc est commune, vt singulae strophae dochmiacis plerumque rhythmis terminentur. Persuasum autem mihi est, cuncta huius generis carmina primitus fuisse antistrophica, neque restant nisi perpauca, in quibus ob mendorum et multitudinem et grauitatem antistrophas indiciis suis nondum deprehenderim. Nostri carminis, quod

γυναῖκες, ὃ φόβος ἦν
* * μοι πάλαι.

---

antistrophicum esse satis patebit, stropharum systema paulo est artificiosius, cuius schema hoc est:

α' β' α' γ' γ' β' δ' ε' ε' ζ δ' ζ

Nam quod praeclare diuinauit Hermannus, strophas atque antistrophas nunquam temere apud Tragicos misceri, sed certo semper quodam ordine decurrere, id nouis indies argumentis magis confirmatur. Ceterum hoc in loco dochmiacus rhythmus crebro nunc mediis in strophis, nunc ab earum principio aliis numeris interpellatur; personarum autem accurata dispositio est ea, vt senarios Talthybius, reliqua omnia Hecuba habeat.

V. 243. *Τόδε τόδ' ὦ φίλαι.* ὦ adieci metri causa. Vulgo *τόδε τόδε φίλαι.* Possis dicere, facilius etiam esse, si scribatur, *τόδε τόδε φίλιαι;* sed, praeterquam, quod versus fit deterior, forma *φίλιος* h. l. non satis commoda est. Neque enim simpliciter verum est, quod Brunckius negauit ad Orest. v. 100. vtramque illam formam significatu differre. Differunt eodem modo, quo *ξένος* et *ξένιος*, *ἐλεύθερος* et *ἐλευθέριος*, *καθαρὸς* et *καθάριος* aliaque hoc genus; cf. Hemsterh. ad Schol. in Aristoph. Plut. p. 190. et Kuster. ad Aristoph. p. 52. — *Φίλιος*, perinde atque *φίλος*, duplicem habet significationem, actiuam et passiuam. Actiua quidem opponitur *πολεμίῳ*, vnde recte hanc formam Critici restituerunt in Hec. 858. Rhes. 11. 687. Restituenda adhuc est in Rhes. 347., vbi parum caute genuino *φιλίαν* interpretamentum *Φρυγίαν* Musgrauius anteposuit. Item in Dionys. Halic. H. R. Libr. II. 30. reponendum est ex Cod. Vat. *φίλιον* et Libr. VI. c. 80. ex eodem Cod. *φιλίων*. Passiua autem significatione *φίλιος* est *carus, tanquam φίλος*, seu *carus propter amicitiam, cognationem, usum* cet. Sic dicuntur *φιλία ἄλοχος*, *φίλια τέκνα*, *φιλία κεφαλή*, *χείρ*,

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

ἤδη κεκλήρωσθ', εἰ τόδ' ἦν ὑμῖν φόβος.

φίλιον στόμα et similia. Transfertur etiam ad *res*, vt infra 849. φίλιον φέγγος ἀμέρας, v. 777. φίλιον πρόςφθεγμα. Suppl. 1137. φίλιαι προςβολαὶ προςώπων. Hercul. Fur. 751. φίλιον μέλος ἐμοὶ κλύειν. Hac postrema demum, eaque perrara, significatione proxime ad vim primitiui φίλος accedit. Verum in compellationibus, vbi simpliciter alicui caritatem significamus, nusquam pro ὦ φίλε, ὦ φίλοι, dici poterit ὦ φίλιε, ὦ φίλιοι. Neque obiici potest locus Soph. Electr. 226. ὦ φιλία γενέθλα; hoc enim epitheto alludit Electra ad Aegisthum et Clytaemnestram, quos saepius vocat ἐχθροὺς et δυςμενεῖς. Sic Aeschyl. Prometh. 128. φιλία τάξις. Eandem explicationem habere posset φίλιαι δμωΐδες Aeschyl. Choeph. 713., nisi ex Codd. et Aldi lectione scribendum videretur φιλίᾳ. Ceterum φίλιος, vt ξένιος et ἐλευθέριος, epithetum etiam est deorum, Iouis, Apollinis, Veneris.

V. 244. γυναῖκες restitui ex Cod. Flor. partim antistropha monitus, partim, quod Τρῳάδες facilius explicationis causa adscribi potuit ad γυναῖκες, quam γυναῖκες ad Τρῳάδες. Versus Iambicus est, quod genus saepissime dochmiis interponitur. Omnino breuiter moneo, variare admodum Tragicos in rhythmis dochmiaco carmini aut praemittendis aut medio inserendis. Non raro, apud Nostrum inprimis, breuibus tantum aliquot syllabis ab initio augetur.

V. 245. Hic versus vix dubitari potest, quin fuerit dochmiacus; vid. ad v. 243. Excidit initium, quod genus corruptelae in hac vicinia admodum frequens est, cf. v. 186. 203. 236., vbi vulgo trium versuum initia desiderantur, infra v. 265. 275. 334. etc. Euripidem scripsisse puto:

γυναῖκες, ὁ φόβος ἦν
φόβος ἐμοὶ πάλαι.

Vocabulorum repetitio tam est frequens in versibus dochmiacis, vt primum quodque huius generis carmen exempla eius offerat. Timendi vocabula repe-

στροφὴ β΄.

ΕΚΑΒΗ.

αἶ αἶ. τίνα γ᾽ ἢ
Θεσσαλίας πόλιν, ἢ
Φθιάδος εἶπας, ἢ Καδμείας χθονός;

---

tita habes in Phoen. v. 310. τρομερὰν φρίκα τρομερὰν φρέν᾽ ἔχω. Hec. 185. δειμαίνω, δειμαίνω, et paulo ante φρίσσει, ταρβεῖ.

Ibid. πάλαι. Ita recte Musgrauius ex Ald., quacum consentiunt Hervagg. et Brub. Recentiores inde a Commeliniana πάλιν, propagato errore typographico.

V. 249. Eieci incommodum γ᾽, quod vulgo additur post εἶπας. Ne quem offendat bis in fine versus positum ἢ, monendum est, Euripidem saepe voculis ἢ et ἀλλ᾽ versus finire. Immo in fine rhythmi ἢ supra habuimus v. 197. — Iidem plane numeri, qui nostro loco, dochmiacum finalem proxime praegrediuntur, quum alibi, tum Orest. 1264.

εἶτα πάλιν. ΧΟΡ. σκοπιὰν
ἔχομεν, ὡς θροεῖς.

Ita enim hic locus corrigendus est. Παλινσκοπιάν, quod Porsonus proponit, auctoritate caret.

Ibid. Καδμείας χθονός; His opposita sunt in antistropha ἄλεκτρον ζωάν. Possis numeros plane aequales reddere transponendo χθονὸς Καδμείας. Sed nihil necesse. Adiectiuum Καδμεῖος pariter primam dochmii sedem occupat Hercul. Fur. 1042. et 1086. Neque rara omnino apud Euripidem exempla sunt spondei in dochmii initio, vt Hec. 1074. Orest. 146. 322. Hippol. 870. Iph. Taur. 869. Bacch. 1033. etc.; rariora apud Sophoclem, vt Oed. Col. 836. Antig. 1276. 1299. 1311. 1316.; nulla dum apud Aeschylum animaduerti praeter Sept. adv. Theb. 149. Ὄγκα πρὸ πόλεως, quem versum necessitas Aeschylo videtur extorsisse. cf. Schol. ad h. l. — At vero de nostro loco quaestio possit moueri, vtrum omnino exemplis istis adnumerandus sit, an potius Pindari et Theocriti (vid. Schaefer. ad Idyll. XXIX. v. 33. et 34.) more scribendum sit Καδμεΐας. Certe

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

κατ' ἄνδρ' ἑκάστη, κοὐχ ὁμοῦ λελόγχατε.

ἀντιστροφὴ ά.

ΕΚΑΒΗ.

τίν' ἄρα τίς ἔλαχεν;
τίνα πότμος εὐτυχὴς
Ἰλιάδων μενεῖ;

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

οἶδ'· ἀλλ' ἕκαστα πυνθάνου, μὴ πάνθ' ὁμοῦ.

στροφὴ γ'.

ΕΚΑΒΗ.

τοὐμὸν τίς ἄρ' ἔλαχε τέκος, ἔννεπε,

Hermannus pro explorato habet, in Aeschyl. Suppl. 60., antistropha postulante, reponendum esse *Τηρεΐας*.

V. 251. *τίν' ἄρα τίς ἔλαχεν*; Hanc optimam lectionem rursus debemus Cod. Flor. — Ald. et Vett. Edd. *τίν' ἄρα τίν' ἔλαχον*. Barnes. *ἆρα*, nescio vnde aut cur. — Si quis in stropha malit retinere *Τρῳάδες*, possit hic scribere *ἔλαχε*, omisso *ν*, vt tribus dochmiis carmen inchoetur, ad exemplum cognati carminis Heracl. 75. Hoc enim modo vltima primi dochmii syllaba esset soluta, de qua memorabili solutione mox pluribus dicendum erit.

V. 253. Ante *Ἰλιάδων* omnes libri addunt articulum *τῶν*, quem amoueri iubet et dictio poetica et numerorum ordo.

V. 255. Aldus *τοὐμὸν δὲ τίς ἄρ' ἔλαχε*. Omisi particulam *δὲ*, quae h. l. otiosa est. Versus constat ex dochmio, quem antecedit dactylus cum anacrusi, vt paulo post v. 266. et 278. Et habet quidem hic dochmius vltimam solutam in duas breues, (cf. infr. ad v. 301. et de Verss. Dochm. p. 55. seqq.) vt numeris cohaereat cum proximo, qui etiam dochmiacus est. Si quis in fine *ἔνεπε* malit pro *ἔννεπε*, equidem non repugno. Dochmii tamen formam, quam vulgata offert, legimus etiam Soph. Philoct. 1118.

τλάμονα Κασσάνδραν;
ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.
ἐξαίρετόν νιν ἔλαβεν Ἀγαμέμνων ἄναξ.
ἀντιστροφὴ γ'.
ΕΚΑΒΗ.
ἢ τᾷ Λακεδαιμονίᾳ νύμφᾳ
δούλαν; ὤ μοί μοι.
ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.
οὔκ, ἀλλὰ λέκτρων σκότια νυμφευτήρια.
ἀντιστροφὴ β'.
ΕΚΑΒΗ.
ἢ τὰν Φοίβου
παρθένον, ᾇ γέρας ὁ

οὐδέ σέ γε δόλος ἔσχ' ὑπὸ χερὸς ἐμᾶς· στυγε —
ρὰν ἔχε δύσποτμον.
strophа 1097.
ὦ βαρύποτμ', οὐκ ἄλλοθεν ἔχει τύχα
τᾶδ' ἀπὸ μείζονος.
vti locum facillimis emendationibus legendum puto. Hercul. Fur. 758.
ἄφρονα λόγον οὐρανίων μακάρων κατέ-βαλ'.
stropha v. 744.
πάλιν ἔμολεν, ἃ πάρος οὔποτε διὰ φρενός.

V. 259. Legitur ἰώ μοί μοι. Constat hic dochmius ex quinque longis syllabis. Eaedem dochmiacae formae sibi respondent Soph. Philoct. 511.
ἔχθεις Ἀτρείδας.
stropha v. 395.
πότνι' ἐπηυδώμαν.
Ibid. v. 828.
εὐαὴς ἡμῖν ἔλθοις εὐαίων.
ant. 843.
ὧν δ' ἂν ἀμείβῃ μ' αὖθις βαιάν μοι (l. ἐμοί).
Vid. de Verss. Dochm. p. 33. seqq.

V. 262. ὁ producitur ob sequentes consonantes χρ. Vid. ad v. 277.

χρυσοκόμας ἔδωκ' ἄλεκτρον ζωάν;

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

ἔρως ἐτόξευσ' αὐτὸν ἐνθέου κόρης.

στροφὴ δ'.

ΕΚΑΒΗ.

* * ῥίπτε, τέκνον, ζαθέους * *

V. 263. ἔδωκ'. Vulgo δῶκεν. Augmenti omissionem quibus in numeris, quibus in verbis, et vtrum omnes eadem lege Tragici sibi indulserint, de hac quaestione lites adhuc obtinent. Porsonus in Praefat. ad Hec. pag. V. et XVIII. et deinceps semel atque iterum contra Brunckium augmenti defensor exstitit, paucis tamen verbis exceptis; sed tangit eius disputatio nonnisi senarios. Nostro loco reduci augmentum iubet antistropha; neque dubito, quin eadem medela adhibenda sit glyconeo Bacch. v. 422. scribendo: χεῖρον' ἔδωκ' ἔχειν.

Ibid. ζωὰν facile mutari possit in ζόαν, vt in versus fine syllabae syllabis respondeant. Sed Euripides Cretico, qui in dochmii fine est, saepissime molossum opponit; cuius rei exempla promere longum est. Idem Sophoclem et Aeschylum fecisse, multis exemplis demonstratum est de Vers. Dochm. p. 29. seqq.

V. 265. Hic versus et ab initio et a fine mutilus est. Ab initio quidem antistropha pariter atque poetae mos eo ducunt, vt exclamationes quasdam, siue ἰώ, siue αἶ αἶ, siue etiam οἴμοι, excidisse suspicemur. In fine autem addita copula τε et seruata librorum lectione κληΐδας numerorum quidem quaedam foret responsio, sed malim cum integro vocabulo κλῇδας alterum versum incipere, quod ita semper Euripides solet. Vid. ad v. proximum. Quare post ζαθέους excidisse puto θεοῦ, quod eandem ob caussam potuit omitti, ob quam v. 223. post ζαθέαν in plerisque libris omissum vidimus ἐλθεῖν. Comparari potest Homericum στέμμα θεοῖο. Infra v. 450. τὴν Ἀπόλλωνος λάτριν et statim ὦ στέφη τοῦ φιλτά-

κλῇδας καὶ ἀπὸ χροὸς ἐνδυτῶν στεφέων ἱεροὺς στολμούς.

του μοι θεῶν. Iph. Taur. 1462. σε — Βραυρωνίας δεῖ τῆςδε κληδουχεῖν θεᾶς. Saepe vox θεὸς a librariis aut addita aut omissa est. Vid. Porson. ad Phoeniss. v. 5. coll. Schaefer. Melet. Crit. p. 52. et 153. [Add. Hemsterh. ad Aristoph. Plut. v. 859. Schaef.]

V. 266. Vulgatum κληῖδας contraxi in κλῇδας. Lectione κλάδους, quam alii proponunt, nihil lucramur. Vid. Spanhem. ad Callim. Hymn. in Cer. 44., quem Musgrauius citat, et cf. infra v. 330. Aeschyl. Suppl. 299. Huc etiam pertinet Nostri Iph. Taur. 132.; illam enim orationem non Iphigeniae, sed Chori esse, suo loco demonstrabitur. Ceterum versus, quem tractamus, arcto numerorum vinculo cum proximo cohaeret. Metrum hoc est:

— ′ ᴗ ′ ′ ′
ᴗ — ᴗᴗ — ᴗᴗ — ᴗ — ᴗᴗ

′ ′ ᴗ
— ᴗᴗ — — —

Dactylum cum iambica anacrusi excipit dochmius, quem a proximo dochmio duae breues syllabae distinent. Explicatos hos numeros inuenies de Vers. Dochm. p. 149. seqq. Iisdem numeris Noster vsus est Orest. 1256.

σταθεὶς ἐπὶ φόνιον αἷμα πήματα
πήμασιν ἐξεύρῃ.

ant. 1276.

δὸς ἀγγελίαν ἀγαθάν τιν', εἰ τάδ' ἔ-
ρημα τὰ πρόςθ' αὐλᾶς.

Androm. 827.

σπάραγμα κόμας ὀνύχων τε δάϊ' ἀ-
μύγματα θήσομαι.

ant. 831.

ἔῤῥ' αἰθέριον, πλοκάμων ἐμῶν ἄπο,
λεπτόμιτον φάρος.

Hercul. Fur. 1029.

ἴδεσθε διάνδιχα κλῇθρα κλίνεται

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

οὐ γὰρ μέγ' αὐτῇ, βασιλικῶν λέκτρων τυχεῖν;

στροφὴ έ.

ΕΚΑΒΗ.

* * * * * *
* * * * * *

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

* * * * * * * * *

ἀντιστροφὴ έ.

ΕΚΑΒΗ.

τί δ'; ὃ νεοχμὸν ἀπ' ἐμέθεν ἐλάβετε τέκος, ποῦ μοι;

ὑψιπύλων δόμων.

ant. 1052.

ἴδεσθε τὰ τέκνα πρὸ πατρὸς ἄθλια
κείμενα δυστάνου.

Cf. etiam infra vv. 284 seq. et 287 seq.

Ibid. Disiunxi κἀπὸ in καὶ ἀπὸ, quae disiunctio in dactylicis rhythmis fere solennis est. Soph. Oed. Col. v. 546. pro κἀπώλεσα repone καὶ ὤλεσα.

Ibid. ἐνδυτῶν στεφέων. „Circa collum gestabantur, teste Aeschylo Agam. v. 1274. An vero ita dicuntur ad distinctionem eorum, quae manibus gestari mos erat? vid. Hom. Il. ά. 14. Sophocl. Oed. Tyr. 3." Mvsgr.

V. 268. Vt post hunc versum potius, quam, quod equidem opinatus eram, post v. 274. maiorem lacunam ponerem, auctor mihi fuit Hermannus. Potuit enim sane ad Talthybii quaestionem ab Hecuba aliquid responderi. Nihil autem accidere facilius poterat, quam vt vna harum strophularum, in quibus eadem semper personarum distributio est, librariorum oculos effugeret.

V. 272. τί δ'; ὃ νεοχμόν. „Ita MS. Harl. et Tyrwhittus. Ed. Ald. τί δὲ νεοχμόν." Mvsgr. Adieci modo signum interrogationis post τί δ'. Hic versus

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

Πολυξένην ἔλεξας, ἢ τίν' ἱστορεῖς;

στροφὴ ζ.

ΕΚΑΒΗ.

* ταύταν * * τῷ πάλος ἔζευξεν;

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

τύμβῳ τέτακται προςπολεῖν Ἀχιλλέως.

ἀντιστροφὴ δ'.

ΕΚΑΒΗ.

ᾤμοι ἐγώ· τάφῳ πρόςπολον ἐτεκόμαν.
ἀτὰρ τίς ὅδ' ἦν νόμος, ἢ τί θέσμιον,
ὦ φίλος, Ἑλλάνων;

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

εὐδαιμόνιζε παῖδα σήν· ἔχει καλῶς.

ἀντιστροφὴ ζ.

ΕΚΑΒΗ.

τί τόδ' ἔλακες; ἆρά μοι ἀέλιον λεύσσει;

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

ἔχει πότμος νιν, ὥστ' ἀπηλλάχθαι πόνων.

στροφὴ η.

ΕΚΑΒΗ.

τίν' ἢ δὲ τοῦ

---

quomodo legi et distingui debeat, antistropha deficiente, non licet certo definiri.

V. 275. ταύταν etc. Mira mihi semper, etiam antequam de antistrophica carminis ratione liqueret, haecce Hecubae responsio visa est. Nonnulla ab initio excidisse, antistropha euincit. Ceterum Editio Brub., quae etiam alibi ab Ald. recedit, pro τῷ habet καί.

V. 281. Hic versus cuiusmodi sit, et vtrum vitio careat, quod equidem dubitem, existimari non potest, dum strophae defectus Codd. ope resarciatur.

V. 282. Ex MSS. Cott. et Flor. reposui πόνων pro vulgato κακῶν.

V. 283. Hucusque pertinet artificiosa illa stropha-

χαλκεομίτορος Ἕκτορος δάμαρ
Ἀνδρομάχα τάλαινα τίν' ἔχει τύχαν;

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

καὶ τήνδ' Ἀχιλλέως ἔλαβε παῖς ἐξαίρετον.

ἀντιστροφὴ ή.

ΕΚΑΒΗ.

ἐγὼ δὲ τῷ
πρόςπολος ἁ τριτοβάμονος χερὶ 271

---

rum comprehensio; in quibus maxime filiarum suarum sortem Hecuba percunctata est. Iam duabus seorsum strophis, quae inuicem sibi respondent, de matribus quaerit, Andromacha et semet ipsa.

Ibid. τίν' ἢ δὲ τοῦ. Ita dedi ex coniectura. Vulgo τί δ' ἢ τοῦ, syllaba deficiente. De particula δὲ sic posita cf. infra not. ad v. 831., fin. Hermannus proposuit τί δ'; ἢ δὲ τοῦ.

V. 284. χαλκεομίτορος. „Legendum ex analogiae regulis χαλκεομίτρου. Occurrit vox Pindar. X. Nem. v. vlt. Lycophr. v. 997. Conf. Dionys. Halic. p. 124. l. 36. Ed. Hudson. Plutarch. Parall. p. 125. Ed. H. Steph." Mvsgr. „Quod quibusdam in mentem venit, χαλκεομίτρορος, monstrum est, omni analogiae repugnans. Vulgatam tuebitur ἀλέκτωρ Ἀθηνᾶ apud Athen. III. 98. C." Hermannvs.

V. 285. Ἀνδρομάχα. Vulgo Ἀνδρομάχη.

V. 288. ἁ τριτοβάμονος. MS. Hen. Steph. et Cod. Harl. ἀτριτοβάμονος, Aldus ἁ ποιτοβάμονος. Haec vtraque lectio, vt recte vidit Barnesius, corrupta est ex ἁ τριτοβάμονος. MSS. Cotton. et Flor. ἁ τριβάμονος facili errore. De discrimine formarum τριτοβάμων et τριβάμων perperam iudicat Musgrauius τριτοβάμων, *ex analogiae regulis epitheton hominis baculo vtentis, non ipsius baculi, esse* existimans. Τριτοστάτης est, *qui tertio loco stat*, τριταγωνιστής, *qui tertio loco certat, seu qui tertias certaminis partes agit.* Ita τριτοβάμων erit, *qui tertio loco*

δευομένα βάκτρου γεραιῷ κάρᾳ;

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

Ἰθάκης Ὀδυσσεὺς ἔλαχ' ἄναξ δούλην σ' ἔχειν.

προῳδός.

ΕΚΑΒΗ.

Ἒ ἔ.
ἄρασσε κρᾶτα κούριμον,
ἕλκ' ὀνύχεσσι δίπτυχον παρειάν.

στροφή.

ἰὼ ἰώ μοι.
μυσαρῷ δολίῳ τε λέλογχα
φωτὶ δουλεύειν
πολεμίῳ δίκας, παρανόμῳ δάκει.

---

incedit, quod minime homini baculum gerenti, optime baculo ipsi conuenit, qui cum duobus pedibus tertio loco incedit, seu, vt Barnesius explicat, instar tertii pedis est. Apte etiam Barnesius comparat Anthologiae versum, vbi legitur *τρίτατον πόδα βάκτρον ἀείρας*. Cf. Aeschyl. Agam. 80. *Τριβάμων* contra est, *tripliciter incedens*, seu *triplicem incessum habens*, vt *τριφυής, τριπλανής, τριλαμπής*, alia, ostendunt.

V. 289. Duo dochmiaci sunt, qui qua lege strophicis suis opponi possint, vid. ad v. 264.

V. 290. *δούλην σ'.* „Ita MS. Harl. et Tzetzes ad Lycophr. v. 1183. citatus hic a Barnesio. In Ed. Ald. deest *σ'*." Mvsgr.

V. 291. Quae reliqua sunt inde ab hoc versu, finito iam colloquio, separatum efficiunt systema ex proodo, stropha et antistropha atque epodo constans.

V. 294. *ἰὼ ἰώ μοι.* Vulgo *ἰώ μοί μοι.* Duplicavi *ἰὼ* propter antistropham.

V. 297. „Interpungo post *δίκας*, vt sit *πολεμίῳ δίκας, iustitiae hosti*." Mvsgr. Bene.

ἀντιστροφή.

ὃς πάντα τἀκεῖσ'
ἐνθάδ' ἀντίπαλ'-αὖθις ἐκεῖσε
διπτύχῳ γλώσσᾳ,
φίλα τὰ πρότερ' ἄφιλα τιθέμενος πάντων.

V. 298. „Pro 'κεῖσ' MS. Flor. κεῖθεν." Mvsgr.

V. 299. Verbum hic deest, quod abesse non posse, interpretum peritissimus quisque intellexit. Vitium latere in ἐνθάδε metrum ostendit. Hinc existimo, illius vocabuli loco reponendum esse ἔθετ', vitium ortum putans ex vsitata illa compositione ἐκεῖθεν ἐνθάδε vel ἐκεῖσ' ἐνθάδε, quae librariis obuersata sit. Propter hanc coniecturam comma, quod antea post ἀντίπαλα erat, post γλώσσᾳ collocaui. Constructio haec est: ὃς διπτύχῳ γλώσσᾳ πάντα τὰ ἐκεῖσε ἔθετο αὖθις ἐκεῖσε, ἀντίπαλα γενόμενα, siue ὥστε ἀντίπαλα γενέσθαι. Ne quis haereat in ἔθετο — τιθέμενος, vel vnus monet simillimus locus Euripidis, Hec. 605. ed. Pors. quem ibi vide.

V. 301. φίλα τὰ πρότερ' ἄφιλα τιθέμενος. Vulgo ἄφιλα τὰ πρότερα φίλα τιθέμενος. Vtraque eandem explicationem admittunt. Alterum dedi versus causa, praesertim quum tam facilis sit eiusmodi corruptio, maxime praegresso ᾳ ante φίλα. Brubachius edidit ἃ φίλα τὰ πρότερα φίλα. Versus constat ex duobus dochmiacis, quorum prior syllabam finalem solutam habet. Haec enim solutio, quam neque animaduerterunt Critici, neque, vbi forte animaduertissent, tolerandam putauerunt, immo plerumque correxerunt, ingenti locorum vi ex Euripide, Sophocle, Aristophane vindicatur, licet vitasse eam videatur Aeschylus. Exemplis tamen hic non possum defungi. Affert autem ista obseruatio plurimum lucis non modo dochmiacis versibus, quorum valde recondita adhuc et obscura natura est, sed etiam vniuersae de systematibus metricis doctrinae.

ἐπῳδός.

γοᾶσθ', ὦ Τρῳάδες, με.
βέβακα δύσποτμος, οἴχομαι· τάλαι-
ν', ἅ

Ibid. πάντων. Iure in hoc vocabulo Interpretes haeserunt; quod neque cum antecedentibus, neque, etiamsi per metrum liceret, cum sequentibus necti commode potest. Equidem corruptione duo in vnum vocabula confusa esse arbitror, quorum alterum ad praegressa, alterum ad sequentia pertinuerit. Namque et aptior nexus et versus, quem inde nanciscimur, elegantia suadet, vt vltimas vocabuli πάντων literas ad sequentia trahamus scribendo: ὧν γοᾶσθ' ὦ Τρῳάδες, με. Quod superest πάντ, aut fuit πάντως, quod in Codd. scribi solet πάντ͂ cum flexu super littera τ, aut natum est ex πάλιν, quod, monente Porsono in Addend. ad Hec. p. 101. seqq. a librariis παλ͞ι exaratum, saepissime corruptum est cum in alia, tum in πάνυ, id autem vix differt a πάντ. Immo παλ͞ι facilius etiam abire poterat in πάντ, quam in πάνυ, si tamen illud lineola superducta scribitur. — Genitiuus ὧν in simili causa strophae initium facit in Soph. Oed. Reg. 179. ὧν πόλις ἀνάριθμος ὄλλυται, item Trachinn. 122. 841. Amat noster non modo pronomen relatiuum in stropharum exordiis ponere, vt Hippol. 764. Iph. Aul. 218. Troad. 298. Bacch. 89. 995. Heracl. 363. Hel. 1369. sed etiam particulas relatiuas ἵνα, vbi, ὅθεν, ὅτε et similia.

V. 303. βέβακα δύσποτμος; οἴχομαι· τάλαιν', ἅ. Vulgo ἃ τάλαιν'· ἅ. Musgrauius: ἃ τάλαινα· θνατ. Posui colon post οἴχομαι. Ne quis alterum verbum ex glossa additum putet, obstant plurimi loci, vbi eiusdem generis verba cumulantur, vt Orest. 969. βέβακε γάρ, βέβακεν, οἴχεται. Andromach. 1177. διολώλαμεν, ᾠχόμεθ'. Alcest. 393. βέβηκεν, οὐκ ἔτ' ἐστίν. Soph. Aiac. 896. οἴχωκ', ὄλωλα, διαπεπόρθημαι. etc.

δυστυχεστάτῳ
προσέπεσον κλήρῳ.

ΧΟΡΟΣ.

τὸ μὲν σὸν οἶσθα, πότνα· τὰς δ' ἐμὰς τύχας
τίς ἆρ' Ἀχαιῶν, ἢ τίς Ἑλλήνων ἔχει;

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

ἴτ'· ἐκκομίζειν δεῦρο Κασσάνδραν χρεὼν
ὅσον τάχιστα, δμῶες, ὡς στρατηλάτῃ 298
εἰς χεῖρα δούς νιν, εἶτα τὰς εἰληγμένας

V. 305. προσέπεσον. Praetuli hanc Codd. Cotton. et Flor. lectionem, quod hujus generis strophulae, vt monitum est, plerumque dochmio pede finiuntur. Ex Aldi tamen lectione προσέπεσα facile legendum coniicias προσέπαισα, quod, vt significantius, Hermanno praeplacet. Nam προσέπεσα quidem ferri non potest. In Alcestidis v. 465. quem locum Musgrauius laudat, lego:

χθὼν ἐπάνω πέσοι, ὦ γύναι.

plures enim Codices πέσοι offerunt. In antistropha item cum Codd. scribendum est:

συνδυάδος φιλίας ἀλόχου.

V. 306. πότνα. Editiones aliquot recentiores πότνια. Equidem non ausus sum ab Aldi lectione recedere. Hesychius, Suidas, Photius, alii πότνα explicant per δέσποινα.

Ibid. „τύχας nullum hic sensum habet, legendumque, ni fallor, λάχας. Hesychius: λάχη, λῆξις, ἀποκλήρωσις, exstatque etiamnum vox Aeschyl. Sept. c. Theb. 920.“ Mvsgravivs. Melior vulgata. Sensus est: *quisnam meam sortem habet*, i. e. *quisnam meae fortunae dominus est, a quonam mea fortuna pendet*?

V. 310. Legitur εἰλεγμένας. „Malim τὰς εἰληγμένας, *sorte addictas*.“ Heath. Bene. Conf. supra v. 31.

καὶ τὰς μὲν Ἀρκὰς, τὰς δὲ Θεσσαλὸς λεὼς
εἴληχε.

καὶ τοῖσιν ἄλλοις αἰχμαλωτίδων ἄγω.
ἔα· τί πεύκης ἔνδον αἴθεται σέλας;
πιμπρᾶσιν, ἢ τί δρῶσι, Τρῳάδες μυχοὺς,
ὡς ἐξάγεσθαι τῆςδε μέλλουσαι χθονὸς
πρὸς Ἄργος, αὐτῶν τ' ἐκπυροῦσι σώματα,
θανεῖν θέλουσαι; κάρτα τοι τοὐλεύθερον
ἐν τοῖς τοιούτοις δυςλόφως φέρει κακά.
ἄνοιγ', ἄνοιγε, μὴ τὸ ταῖςδε πρόςφορον,
ἐχθρὸν δ' Ἀχαιοῖς, εἰς ἔμ' αἰτίαν βάλῃ.

ΕΚΑΒΗ.

οὐκ ἔστιν· οὐ πιμπρᾶσιν, ἀλλὰ παῖς ἐμὴ
μαινὰς θοάζει δεῦρο Κασσάνδρα δρόμῳ.

στροφή.

ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ.

ἄνεχε, πάρεχε· φῶς φέρε, σέβω, φλέγω

V. 311. *αἰχμαλωτίδων ἄγω.* Ita vere Musgravius ex MS. Flor. — Ed. Ald. *αἰχμαλωτίδας λέγω.* — MSS. Henr. Steph. *αἰχμαλωτίδας ἄγω*, quam lectionem inserto *γ'* post *αἰχμαλωτίδας* versui aptare studuit Barnesius.

V. 315. *αὐτῶν* pro vulgato *αὑτῶν* debetur Brodaeo, quem secutus est Barnesius. — Quod sequitur *τ'*, eiiciendum monuit Reiskius. Non opus. Construe: *πιμπρᾶσι μυχοὺς, αὑτῶν τε σώματα ἐκπυροῦσι;*

V. 322. In praeclaro hoc carmine cum Glyconeo dochmiacus numerus dominatur. Haud dissimili modo utrumque coniunctum inuenias in carminibus Soph. Aiac. 693. seqq. et Nostri Electr. 143. 709. seqq. Posterioris fabulae Glyconeum carmen a v. 432. a dochmio hypercatalectico videtur exire, vt recte se habeat vulgata lectio:

κλειναὶ νᾶες, αἵ ποτ' ἔμβατε Τροίαν.

et in antistropha:

Νηρῇδες δ' Εὐβοΐδας ἀκτὰς λιποῦσαι.

Cf. de Vers. Dochm. p. 177.

λαμπάσι τόδ' ἱερόν.
ὦ Ὑμὴν, Ὑμέναι' ἄναξ,
ἰδοὺ, ἰδού· μακάριος ὁ γαμέτας,
μακαρία δ' ἐγὼ

Ibid. ἄνεχε, πάρεχε. „Conf. Cyclop. v. 202. Aristoph. Vesp. 1317. ibique Berglerum." Mvsgr.

Ibid. φέρε. Libri φέρω contra metrum. Illud restitui ex Scholiasta Aristophanis ad Av. 1717. Cf. de Verss. Dochm. p. 53.

V. 323. τόδ' ἱερόν. Videtur sibi insaniens Cassandra, vt antea solita fuerat, in Apollinis templo versari, quo ipso sacro loco, ipsoque deo chorum ducente, nuptias suas cupit celebrari. Cf. v. 342. Nimis hoc loco argutatur Musgravius.

V. 324. Ὑμὴν, quod Aldus omittit, Musgrauius reuocauit ex Cod. Flor.

V. 325. Vid. de Verss. Dochm. p. 159. Possint tamen metra etiam sic explicari:

⏑́⏑ | ⏑́⏑
⏑́⏑⏑ — ⏑́⏑⏑ | ⏑ — ⏑ —

vt dochmio subiunctus sit diiambus. Similiter fit in Med. 1256.

ἔβλαστεν θεῶν δ' — αἵματι πιτνεῖν.

antistropha v. 1266.

χόλος προςπιτνεῖ — καὶ δυςμενής.

Cf. de Verss. Dochm. p. 291. coll. 162.

V. 326. Post hunc versum MS. Flor. Musgravio teste, inserit:

βασιλικοῖς λέκτροις,

quae ex v. 268.

οὐ γάρ μέγ' αὐτῇ, βασιλικῶν λέκτρων τυχεῖν;

huc aliquis videtur adscripsisse. Etiam infra v. 375. recurrit:

καὶ χαῖρε τοῖς ἐμοῖσι βασιλικοῖς γάμοις.

Antistropha certe, nisi liberius librorum lectionem mutare velis, verba ista iubet repudiari.

D 2

κὰτ' Ἄργος ἁ γαμουμένα·
Ὑμὴν, ὦ. Ὑμέναι' ἄναξ.
ἐπεὶ σὺ, μᾶτερ, ἐπὶ δάκρυσι καὶ
γόοισι τὸν θανόντα πατέρα πατρίδα τε
φίλαν καταστένουσ' ἔχεις,
ἐγὼ δ' * * ἐπὶ γάμοις ἐμοῖς
ἀναφλέγω πυρὸς φῶς
ἐς αὐγὰν, ἐς αἴγλαν,
Ὑμὴν, ὦ Ὑμέναιε, σοί.
δίδου δ', ὦ Ἑκάτα, φάος,

V. 328. Post Ὑμὴν adieci ὦ.

V. 329. ἐπεί. Musgrauius: „Huic loco, vbi nullus ratiocinii nexus, vix convenire videtur ἐπεί. Legendum forte: ἦπου σύ, μᾶτερ." An fortasse hoc vult: quoniam tu, mater, patris semper, patriaeque calamitatem luges, immemor eorum, quae matrem facere decet in filiae nuptiis, at ipsa saltem gaudio exultabo, quatiamque facem, cet.

V. 332. Desiderantur hic duae syllabae. Proximis litteris repetitis lego: ἐγὼ δέ γ' ὧδ'. Hermannus praefert ἐγὼ δέ γ' ἅδ'.

V. 334. Vulgo bis εἰς, metro invito. Musgravius: „εἰς αὐγὰν, εἰς αἴγλαν interpretor *in ipso lucis diurnae fulgore.* Plerumque enim sub vesperam ad taedarum lumen deducebatur noua Nupta." Minime. Dicit hoc: incendo facem ad summum splendorem, i. e. vt quam maximum splendorem spargat.

V. 335. In initio versus addidi Ὑμήν, et in fine posui punctum.

V. 336. δίδου δ', ὦ Ἑκάτα. Libri διδοῦσ', ὦ Ἑκάτα. Speciosam Musgrauii coniecturam ὦ Ἑκάβα, quam Tyrwhitto quoque approbauerat, erat, quum ego quoque veram putarem, maxime ob similes locos Phoeniss. v. 346. et Iphig. Aul. v. 737. Sed iam aliter statuo. Primum enim alibi quoque Ἑκάτη a Nostro vocatur φωσφόρος, vt Hel.

παρθένων ἐπὶ λέκτροις
ᾇ νόμος ἔχει.

ἀντιστροφή.

πάλλε πόδ' αἰθέριον· ἄναγε χορὸν, εὐᾶν,
ὡς ἐπὶ πατρὸς ἐμοῦ
μακαριωτάταισι τύχαις.
ὁ χορὸς ὅσιος· ἄγε σὺ, Φοῖβέ νιν

---

575. et Fragm. Inc. CXXVI.; deinde, si comparaveris, quae infra v. 460. Cassandra dicit:

στεῖχ', ὅπως τάχιστ' ἐς Ἅιδου νυμφίῳ γημώμεθα,

nostro loco inferorum numinis mentio non inepta videbitur. Mortis enim imminentis cogitatio Cassandrae semper obuersabatur. Hinc διδοῦσ' malui mutare in δίδου δ'. Sensus est: *Tu vero, o Hecate, ad quam potissimum nuptiae meae spectant, matris mihi vicem suscipe, lumenque praebe, prouti mos est in virginum nuptiis.* — Hecubae a Cassandra non traditam facem esse, ostendit etiam infra v. 363.

παράδος ἐμοὶ φῶς· οὐ γὰρ ὀρθὰ πυρφορεῖς.

Ibid. φάος. Ita Cod. Henr. Stephani. — Ald. φάους.

V. 337. Hic versiculus male in libris repetitur post σοι v. 335.

V. 339. Legitur εὐᾶν, εὐοῖ. Eieci εὐοῖ appositum, vt videtur, ad alterum. Vid. tamen de Vers. Dochm. p. 195.

V. 341. μακαριωτάταισι. Vulgo μακαριωτάταις. Feci versum Glyconeum, quem strophica formula in hoc carmine vbique refert. Ceterum, quod Musgrauii causa moneo, verborum ordo in illa formula, qua etiam Aristophanes, Plautus, Catullus, aliique poetae vsi sunt, non idem ubique servatur.

V. 342. νῦν, quod Aldus et Libri habent, Musgrauium secutus mutaui in νιν, et versu sequente

κατὰ σὸν ἐν δάφναις
ἀνάκτορον θυηπόλῳ.
Ὑμὴν, ὦ Ὑμέναι', Ὑμήν.
χόρευε, μᾶτερ, ἄναγε πόδα σόν·
ἕλισσε τᾷδ' ἐκεῖσε μετ' ἐμέθεν ποδῶν
φέρουσα φιλτάταν βάσιν.
βοάσατ' εὖ τὸν Ὑμέναιον, ὦ,
μακαρίαις ἀοιδαῖς,
ἰαχχαῖς τε νύμφαν.
ἴτ', ὦ καλλίπεπλοι Φρυγῶν
κόραι, μέλπετ' ἐμὸν γάμον,
τὸν πεπρωμένον εὐνᾷ
πόσιν ἐμέθεν.

ΧΟΡΟΣ.

βασίλεια, βακχεύουσαν οὐ λήψει κόρην,
μὴ κοῦφον αἴρῃ βῆμ' ἐς Ἀργείων στρατόν;

---

auctore eodem Musgrauio scripsi θυηπόλῳ pro vulgato θυηπολῶ.

V. 345. Legitur Ὑμὴν, ὦ Ὑμὴν, Ὑμήν.

V. 346. Libri: χόρευε, μᾶτερ, χόρευ'. Alterum χόρευ' metri causa deleui. Fortasse tamen aliquis strophicum versum menda laborare crediderit.

Ibid. Pro ἄναγε πόδα σὸν MSS. Cotton. et Flor. ἀναγέλασον, corrupte, opinor. Vix enim matrem decebat, risum tollere. Atque illud alterum satis est exquisitum.

V. 347. τᾷδ'. Hoc debetur Scaligero. Antiqui Libri τάδ'.

V. 351. Vulgo ἰαχαῖς. Vid. de Verss. Dochm. p. 263. coll. 371. 378. — Loci constructionem non intellexit Musgrauius. Construe: βοάσατε τὸν Ὑμέναιον νύμφαν, i. e. ὑμνήσατε νύμφαν. Vid. Pors. ad Eur. Phoeniss. 300. coll. de Verss. Dochm. p. 287. et supra ad v. 123.

V. 356. Vulgo λήψῃ.

ΕΚΑΒΗ.

Ἥφαιστε, δᾳδουχεῖς μὲν ἐν γάμοις βροτῶν·
ἀτὰρ πικράν γε τήνδ' ἀναιθύσσεις φλόγα,
ἔξω τε μεγάλων ἐλπίδων. οἴμοι, τέκνον,
ὡς οὐχ ὑπ' αἰχμῆς σ', οὐδ' ὑπ' Ἀργείου δορὸς,
γάμους γαμεῖσθαι τούσδ' ἐδόξαζόν ποτε.
παράδος ἐμοὶ φῶς· οὐ γὰρ ὀρθὰ πυρφορεῖς,
μαινὰς θοάζουσ', οὐδὲ σαὶ τύχαι, τέκνον,
σεσωφρονήκασ', ἀλλ' ἔτ' ἐν ταυτῷ μένεις.
εἰςφέρετε πεύκας, δάκρυά τ' ἀνταλλάσσετε
τοῖς τῆςδε μέλεσι, Τρῳάδες, γαμηλίοις.

ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ.

μῆτερ, πύκαζε κρᾶτ' ἐμὸν νικηφόρον,

V. 359. MS. Flor. λυγρὰν pro πικράν. Electio difficilis est.

V. 361. Inserui σ' post αἰχμῆς, Musgrauio praeeunte.

V. 364. Editur vulgo sic:

οὐδέ σ' αἱ τύχαι, τέκνον,
σεσωφρονίκασιν, ἀλλ' ἔτ' ἐν ταυτῷ μένεις.

Pro σεσωφρονίκασιν Aldus et Brubachius offerunt ἐσωφρονήκασιν. Vnde Heathius emendauerat:

οὐδὲ σαῖς τύχαις, τέκνον,
ἐσωφρόνηκας.

Sed verbum plurale, in quo libri nihil variant, expellere religioni fuit. Quam nos adhibuimus medelam, facillima est. Σαὶ τύχαι idem est ac σὴ νόσος, σὴ μανία. Pluralem τύχαι etiam infra v. 1211. poeta προσωποποιεῖ:

αἱ τύχαι,
ἔμπληκτος ὡς ἄνθρωπος, ἄλλοτ' ἄλλοσε
πηδῶσι.

et Alexis apud Stobaeum Floril. Tit. CVII. p. 444:

οὐκ ἔσθ' ὅπως ἔχουσιν αἱ τύχαι φρένας.

V. 366. Aldus εἰςφέρεται.

V. 368. Male vulgo μᾶτερ.

καὶ χαῖρε τοῖς ἐμοῖσι βασιλικοῖς γάμοις,
καὶ πέμπε, κἂν μὴ τἀμά σοι πρόθυμά γ' ᾖ,
ὤθει βιαίως· εἰ γάρ ἐστι Λοξίας,
Ἑλένης γαμεῖ με δυστυχέστερον γάμον
ὁ τῶν Ἀχαιῶν κλεινὸς Ἀγαμέμνων ἄναξ.
κτενῶ γὰρ αὐτὸν, κἀντιπορθήσω δόμους,
ποινὰς ἀδελφῶν καὶ πατρὸς λαβοῦσ' ἐμοῦ.
ἀλλ' αὔτ' ἐάσω, πέλεκυν οὐχ ὑμνήσομεν,
ὃς εἰς τράχηλον τὸν ἐμὸν εἶσι χἀτέρων·
μητροκτόνους τ' ἀγῶνας, οὓς οὑμοὶ γάμοι
θήσουσιν, οἴκων τ' Ἀτρέως ἀνάστασιν.
πόλιν δὲ δείξω τήνδε μακαριωτέραν,

V. 370. Olim *καὶ πέμπε τε*. Sed iam ante Musgrauium *τε* omiserat Barnesius. Omittit etiam Cod. Flor.

V. 371. *εἰ γάρ*. Ita MSS. Harl. Flor. et Excerptt. cuiusdam MS. in margine Aldinae apud Musgrauium, vt emendauerant Reiskius et Tyrwhittus. — Ald. *οὐ γάρ*.

V. 372. MS. Flor. *δυςχερέστερον*.

V. 376. Librorum lectionem *ἄλλά τ' ἐάσω* bene sic, vt edidimus, emendauit Musgrauius, qui citat Nostri Ion. 1009. et 1546. Adde infr. 1178. et Electr. 373. Canterus proponit *τὰ δ' ἄλλ'*, Barnesius *ἀλλὰ τάδ'*.

Ibid. Praetuli futurum actiui *ὑμνήσομεν* oblatum a Codd. Cotton. et Flor. nostroque alibi etiam usurpatum, vt paulo post v. 400. — Editiones *ὑμνήσομαι*.

V. 377. *εἶσι*. Ita Aldus. Irrepserat in editiones *ἐμόν εἰσι*, quod e coniectura emendabat Aemil. Portus, Aldi editione non inspecta.

V. 380. Legitur *πόλιν τε δείξω*. Sed necessaria est particula adversativa. Sententiarum nexus hic est: *Futura Achiuorum mala canere omittam, sed ostendam adeó, vel ad hunc diem hostium nostrorum conditionem nostra multo fuisse miseriorem.*

ἢ τοὺς Ἀχαιοὺς, ἔνθεος μὲν, ἀλλ' ὅμως
τοσόνδε γ' ἔξω στήσομαι βακχευμάτων,
οἳ διὰ μίαν γυναῖκα, καὶ μίαν Κύπριν,
θηρῶντες Ἑλένην, μυρίους ἀπώλεσαν.
ὁ δὲ στρατηγὸς ὁ σοφὸς ἐχθίστων ὕπερ
τὰ φίλτατ' ὤλεσ', ἡδονὰς τὰς οἴκοθεν
τέκνων ἀδελφῷ δοὺς γυναικὸς οὕνεκα,
καὶ ταῦθ' ἑκούσης κοὐ βίᾳ λελησμένης.
ἐπεὶ δ' ἐπ' ἀκτὰς ἤλυθον Σκαμανδρίους,
ἔθνησκον, οὐ γῆς ὅρι' ἀποστερούμενοι,
οὐδ' ὑψιπύργου πατρίδος· οὓς δ' Ἄρης ἕλοι,
οὐ παῖδες εἶδον, οὐ δάμαρτος ἐν χεροῖν

V. 381. Hos versus ex MSS. suis compleuit Henr. Stephanus, τὸ σὸν δὲ simul mutans in τοσόνδε. Pro duobus versibus vnum habet Aldus hunc:

ἢ τοὺς Ἀχαιούς· στήσομαι βακχευμάτων.

V. 383. Κύπριν. Ita habent MSS. Henr. Stephani. — Ald. et MS. Harl. πόλιν. „Lectio quorumdam librorum, καὶ μίαν πόλιν, minime contemnenda videtur. Suspicor, Euripidem scripsisse,

οἳ διὰ μίαν Κύπριν τε καὶ μίαν πόλιν.

Πόλιν intelligo Lacedaemona. Oppian. Halieut. IV. 235.

οὐ γάρ τοι μία Κύπρις ἐφήνδανεν, οὐδὲ μί' εὐνή.

Scholiastes ibi: Κύπρις, γυνή." Hermannvs. Nititur Hermannus maxime eo, quod lectio πόλιν vnde venerit, vix dixeris. Sed hoc aliquatenus explicabitur infra in nota ad v. 478. Ceterum illa, quae in Oppiani loco est, duplicatio, οὐ μία Κύπρις — οὐδὲ μί' εὐνή, nostrae quoque lectioni quodammodo fauet.

V. 390. ἀποστερούμενοι. Stiblinus in margine annotauit ἀποστηρούμενοι, fortasse ex Codice, quod ducit ad ἀπεστερημένοι, vt est in Heracl. v. 51.

V. 392. παῖδες. Ita Aldina. Musgrauius ex Cod.

πέπλοις συνεστάλησαν, ἐν ξένῃ δὲ γῇ
κεῖνται. τὰ δ' οἴκοι τοῖςδ' ὅμοι' ἐγίγνετο·
χῆραί τ' ἔθνησκον· οἱ δ', ἄπαιδες ἐν δόμοις, [a]
ἄλλοις τέκν' ἐκθρέψαντες· οὐδὲ πρὸς τάφοις
ἔσθ' ὅςτις αὐτῶν αἷμα γῇ δωρήσεται.
ἦ τοῦδ' ἐπαίνου τὸ στράτευμ' ἐπάξιον.

---

[a] Flor. edidit παῖδας explicans: *non viderunt liberos*, i. e. *antequam animam efflarent*. Sed vel ob proximam sententiam Aldi lectio potior videri debet, vbi de mortuis sermo est, non de moriundis. Sensus est: *Liberi non aderant, qui patres, Marte absumtos, deflerent*. Cf. infra v. 497. et 753.

V. 394. ἐγίγνετο. Ita Musgrauius. Vulgo ἐγίνετο.

V. 396. ἄλλοις. Satis probabiliter Tyrwhittus emendat ἄλλως, quam emendationem non multum abfuit, quin reciperem. Vulgatum tamen ἄλλοις defendi potest, si de illis intelligas, in quorum gratiam ad bellicam expeditionem erant profecti. Conf. etiam v. 501. cuius tamen paulo diuersa ratio est.

V. 397. Construe ἐν τάφοις αὐτῶν. Paene inversa ratione Sophocles Aiac. 1062.

ὧν οὕνεκ' αὐτὸν οὔ τις ἔστ' ἀνὴρ σθένων
τοσοῦτον ὥςτε σῶμα τυμβεῦσαι τάφῳ.

vbi αὐτὸν et σῶμα per appositionem iungenda sunt, pro αὐτοῦ σῶμα. Hac occasione notare licet typothetae errorem in priori Brunckiana editione, in qua legitur στένων pro σθένων, ne vlterius ille propagetur. — Ceterum cum nostro loco cf. Eurip. Electr. 90 seqq.

νυκτὸς δὲ τῆςδε πρὸς τάφον μολὼν πατρὸς
δάκρυά τ' ἔδωκα, καὶ κόμης ἀπηρξάμην,
πυρᾷ τ' ἀπέσφαξ' αἷμα μηλείον φόνου.

V. 398. Putant, in vocabulo ἔπαινος inesse ironiam. Sed, quae hactenus Cassandra commemoravit, neque in laudem neque in vituperationem Graecorum dicta sunt, sed demonstrare conatur Cassandra, infeliciores Graecos fuisse Troianis. Nullus

σιγᾷν ἄμεινον τἄσχρά· μηδὲ Μοῦσά μοι
γένοιτ' ἀοιδὸς, ἥτις ὑμνήσει κακά.

---

igitur hic esse videtur ironiae locus. Quamobrem rectius fortasse legitur, quod ex parte Musgrauius coniecit:

ἢ τοῦτ' ἐπαίνου τὸ στράτευμ' ἐπάξιον;

siue:

ἦ τοῦδέ γ' αἴνου τὸ στράτευμ' ἐπάξιον.

nisi ἔπαινος pariter atque αἶνος *sermonem* et *praedicationem* simpliciter significare potest. In proximis prae fervore et indignatione Cassandra copulam omittit, quae necessaria videri potest post σιγᾷν. — Contra haec Hermannus ita ad me perscripsit: „Versus 398. non propter ἐπαίνου offensionem habet: nam infelices esse Graecos ita ostenderat, vt simul turpitudinem belli notaret: quare hanc orationem recte potest per ironiam ἔπαινον vocare: eodemque modo mox Troianos feliciores esse docet, simul eos laudans: omninoque de discrimine agi turpis et honesti belli, ex v. 415. sq. qui totius orationis summam comprehendunt, apertum est: vide etiam v. 433. Illud vero displicet, quod haec, ἢ τοῦδ' ἐπαίνου τὸ στράτευμ' ἐπάξιον, sic sunt dicta, vt si non demonstratio, sed aut grauis quaedam increpatio, aut acerba irrisio praecessisset. Quorum quum neutrum factum sit, non solum hic versus, sed etiam, quae nimis abrupte subiiciuntur, σιγᾷν ἄμεινον τἄσχρά, maiorem, quam pro huius loci conditione, animi motum prodere videntur. Adnotatam reperi in aduersariis meis emendationem olim a me factam, quae omnes videtur dubitationes remouere: εἰ τοῦδ' ἐπαίνου τὸ στράτευμ' ἐπάξιον, σιγᾷν ἄμεινον τἄσχρά, i. e. quum hac praedicatione exercitus dignus sit, tacere ea praestat, quorum nihil est honestum.“ Ceterum hunc et sequentem versum Grotius in Excerpta sua retulit p. 297.

V. 399. τἄσχρά. Aldus τάσχρά. Vulgo ταἰσχρά. Vid. Excursum ad hunc locum.

Τρῶες δὲ πρῶτον μὲν, τὸ κάλλιστον κλέος,
ὑπὲρ πάτρας ἔθνησκον· οὓς δ' ἕλοι δόρυ,
νεκροί γ' ἐς οἴκους φερόμενοι φίλων ὕπο,
ἐν γῇ πατρῴᾳ περιβολὰς εἶχον χθονὸς
χερσὶν περισταλέντες, ὧν ἐχρῆν ὕπο.
ὅσοι δὲ μὴ θάνοιεν ἐν μάχῃ Φρυγῶν,
ἀεὶ κατ' ἦμαρ σὺν δάμαρτι καὶ τέκνοις
ᾤκουν, Ἀχαιοῖς ὧν ἀπῆσαν ἡδοναί.
τὰ δ' Ἕκτορός σοι λύπρ' ἄκουσον ὡς ἔχει·
δόξας ἀνὴρ ἄριστος, οἴχεται θανών.
καὶ τοῦτ' Ἀχαιῶν ἶξις ἐξεργάζεται·
εἰ δ' ἦσαν οἴκοι, χρηστὸς ὢν ἐλάνθανεν.
Πάρις δ' ἔγημε τὴν Διός· γήμας δὲ μὴ,
σιγώμενον τὸ κῆδος εἶχεν ἐν δόμοις.
φεύγειν μὲν οὖν χρὴ πόλεμον, ὅςτις εὖ φρονεῖ·
εἰ δ' εἰς τόδ' ἔλθοι, στέφανος οὐκ αἰσχρὸς πόλει,
καλῶς ὀλέσθαι· μὴ καλῶς δὲ, δυςκλεές.

V. 408. *ἀπῆσαν.* Ita MSS. Stephani et Brubach. vt coniecerat Brodaeus. Aldus corrupte *ὑπῆσαν.*

V. 411. *ἶξις.* Aldus *ἴξις.* Sed deriuandum est vocabulum ab *ἵκειν*, *ἶξαι*, non ab *ἱκέσθαι.* Cf. Schaef. ad Gregor. Cor. p. 554. — Pierson. Veris. p. 118. ex Glossar. MS. Sangerm. citat *ἦξις* — *ἀντὶ τοῦ ἄφιξις, Εὐριπίδης Τρῳάσιν.* Toupius (Emendd. in Suid. p. 176.) nodum facile solui posse putans, rescribi iubet *ἡ ἶξις.* Sed vellem nouam hanc contractionem exemplis confirmasset.

V. 412. Schaeferus in Melet. Crit. p. 56. corrigit *ἐλάνθαν' ἂν*, et paulo post v. 414. *εἶχ' ἄν.* Sed in nupera Euripidis editione recte antiquam lectionem vtrobique retinuit.

V. 414. MS. Flor. *κῦδος εἶδεν.*

ὧν οὕνεκ᾽ οὐ χρή, μῆτερ, οἰκτείρειν σε γῆν,
ἢ τἀμὰ λέκτρα· τοὺς γὰρ ἐχθίστους ἐμοὶ
καὶ σοὶ γάμοισι τοῖς ἐμοῖς διαφθερῶ.

ΧΟΡΟΣ.

ὡς ἡδέως κακοῖσιν οἰκείοις γελᾷς,
μέλπεις θ᾽, ἃ μέλπουσ᾽ οὐ σαφῆ δείξεις ἴσως.

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

εἰ μή σ᾽ Ἀπόλλων ἐξεβάκχευσεν φρένας,
οὔκουν ἀμισθὶ τοὺς ἐμοὺς στρατηλάτας
τοιαῖσδε φήμαις ἐξέπεμπες ἂν χθονός.
ἀτὰρ τὰ σεμνὰ καὶ δοκήμασιν σοφὰ
οὐδέν τι κρείσσω τῶν τὸ μηδὲν ἦν ἄρα:
ὁ γὰρ μέγιστος τῶν Πανελλήνων ἄναξ,
Ἀτρέως φίλος παῖς, τῆσδ᾽ ἔρωτ᾽ ἐξαίρετον
μαινάδος ὑπέστη. καὶ πένης μὲν εἴμ᾽ ἐγώ,
ἀτὰρ λέχος γε τῆσδ᾽ ἂν οὐκ ἐκτησάμην.
καὶ σοὶ μέν, οὐ γὰρ ἀρτίας ἔχεις φρένας,
Ἀργεῖ᾽ ὀνείδη καὶ Φρυγῶν ἐπαινέσεις
ἀνέμοις φέρεσθαι παραδίδωμ᾽· ἕπου δέ μοι
πρὸς ναῦς, καλὸν νύμφευμα τῷ στρατηλάτῃ.
σὺ δ᾽, ἡνίκ᾽ ἄν σε Λαρτίου χρῄζῃ τόκος

V. 423. Male vulgo ἐξεβάκχευσε.

V. 426. ἀτὰρ τὰ σεμνά Minus accurate Brodaeus interpretatur τὰ σεμνὰ ῥήματα, οἱ σεμνοὶ λόγοι: debebat potius οἱ σεμνοὶ et οἱ δοκήμασιν σοφοί, vt dicimus τὰ φίλτατα pro οἱ φίλτατοι et similia. Intelligit Talthybius Agamemnonem. Grotius vertit l. l.

Speciosa famam quae gerunt sapientiae,
Intus nihil plerumque plus nihilo valent.

V. 436. Vulgo χρῄζοι. Χρῄζῃ rescripsit Schaeferus.

ἄγειν, ἕπεσθαι· σώφρονος δ' ἔσει λάτρις
γυναικὸς, ὥς φασ' οἱ μολόντες Ἴλιον.

ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ.

ἦ δεινὸς ὁ λάτρις. τί ποτ' ἔχουσι τοὔνομα
κήρυκες, ἓν ἀπέχθημα πάγκοινον βροτοῖς,
οἱ περὶ τυράννους καὶ πόλεις ὑπηρέται;
σὺ τὴν ἐμὴν φὴς μητέρ' εἰς Ὀδυσσέως
ἥξειν μέλαθρα; ποῦ δ' Ἀπόλλωνος λόγοι,
οἵ φασιν αὐτὴν, εἰς ἔμ' ἡρμηνευμένοι,
αὐτοῦ θανεῖσθαι; τἄλλα δ' οὐκ ὀνειδιῶ.
δύστηνος, οὐκ οἶδ', οἷά νιν μένει παθεῖν.
ὡς χρυσὸς αὐτῷ τἀμὰ καὶ Φρυγῶν κακὰ
δόξει ποτ' εἶναι· δέκα γὰρ ἀντλήσας ἔτη
πρὸς τοῖσιν ἐνθάδ', ἵξεται μόνος πάτραν,
οὗ δὴ στενὸν δίαυλον ᾤκισται πέτρας

V. 437. ἕπεσθαι. Ita MSS. Stephani. — Ed. Ald. et MS. Harl. φέρεσθαι. — Statim post vulgo legitur ἔσῃ.

V. 440. Interpungunt:

τί ποτ' ἔχουσι τοὔνομα
κήρυκες ἕν; ἀπέχθημα πάγκοινον βροτοῖς,
οἱ περὶ τυράννους καὶ πόλεις ὑπηρέται.

quae vix quisquam probabiliter explicauerit. Secundum nostram interpunctionem sensus est: *Vnde tandem praecones, regum illi ciuitatumque ministri, qui communi omnibus odio sunt, honorificum illud nomen gerunt?* Hugo Grotius, interrogandi signo ante ἓν posito, vertit:

Accensis quod est
cognomen, vnum quadrat, odium publicum,
seu ciuitati siue regi inseruiunt.

V. 445. τἄλλα. Aldus τἆλλα.

V. 450. Nulla hic est lacuna, modo ne post πάτραν plene interpungatur. Ordo est: ἵξεται πά-

δεινὴ Χάρυβδις, ὠμοβρώς τ' ὀρειβάτης
Κύκλωψ, Λιγυστὶς θ' ἡ συῶν μορφώτρια
Κίρκη, θαλάσσης θ' ἁλμυρᾶς ναυάγια,
λωτοῦ τ' ἔρωτες, Ἡλίου θ' ἁγναὶ βόες,
αἳ σάρκα φωνήεσσαν ἥσουσίν ποτε,
πικρὰν Ὀδυσσεῖ γῆρυν· ὡς δὲ συντεμῶ,
ζῶν εἶσ' ἐς ᾅδου, κἀκφυγὼν λίμνης ὕδωρ,
κάκ' ἐν δόμοισι μυρί' εὑρήσει μολών.
ἀλλὰ γὰρ τί τοὺς Ὀδυσσέως ἐξακοντίζω πό-
νους;

τραν δέκα ἀντλήσας ἔτη, οὗ δὴ etc. Supra v. 383. simili ratione maiori etiam interuallo relatiuum οἳ disiunctum vidimus a substantiuo suo Ἀχαιοὺς v. 381.

Ibid. πέτρας. Ita MSS. Steph. et Harl. — Ald. πέρας, ex quo fecerat Brodaeus τέρας.

V. 451. ὠμοβρώς τ' ὀρειβάτης. Sic restituit Musgrauius ex Codice Harl. vt Reiskius coniecerat. Ab hac lectione proxime abest Aldi lectio ὠμοβροστορειβάτης. — MSS. Henr. Stephani ὠμοβόρος τ' ὀρειβάτης. Praeterea in MSS. Stephani et Harl. commemoratur lectio ὠμόφρων τ' ἐπιστάτης, quam Piersonus Veris. p. 66. probat, deleto τ'.

V. 452. μορφώτρια. Ita MS. Henr. Stephani. Aldus μορφάτρια.

V. 453. Editur in plerisque contra metrum:
Κίρκη, θαλάσσης δ' ἁλμυρὰ ναυάγια.
Scaligeri correctionem ἁλμυρᾶς confirmauit Cod. Flor. — Praeterea recte Musgrauius δ' mutandum esse vidit in θ'.

V. 454. Valckenarius ad Ammon. p. 160. corrigit λωτοῦ τε ῥῶπες. Sed mutatione non opus.

V. 456. Pro δὴ restituimus δέ.

V. 457. ἐς Ἅιδου. „Pro ἐς ᾅδου in initio versus MS. Flor. ἐς ᾅδην.“ Mvsgravivs.

στεῖχ', ὅπως τάχιστ' ἐς ᾅδου νυμφίῳ γημώμεθα.
ἦ κακὸς κακῶς ταφήσει νυκτὸς, οὐκ ἐν ἡμέρᾳ,
ὦ δοκῶν σεμνόν τι πράττειν, Δαναϊδῶν ἀρχηγέτα.
κἀμέ τοι νεκρὸν φάραγγες, γυμνάδ' ἐκβεβλημένην,
ὕδατι χειμάῤῥῳ ῥέουσαι νυμφίου πέλας τάφου,
θηρσὶ δώσουσιν δάσασθαι, τὴν Ἀπόλλωνος λάτριν.
ὦ στέφη τοῦ φιλτάτου μοι θεῶν, ἀγάλματ' εὔϊα,
χαίρετ'· ἐκλέλοιφ' ἑορτὰς, αἷς πάροιθ' ἠγαλλόμην.
ἴτ' ἀπ' ἐμοῦ χρωτὸς σπαραγμοῖς· ὡς ἔτ' οὖσ' ἁγνὴ χρόα

V. 460. Interpungi vult Hermannus post ᾅδου. Sed alloquitur Cassandra Talthybium. Cf. supra v. 434. seq. Ἐς ᾅδου γημώμεθα dictum est, vt supra v. 327. κατ' Ἄργος ἁ γαμουμένα, et infra v. 489. εἰς τύραννʼ ἐγημάμην.

V. 461. Libri ταφήσῃ.

V. 462. σεμνόν τι recte reposuit Musgrauius ex MSS. Harl. et Flor. Aldus contra metrum τι σεμνόν.

Ibid. Vulgo στρατηλάτα. Sed MS. Flor. ἀρχηγέτα, quod alteri posthabuit Valckenarius Diatrib. p. 95.

V. 463. Veteres Editiones γυμνάν θ' et MS. Harl. γυμνά θ', ex quo felicissime Schaeferus meus eruit γυμνάδ'. Γυμνάς eadem significatione occurrit apud Lucian. Deor. Diall. XX. 14. (Tom. I. p. 264. Hemsterh.)

δῷ θοαῖς αὔραις φέρεσθαί σοι τάδ᾽, ὦ μαντεῖ᾽ ἄναξ.
ποῦ σκάφος τὸ τοῦ στρατηγοῦ; ποῖ ποτ᾽ ἐμβαίνειν με χρή;
οὐκέτ᾽ ἂν φθάνοις ἂν αὔραν ἱστίοις καραδοκῶν,
ὡς μίαν τριῶν Ἐριννὺν τῆςδέ μ᾽ ἐξάξων χθονός.
χαῖρέ μοι, μῆτερ· δακρύσῃς μηδὲν, ὦ φίλη πατρίς·
οἵ τε γῆς ἔνερθ᾽ ἀδελφοὶ, χὠ τεκὼν ἡμᾶς πατὴρ,
οὐ μακρὰν δέξεσθέ μ᾽· ἥξω δ᾽ εἰς νεκροὺς νικηφόρος,
καὶ δόμους πέρσασ᾽ Ἀτρειδῶν, ὧν ἀπωλόμεσθ᾽ ὕπο.

V. 470. *τὸ τοῦ στρατηγοῦ.* „Apud Ciceronem est *τὸ τῶν Ἀτρειδῶν* citantem Epp. ad Attic. VII. 3.“ Mvsgravivs.

V. 471. *οὐκέτ᾽ ἂν φθάνοις* etc. Intellige sic: Non amplius tu me praeuertes secundum velis ventum exspectans, i. e. iam non minus, quam tu, in Graeciam traiicere gestio, quippe quae vindictam a te sumtura sim.

V. 472. Vulgo *Ἐριννῦν*, quod saltem esse debuerat *Ἐριννύων* trisyllabum.

V. 473. *μηδέν. Μηδὲν* hic valet *μή*. Cf. infra v. 583. *Φρυγῶν πατρίδι πένθη*. Nonnulli post *μηδὲν* maiorem interpunctionem ponunt. Sed quomodo compellationi *ὦ φίλη πατρὶς* conuenit verbum *οὐ μακρὰν δέξεσθέ με*? Ex mea interpunctione omnia bene procedunt: *Laetare mihi, o mater, noli lugere, o patria, atque vos quod attinet, qui apud inferos estis, o fratres, quique me genuisti, pater, breui vos me accipietis.*

ΧΟΡΟΣ.

Ἑκάβης γεραιᾶς φύλακες, οὐ δεδόρκατε
δέσποιναν, ὡς ἄναυδος εἰς πέδον πιτνεῖ;
οὐκ ἀντιλήψεσθ᾽, ἢ μεθήσετ᾽, ὦ κακαί;
γραῖαν πεσοῦσαν αἴρετ᾽ εἰς ὀρθὸν πάλιν.

ΕΚΑΒΗ.

ἐᾶτέ μ᾽, οὔτοι φίλα τὰ μοὶ φίλ᾽, ὦ κόραι,
κεῖσθαι πεσοῦσαν· πτωμάτων γὰρ ἄξια
πάσχω τε καὶ πέπονθα, κἄτι πείσομαι.

V. 478. *εἰς πέδον.* Ita MSS. Cotton. et Flor. — Ald. *εἰς ᾅδην.* MS. Harl. *εἰς ᾅδου*, vnde fecerant alii *εἰς οὐδὸν*, alii *εἰς οὖδας*. Mira sane Aldi lectio videri debet. Erat, quum corrigendum putarem *εἰς ἄλην πιτνεῖ*, *animi deliquium patitur.* Sed quum paulo post v. 505. non minus miram lectionem *εἰς δόμους* Aldus praebeat, vereor, ne, quae in Codice, ex quo Aldina Editio descripta est, euanida essent, quoquo modo aliquis suppleuerit. Codicem illum, cetera bonum, lacerum fuisse, docet vel lacunarum ratio et multitudo, quas Aldina habet. cf. supra vv. 236 sqq. coll. v. 382. Vid. etiam ad v. 383. Accedit, quod Cod. Harl. qui antiquitus eandem atque Aldina originem habuisse videtur, infra v. 505. ineptis Aldi verbis *εἰς δόμους* nihil omnino substituit.

V. 479. *οὐκ ἀντιλήψεσθ᾽ ἢ μεθήσετ᾽.* Aldus *οὐκ ἀντιλήψεσθ᾽, ἢ μεθήσεσθ᾽*; MS. Flor. *οὐκ ἀντιλήψετ᾽ ἢ μεθήσετ᾽.* Ex vtraque lectione tertiam nostram fecit Musgrauius. Reliquit tamen ille interrogandi signum post *μεθήσετ᾽*, quod collocandum putauimus post *κακαί.* *Κακαὶ* enim erant *διὰ τὸ μεθιέναι.*

V. 481. Hermannus mauult:

ἐᾶτέ μ᾽, οὔτοι τὰ φίλα μοι φίλ᾽, ὦ κόραι.

Vulgata eandem explicationem videtur admittere.

ὦ θεοί· κακοὺς μὲν ἀνακαλῶ τοὺς συμμάχους,
ὅμως δ' ἔχει τι σχῆμα κικλήσκειν θεοὺς,
ὅταν τις ἡμῶν δυςτυχῆ λάβῃ τύχην.
πρῶτον μὲν οὖν μοι τἀγάθ' ἐξᾆσαι φίλον·
τοῖς γὰρ κακοῖσι πλεῖον οἶκτον ἐμβαλῶ.
ἦμεν τύραννοι, κεἰς τύρανν' ἐγημάμην·
κἀνταῦθ' ἀριστεύοντ' ἐγεινάμην τέκνα,
οὐκ ἀριθμὸν ἄλλως, ἀλλ' ὑπερτάτους Φρυγῶν·
οὓς Τρῳὰς, οὐδ' Ἑλληνὶς, οὐδὲ βάρβαρος
γυνὴ τεκοῦσα κομπάσειεν ἄν ποτε.
κἀκεῖνά τ' εἶδον δορὶ πεσόνθ' Ἑλληνικῷ,
τρίχας τ' ἐτμήθην τάςδε πρὸς τύμβον νεκρῶν·
καὶ τὸν φυτουργὸν Πρίαμον, οὐκ ἄλλων πάρα
κλύουσ', ἔκλαυσα, τοῖςδε δ' εἶδον ὄμμασιν
αὐτὴ κατασφαγέντ' ἐφ' Ἑρκείῳ πυρᾷ,
πόλιν θ' ἁλοῦσαν· ἃς δ' ἔθρεψα παρθένους
εἰς ἀξίωμα νυμφίων ἐξαίρετον,
ἄλλοισι θρέψασ', ἐκ χερῶν ἀφῃρέθην·
κοὔτ' ἐξ ἐκείνων ἐλπὶς ὡς ὀφθήσομαι,

V. 485. Grotius vertit sic:
O Di, mali estis opitulatores mihi:
Sed mos hominibus sic habet, votis Deos
Vocare, quoties saeua fortuna accidit.

V. 488. Sensus est: *Commemorata pristina felicitate malis meis maiorem miserationem conciliabo.*

V. 492. οὓς Τρῳάς. Ita MSS. Steph. — Ed. Ald. et MS. Harl. οὐ Τρῳάς.

V. 498. Ἑρκείῳ. Libri Ἑρκίῳ. Vid supra ad v. 17.

V. 499. θ' ἁλοῦσαν. Sic emendauit Henr. Stephanus. Ed. Ald. θανοῦσαν.

αὐτή τ' ἐκείνας οὐκέτ' ὄψομαί ποτε.
τὸ λοίσθιον δὲ θριγκὸς ἀθλίων κακῶν,
δούλη γυνὴ γραῦς Ἑλλάδ' εἰςαφίξομαι.
ἃ δ' ἔστι γήρᾳ τῷδ' ἀσυμφορώτατα,
τούτοις με προσθήσουσιν, ἢ θυρῶν λάτριν
κλῇδας φυλάσσειν, τὴν τεκοῦσαν Ἕκτορα·
ἢ σιτοποιεῖν, κἀν πέδῳ κοίτας ἔχειν
ῥυσσοῖσι νώτοις βασιλικῶν ἐκ δεμνίων,
τρυχηρὰ περὶ τρυχηρὸν εἱμένην χρόα
πέπλων λακίσματ', ἀδόκιμ' ὀλβίοις ἔχειν.
οἲ 'γὼ τάλαινα, διὰ γάμον μιᾶς ἕνα
γυναικὸς οἵων ἔτυχον, ὧν τε τεύξομαι.
ὦ τέκνον, ὦ σύμβακχε Κασσάνδρα θεοῖς,
οἵαις ἔλυσας συμφοραῖς ἄγνευμα σόν.
σύ τ', ὦ τάλαινα, ποῦ ποτ' εἶ, Πολυξένη;

V. 505. Ἑλλάδ' εἰσαφίξομαι. „Ita MS. Flor. — Ed. Ald. εἰς δόμους ἀφίξομαι. MS. Harl. nec δόμους agnoscit, nec Ἑλλάδ'.“ Mvsgr. Vid. ad v. 478. Hermannus in nott. MSS.: „Veterem lectionem habet Harl. omittens et Ἑλλάδ' et δόμους. Vtrumque supplementum est interpolatorum, sed δόμους ineptum, Ἑλλάδ' melius, et fortasse genuinum, nisi poeta dedit εἰς ξένην ἀφίξομαι —.“ Receptam lectionem Valckenarius videtur probare ad Phoeniss. v. 268.

V. 506. τῷδ' ἀσυμφ. Ita MSS. Steph. — Ald. τῷδε συμφορώτατα.

V. 511. „τρυχηρόν. Ita pro τρυχηλὸν Edd. recentt. auctore Brodaeo, nec dissentit MS. Harl. aut Flor.“ Mvsgravivs. Jam in Brubachiana editum est τρυχηρόν.

Ibid. εἱμένην. Correxit Henr. Steph. — Ald. et MS. Harl. εἱμένη.

V. 515. σύμβακχε. Ita MSS. Henr. Steph. sed Ald. σὺ βάκχε. Vero propius Brubach. σύβακχε.

ὡς οὔτε μ' ἄρσην, οὔτε θήλεια σπορὰ,
πολλῶν γενομένων, τὴν τάλαιναν ὠφελεῖ.
τί δῆτά μ' ὀρθοῦτ'; ἐλπίδων ποίων ὕπο;
ἄγετε τὸν ἁβρὸν δή ποτ' ἐν Τροίᾳ πόδα,
νῦν δ' ὄντα δοῦλον, στιβάδα πρὸς χαμαιπετῆ,
πέτρινά τε κρήδεμν', ὡς πεσοῦσ' ἀποφθαρῶ,
δακρύοις καταξανθεῖσα. τῶν δ' εὐδαιμόνων
μηδένα νομίζετ' εὐτυχεῖν, πρὶν ἂν θάνῃ.

στροφή.

ΧΟΡΟΣ.

Ἀμφί μοι Ἴλιον, ὦ
Μοῦσα, καινῶν ὕμνων
ἄεισον ἐν δακρύοις
ᾠδὰν ἐπικήδειον.

V. 518. ἄρσην — σπορά. Vid. Lobeck. ad Aiac. p. 271. sqq.

V. 528. ἄεισον etc. Non conuenit hic versus cum antistrophico suo. Malim tamen hic vitium quaerere, quam in antistropha. Verba enim

πεύκᾳ ἐν οὐρείᾳ

eosdem numeros referunt, qui paulo ante praecessere

πᾶσα δὲ γέννα Φρυγῶν

et qui proxime recurrunt

κλωστοῦ δ' ἀμφιβόλοις.

Neque quidquam est, quod in verbis illis offendat, modo cum Heathio coniungas ξεστὸν ἐν πεύκᾳ οὐρείᾳ. Numeris cautum fuerit, si scribatur:

ᾆσον σὺν δακρύοις.

V. 529. Libri ἐπιτήδειον. Correxit Barnesius. Ceterum hunc et sequentem versum pariter atque versum 527.

Μοῦσα καινῶν ὕμνων

dochmiacorum more legendos puto. Sunt autem vna syllaba a principio dochmio longiores. Quos circa finem dochmiaci numeri libertatem habere, ostendit versus Sophocleus Trachin. 857.

νῦν γὰρ μέλος εἰς Τροίαν
ἰαχχήσω,
τετραβάμονος ὡς ὑπ' ἀπήνης
Ἀργείων ὀλόμαν
τάλαινα δοριάλωτος·
ὅτ' ἔλιπον ἵππον, οὐράνια
βρέμοντα, χρυσοφάλαρον, ἔνο-

ἃ τότε θοὰν νύμφαν,
cui in stropha oppositus est v. 846.
ἤ που ὀλοὰ στένει,
quem caue mutandum censeas. In illo ipso Trachiniarum carmine eosdem numeros referunt hi versus:
ἔμπεδα κατουρίζει·
πῶς γὰρ ἂν ὁ μὴ λεύσσων.
ἤ πού ἀδινῶν χλωρὰν
τέγγει δακρύων ἄχναν,
horumque antistrophici. Etiam in Electra Sophocles his numeris aliquoties vsus est, vt v. 160. 161. 180. 181. 504 seqq. Conferri etiam potest Oedip. Col. v. 150.
ἀλαῶν ὀμμάτων,
cui respondet v. 118.
τίς ἄρ' ἦν; ποῦ ναίει;
quamquam huius paulo diuersa ratio est. Vid. de Verss. Dochm. p. 104. — Monendum restat, hoc modo primum et secundum nostri carminis versum eosdem numeros continere, quos continent tertius et quartus.

V. 533. *ὀλόμαν.* Sic haud dubie scribendum cum Musgrauio. Mendose in libris *ὀλοίμαν.*

V. 536. Vulgo *χρυσεοφάλαρον*, quod ferri potest, si certum est, *χρύσεος* primam ancipitem habere. Vid. Herm. Dissert. de metris Pindari p. IX. Hoc modo etiam seruari poterit Eur. Electr. v. 699.
ἀταλᾶς ὑπὸ ματέρος Ἀργείων.
cuius antistrophicus est v. 713.
θυμέλαι δ' ἐπίπλαντο χρυσήλατοι.

πλον ἐν πύλαις Ἀχαιοί·
ἀνὰ δ' ἐβόασεν λεὼς,
Τρῳάδος ἀπὸ πέτρας σταθείς·
ἴτ', ὦ πεπαυμένοι πόνων,
τόδ' ἱερὸν ἀνάγετε ξόανον
Ἰλιάδι διογενεῖ κόρᾳ.
τίς οὐκ ἔβα νεανίδων,
τίς οὐ γεραιὸς ἐκ δόμων;
κεχαρμένοι δ' ἀοιδαῖς
δόλιον ἔσχον ἄταν.

ἀντιστροφή.

πᾶσα δὲ γέννα Φρυγῶν
πρὸς πύλας ὡρμάθη,
πεύκᾳ ἐν οὐρείᾳ
ξεστὸν λόχον Ἀργείων
καὶ Δαρδανίας ἄταν
θεᾷ δώσων,

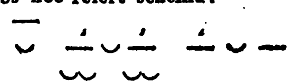
---

si quidem versum in dochmium exire putes, vocis χρυσήλατοι prima correpta. Ἐπίπλαντο pro ἐπίτναντο correxi de Verss. Dochm. p. 18.

V. 539. Erunt fortasse, qui numeros antistrophicis accuratius responsuros puteut, si verba transponantur hoc modo:

Τρῳάδος ἀπὸ σταθεὶς πέτρας.

Sed falluntur. Versus est idem atque antecedens; cuius numeros hoc refert schema:

Proximi quinque versus, quorum numeri cohaerent, omnes dimetri iambici sunt.

V. 552. δώσων. Notent tirones generis enallagen. Δώσων enim pertinet ad γέννα Φρυγῶν, quam masculam sibi cogitauit poeta, in mente habens λαός

χάριν ἄζυγος ἀμβροτοπώλου.
κλωστοῦ δ' ἀμφιβόλοις
λίνοισι, ναὸς ὡς

---

vel tale quid. Cf. quem paulo ante citauimus Lobeck. ad Aiac. p. 271. seqq.

V. 553. Legitur vulgo ἀμβρότα πῶλον. Mineruam hic πῶλον dici bene monet Musgrauius, citans Nostri Hec. 143.

ἥξει δ' Ὀδυσεὺς ὅσον οὐκ ἤδη
πῶλον ἀφέλξων σῶν ἀπὸ μαζῶν·

et Hippol. 545.

τὰν μὲν Οἰχαλίαν
πῶλον, ἄζυγα λέκτρων.

Atque eiusdem Musgrauii emendationem ἀμβροτοπώλου recepi, qua certiorem saltem nullam reperire potui. Comparat ille αἰνολέοντα Theocrit. XXV. 168. αἰνογιγάντων Nonn. Lib. IV. (p. 87. Falck.) αἰνόλυκον Anthol. H. Steph. p. 250. αἰνοτύραννος ibid. p. 401. Addo χαυνοπολίτης Arist. Acharn. 635. et, quem locum Hermanno debeo, μονόλυκος Arat. Dios. 392.

V. 554. ἀμφιβόλοις. Ita MS. Harl. — Ed. Ald. ἀμφιβόλοισι.

V. 555. λίνοισι. „Ita MSS. Steph. Flor. et Harl. — Ed. Ald. λαΐνοισι. Λινέοισι, quod habent Vulgatae, erratum typographicum est." Mvsgr. Ad compositionem λίνοις κλωστοῦ cf. Aeschyl. Choeph. 504. qui inuerse dixit κλωστὴρ λίνου.

Ibid. ναὸς ὡς. Vulgo νεὼς ὡς. Sed MSS. Harl. et Flor. ναός. „Metra facile exaequari possent, si scriberetur ὥςτε. Sed probabilius videtur, numeros continuari in stropha sic:

τάλαινα δοριάλωτος ὁπότ'
ἔλειπον etc.

et in antistropha:

ἀμφιβόλοι-
σιν ἐν λίνοισι ναὸς ὡς.

Vel, si quis ἀμφιβόλοις praeferat, excidisse putan-

σκάφος κελαινὸν, εἰς ἕδρανα
λάϊνα, δάπεδά τε φόνια πατρί-
δι Παλλάδος θέσαν θεᾶς.
ἐπὶ δὲ πόνῳ καὶ χαρᾷ
νύχιον ἐπὶ κνέφας παρῆν·
Λίβυς τε λωτὸς ἐκτύπει,
Φρύγιά τε μέλεα· παρθένοι
δ' ἀέριον ἀνὰ κρότον ποδῶν,
βοάν τ' ἔμελπον εὔφρον'· ἐν
δόμοις δὲ παμφαὲς σέλας
πυρὸς μέλαιναν αἴγλαν
ἔδωκεν παρ' οἴνῳ.

---

dae sunt duae syllabae, veluti ὥςτε τι." HERMANNVS.

V. 565. δόμοις δὲ. „Ita Ed. Ald. et MS. Harl. Vulgo δόμοις τε." MVSGR.

V. 566. Οἴνῳ pro ὕπνῳ Schaefero pariter atque Erfurdtio in mentem venit. Conferri iubet Erfurdtius Apoll. Rhod. I. 458. Valcken. ad Callim. p. 15. 262. Nostri Cyclop. 585. Schaefer. ad Plin. Epist. p. 145. Sed ἔδωκεν quoque neque metro neque sensui convenit. Aliquando Hermannus corrigendum existimauit:

ἐδίωκεν παρ' οἴνῳ.

et in stropha:

δολίαν ἔσχον ἄταν.

Sed quum numeri illi

δόλιον ἔσχον ἄταν

optime strophae termino conueniant, iam minus tribuit emendationi ἐδίωκεν, atque aliud potius, idque quadrisyllabum vocabulum in ἔδωκεν latere putat, quod aut *dispergendi* aut *illustrandi* significationem habuerit. Iam explicandum restat μέ-

Ἐπῳδός.

ἐγὼ δὲ τὰν ὀρεστέραν
τότ' ἀμφὶ μέλαθρα παρθένον,
Διὸς κόραν, [Ἄρτεμιν] ἐμελπόμαν
χοροῖσι· φοινία δ' ἀνὰ
πτόλιν βοὰ κατεῖχε Περ-
γάμων ἕδρας· βρέφη δὲ φίλι-
α περὶ πέπλους ἔβαλλε μα-
τρὶ χεῖρας ἐπτοημένας.
λόχου δ' ἐξέβαιν' Ἄρης,

λαιναν αἴγλαν. Facile suspiceris legendum esse ἀχλὺν, quod etiam in Soph. Philoct. 830.

ὄμμασι δ' ἀντέχοις τάνδ' αἴγλαν,
ἃ τέταται τανῦν,

pro αἴγλαν Viri docti conjecerunt. Sed hi loci alter alterum satis vindicant. Recte videtur Hermannus explicare νυκτὸς αἴγλαν, *splendorem, qualem nox habet*, i. e. nullum splendorem, sed tenebras. Comparat idem νυκτιλαμπεῖ δνόφῳ Simonid. VII. Brunck. Anal. I. p. 121. μελαμφαὲς ἔρεβος Eurip. Hel. 525. κελαινοφαῆς ὄρφνα Aristoph. Ran. 1331. ἀνηλίῳ λάμπα Aeschyl. Eumen. 376. Herm. δυςήλιον κνέφας ibid. 387. τυφλὸν φέγγος Eurip. Hec. 1068. Hinc Sophoclis locum ita explicabis: *coopertos tene, o somne, Philoctetae oculos hac ipsa luce, qua jam cooperiuntur*, i. e. nulla luce, tenebris.

V. 568. Iambicus numerus continuatur usque ad verbum ἐπτοημένας v. 575.

V. 570. Ἄρτεμιν uncis inclusi, quod numeris indicantibus ab explicatore profectum arbitror.

V. 571. Legitur φονία.

V. 574. πέπλους. In Barnesiana Lipsiensi legitur πέπλοις typographico, ut opinor, errore. Proxime pro ἔβαλε scripsi ἔβαλλε.

V. 576. Hic et quatuor proximi versus numeros referunt eosdem. In libris est ἐξέβαινεν.

κόρας ἔργα Παλλάδος,
σφαγαὶ δ' ἀμφιβώμιοι
Φρυγῶν, ἔν τε δεμνίοις
καράτομος ἐρημία
νεανιῶν στέφανον ἔφερεν
Ἑλλάδι κουροτρόφῳ
Φρυγῶν πατρίδι πένθη.

Ἑκάβη, λεύσσεις τήνδ' Ἀνδρομάχην
ξενικοῖς ἐπ' ὄχοις πορθμευομένην;
παρὰ δ' εἰρεσίᾳ μαστῶν ἕπεται
φίλος Ἀστυάναξ, Ἕκτορος ἶνις.

ΕΚΑΒΗ.

ποῖ ποτ' ἀπήνας νώτοισι φέρῃ,
δύστανε γύναι, πάρεδρος χαλκέοις

V. 578. *ἀμφιβώμιοι.* Ita recte Musgravius ex MS. Flor. Aldi lectionem *ἀμφὶ βωμοῖσι* alterius interpretationem esse ratus.

V. 581. *νεανιῶν.* Vulgo *νεανίδων*, quod ab hoc loco alienum est. Profectum videtur a librario, qui paulo ante v. 543. idem se scripsisse recordaretur. *Καρατόμος ἐρημία νεανιῶν* interpretor exitiosam, caedi obnoxiam solitudinem juvenum, qui non congregati sed dispersi atque a suis deserti singuli in cubilibus opprimebantur.

V. 585. *πορθμευομένην.* Libri *πορθμευομέναν.* Sed hanc chori orationem vereor, ut dorice Euripides scripserit. In proxima tamen Hecubae oratione, in qua duas doricas formas *δύστανε* et *Φθιώτας* libri offerunt, v. quoque 588. pro *ἀπήνης* dedimus *ἀπήνας*.

V. 588. *φέρῃ* hoc loco nolui mutare in *φέρει*, quod facere soleo in trimetris.

Ἕκτορος ὅπλοις, σκύλοις τε Φρυγῶν
δοριθηράτοις,
οἷσιν Ἀχιλλέως παῖς Φθιώτας
στέψει ναοὺς ἀπὸ Τροίας;

στροφὴ ά.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

Ἀχαιοὶ δεσπόται μ' ἄγουσιν.

ΕΚΑΒΗ.

ὤμοι.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

τί παιᾶν' ἐμὸν στενάζεις;

ΕΚΑΒΗ.

αἶ αἶ —

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

τῶνδ' ἀλγέων —

ΕΚΑΒΗ.

ὦ Ζεῦ.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

καὶ συμφορᾶς.

ΕΚΑΒΗ.

τέκεα.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

πρίν ποτ' ἦμεν.

V. 590. Antiquissimae editiones σκύλλοις.

V. 592. Aldus et pleraeque editiones Ἀχιλέως. Proximo versu verba ἀπὸ Τροίας conjunge aut cum δοριθηράτοις, aut potius c. οἷσιν, intellecto οὖσιν.

V. 594 seqq. Antistrophica haec esse primo adspectu apparet. Personarum responsio inuersa est. Pessime vulgo versus distribuuntur.

V. 595. Libri ἰώ μοί μοι, et proximo versu αἶ αἶ αἶ αἶ.

V. 597. Vulgo ἰὼ Ζεῦ.

ἀντιστροφὴ ά.

ΕΚΑΒΗ.

βέβακ' ὄλβος, βέβακε Τροία;

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

τλάμων.

ΕΚΑΒΗ.

ἐμῶν τ' εὐγένεια παίδων.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

φεῦ, φεῦ —

ΕΚΑΒΗ.

φεῦ δῆτ' ἐμῶν —

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

κακῶν.

ΕΚΑΒΗ.

οἰκτρὰ τύχα —

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

πόλεος,

V. 599. *βέβακ'*. Legitur *βέβακεν ὄλβος*. Illud metrum reposcit.

V. 600. *τλάμων*. Libri *τλήμων*.

V. 602. *οἰκτρὰ τύχα*. Vulgo *οἰκτρά γε τύχα* contra metrum.

V. 603. *πόλεως* mutaui in *πόλεος*. Ceterum attendat lector ad miram colloquii in hoc carmine rationem, quam facile apparet, ideo sic esse a poeta institutam, ut personarum quaedam inter stropham et antistropham sit congruentia. Illam si, ut par erat, critica manus libris inuitis restituisset, haud paucos futuros fuisse auguror, qui et ineptum colloquium dicerent, et putidam a nobis ob inanes caussas poetae diligentiam affingi clamarent. At hic quidem percommode casu quodam magna est librorum in his ineptiis scilicet consensio. Monitum hoc volui aliorum locorum caussa, quorum similis ratio est.

ΕΚΑΒΗ.

ἆ καπνοῦται.

στροφὴ β'.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

μόλοις, ὦ πόσις μοι.

ΕΚΑΒΗ.

βοᾷς τὸν παρ' ᾄδᾳ
παῖδ' ἐμὸν, ὦ μελέα.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

σᾶς δάμαρτος ἄλκαρ.

ἀντιστροφὴ β'.

ΕΚΑΒΗ.

σύ τοι, λῦμ' Ἀχαιῶν,
τέκνων δή ποθ' ἁμῶν

V. 604. ὦ πόσις. In libris est ὦ πόσι. Illud reposui partim ob antistropham, partim ideo, quod proximo versu iidem numeri recurrunt.

V. 605. Pro ἅδῃ scripsi ᾄδᾳ.

V. 608. σύ τοι pro σύ τ' ὦ dedi auctore Musgrauio. Nam vix de Priamo sermo esse potest, sed est de Hectore, quod praeter Musgrauium etiam Reiskius intellexit. Nec dissentit Hermannus. Statim post Aldi lectio λῦμ' Ἀχαιῶν (non λύμ', ut Musgrauius et Reiskius affirmant) reuocanda fuit, quam Heathius recte vertit *pernicies Achiuorum*. Videtur enim λῦμα idem esse quod λύμη. Admonuit me Hermannus loci Aeschylei Prometh. 696. δυςθέατα καὶ δύςοιστα πήματα, λύματα, δείματα, vbi similis est vocabuli vsus. Hinc non necesse est, vt scribatur λοίμ', quod aliquando in mentem mihi venerat. — Vulgatam lectionem λῆμ' ex errore typographico natam esse iudicat Musgrauius.

V. 609. δή ποθ'. MS. Harl. δέσποθ'. Editiones omnes δέ ποθ' metro repugnante. Cf. v. 521.

πρεςβυγενὲς, Πριάμῳ
κοίμισαί μ' ἐς ἅδου.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

οἵδε πόθοι μεγάλοι· σχετλία, τάδε πάσχομεν
ἄλγη,

V. 610. Legitur Πρίαμε, cui nec conuenit praedicatum λῦμ' Ἀχαιῶν nec epitheton πρεςβυγενὲς, quamquam hoc alterum defendi fortasse possit. Scripsi igitur Πριάμῳ, quod etiam Musgrauio placuit. „Hectorem liberorum Hecubae natu maximum fuisse diserte docent Theocrit. Idyll. XV. v. 139. Herodot. p. 158. Wessel." Musgr. Voce πρεςβυγενὴς hoc significatu vtitur Homerus Iliad. λ. 249. πρεςβυγενὴς Ἀντηνορίδης. Hesychius: πρεςβυγένεια, παλαιοτέρα γένεσις. Nec officit locus Cratini Excerpt. Grot. 493. vbi χρόνος dicitur πρεςβυγενὴς, tempore enim nihil prius natum putatur.

V. 611. κοίμισαί μ' ἐς ᾅδου. Malè vulgo κόμισαί μ' εἰς ᾅδου. Soph. Ajac. 831.

καλῶ θ' ἅμα
πομπαῖον Ἑρμῆν χθόνιον εὖ με κοιμίσαι.

coll. ejusd. Electr. 509. et Trach. 1041. et Nostri Hippol. 1387. De personarum ratione in hoc extremo carmine cf. de Verss. Dochm. p. 247. et 319.

V. 612. In toto hoc loco et versuum et personarum ratio apud Aldum confusissima est. Vt, quae infra moniturus sum, melius intelligantur, totum locum, vt in Aldina legitur, adscribam:

Χο. οἵδε πόθοι μεγάλοι.
Ἑκά. σχέτλια τάδε πάσχομεν ἄλγη.
Χο. οἰχομένας πόλεως. Ἑκά. ἐπὶ δ' ἄλγεσιν
ἄλγεα κεῖται
εὐφροσύναισι θεῶν.
ὁ δὲ σὸς γόνος, ἔκφυγεν ᾅδαν,
ὃς λεχέων στυγερῶν χάριν,
ὤλεσε πέργαμα
Τροίας· αἱματόεντα δὲ θεᾷ

οἰχομένας πόλεως· ἐπὶ δ' ἄλγεσιν ἄλγεα
κεῖται,

παρὰ Παλλάδι σώματα νεκρῶν
γυψὶ φέρειν τέταται.
ζυγὰ δ' ἤνυσε δούλια Τροία.
Ἑκά. ὦ πατρὶς, ὦ μελέα,
καταλειπομέναν σε δακρύω.
Χο. νῦν τέλος οἰκτρὸν ὁρᾷς· —
Ἑκά. κἀγὼ δόμον, ἔνθ' ἐλοχεύθην·
Χο. ὦ τέκν', ἔρημος πόλις· ἀμάτηρ
ἀπολείπεθ' ὑμῶν.
Ἑκά. οἷος ἰάλεμος, οἷά τε πένθη,
δάκρυά τ' ἐκ δακρύων καταλείβεται
ἀμετέροισι δόμοις· ὁ θανὼν δ' ἐπι-
λάθεται ἀλγέων ἀδάκρυτος.

Plerosque hos versus heroicos esse viri docti dudum intellexere; sed de personarum distributione diuersi diuersa sentiunt. Primum notatu dignum est, vniuersam partem priorem vsque ad verba δούλια Τροία a Cod. Harl. soli Choro tribui. Et sane vnius illa personae esse dubitari vix potest: vtrum chori, an Andromachae, illud quaerendum est. Nam Hecubae quidem, quae aperte compellatur, nullae hic partes sunt. Choro si assignentur, legendum certe erit σχέτλιαι v. 612. quod, cur Hecubam solam compellet chorus, nulla causa apparet. Sed vel sic verba, quae paulo post leguntur, ὅτε σὸς γόνος ἔκφυγεν ᾅδαν, ob eandem causam aliquid offensionis habent. Si mecum Andromachae tribuas, neque mutandum quidquam est, neque offensio vlla relinquitur. Atque; quum proxima oratio aperte ad Hecubam pertineat, probabile est, etiam Andromacham hic quaedam habuisse. Denique, si totius loci nexum spectaris, senties, hic satis iniquo loco chori personam inferri. Andromacha et Hecuba, vltimum jam se inuicem visurae, spectatorum oculos auerterant, neque eas par erat post primas statim exclamationes tacere, sed ad sedatiorem querelam paula-

δυσφροσύναισι θεῶν, ὅτε σὸς γόνος ἔκφυγεν ἅδαν,
ὃς λεχέων στυγερῶν χάριν ὤλεσε πέργαμα Τροίας.
αἱματόεντα δὲ θεᾷ παρὰ Παλλάδι σώματα νεκρῶν
γυψὶ φέρειν τέταται· ζυγὰ δ' ἤνυσε δούλια Τροία.

ΕΚΑΒΗ.

ὦ πατρὶς, ὦ μελέα, καταλειπομέναν σε δακρύω.

---

tim descendere debebant. Hanc demum recte excipit chorus dicto illo communi v. 625.

ὡς ἡδὺ δάκρυα τοῖς κακῶς πεπραγόσιν.

Ibid. σχετλία. Ita accentu retracto scripsi pro σχέτλια metri causa. Male Barnesius τάδε σχέτλια.

V. 613. κεῖται. Cod. Flor. κεῖνται, teste Valckenario ad Phoeniss. p. 154.

V. 614. δυσφροσύναισι. Sic recte Musgrauius ex MS. Harl. et Exc. in ora libri sui. Aldus εὐφροσύναισι, quod propter sequentia ferri nequit.

Ibid. ὅτε. Ita Musgrauius ex Cod. Flor. Aldus ὁ δέ. Recte etiam Musgrauius locum explicandum esse vidit ex Andromachae v. 293 seqq. ad quem locum Scholiastes: κατ' ὄναρ γὰρ θεασαμένη ἡ Ἑκάβη, ὅτι λαμπάδα ἐγέννησεν, ἅμα τῷ τεχθῆναι τὸν Ἀλέξανδρον ἐδυσφόρει καὶ εἴρετο τοὺς μάντεις. Οἱ δὲ ἔφασκον, χρῆναι τὸ τεχθὲν φονεῦσαι. Ἡ δὲ ἐξέθηκε αὐτὸ, μὴ τολμῶσα φονεῦσαι. — Rem extra dubitationem ponit infra v. 930.

δεύτερον δ', ἀπώλεσεν
Τροίαν τε κἄμ' ὁ πρέσβυς, οὐ κτανὼν βρέφος,
δαλοῦ πικρὸν μίμημ', Ἀλέξανδρόν ποτε.

Ibid. ἔκφυγεν. MS. Harl. ἔφυγεν.

V. 618 seqq. Quomodo Aldus personas distribuat,

νῦν τέλος οἰκτρὸν ὁρᾷς, κἀγὼ δόμον, ἔνθ'
ἐλοχεύθην.
ὦ τέκν', ἐρημόπολις μάτηρ ἀπολείπεται ὑμῶν.
οἷος ἰάλεμος, οἷά τε πένθη,

---

supra expositum est. Non dubito, quin recte omnia Hecubae tribuerim.

V. 619. *δόμον.* Ita libri sine sensu. Heathius: „Hunc versum (*ὦ πατρίς* etc.) Andrómachae potius tribuendum existimo, quae jam tum ad Neoptolemi naues abducebatur. Respondet vero Hecubà versu proxime sequenti:

κἀγὼ δόμον, ἔνθ' ἐλοχεύθην.

vbi repetendum *ἀπὸ κοινοῦ* verbum *δακρύω*. Puerperia certe prae caeteris Hecubae deflenda erant, cui quinquaginta liberi Achiuorum ense perierant." Bene quidem hoc, modo caetera satis conuenirent. Nam Hecubae haec omnia tribuenda esse vix dubium est. Hermanno in mentem veniebat:

κἀγὼ δόμον, ἔνθ' ἐλοχεύθην,
ὦ τέκν', ἐρημοπόλος; μάτηρ ἀπολείπομαι ὑμῶν.

vt conjungantur *δόμον ἐρημοπόλος*. Equidem incideram in

κλαίω δόμον, ἔνθ' ἐλοχεύθην.

Legi etiam posset, quod ex parte Musgranius conjecerat:

νῦν τέλος οἰκτρὸν ὁρᾷς κἀγὼ δόμον, ἔνθ'
ἐλοχεύθην.

Ad *ἐλοχεύθην* cf. Nostri Bacch. 3.

V. 620. Librorum lectio *ὦ τέκν', ἔρημος πόλις· ἁ μάτηρ ἀπολείπεθ' ὑμῶν* numeros plane perdit. Versus haud dubie hexameter fuit, vt antecedentes. Vere nobis locum emendasse videmur. Simillima compositio est *ἐρημοκόμης, caluus*, qua vsus est Philippus Thessal. Brunck. Anal. II. p. 230. — Ceterum Porsonus Suppl. praef. ad Hec. p. XLVI. male hos versus pro anapaestis habuit, citans *λείπεται ὑμῶν.*

V. 621. Ab hoc loco vsque ad carminis finem ni-

δάκρυά τ' ἐκ δακρύων καταλείβεται
ἁμετέροισι δόμοις· ὁ θανὼν δ' ἐπι-
λάθεται ἀλγέων ἀδάκρυτος.

ΧΟΡΟΣ.

ὡς ἡδὺ δάκρυα τοῖς κακῶς πεπραγόσιν,

---

hil mutauimus, quamquam persuasissimum nobis est, etiam hos versus antiquitus heroicos fuisse. In primo ab initio videntur quaedam excidisse

* * * οἷος ἰάλεμος, οἷά τε πένθη.

Vltimus haud dubie fuit:

ἁμετέροισι δόμοις· ὁ θανὼν δ' ἐπιλάθεται ἀλγέων.

Iam reliqua sunt *δάκρυά τ' ἐκ δακρύων καταλείβεται* et, quae male, vt videtur, in fine posita est, vox *ἀδάκρυτος*. Fortasse Euripides dedit:

δάκρυά τ' ἐκ δακρύων καταλείβεται οὐκ ἀδακρύτοις
ἁμετέροισι δόμοις.

Cf. Nostri Hec. 690. *οὐδέποτ' ἀδάκρυτος — ἡμέρα μ' ἐπισχήσει*, et Ion. 1458. *τέκνον, οὐκ ἀδάκρυτος ἐκλοχεύῃ.* Hermannus incidebat in *αἰνοδάκρυτα* pro *οὐκ ἀδακρύτοις*. Iam, si hexametros omnes fuisse concedis, aliud etiam commodum nanciscimur. Vt Andromacha sex hexametros habuit, ita totidem habebit Hecuba, antistrophae instar illis respondentes.

V. 622. *καταλείβεται*. Ita Aldus. MS. Steph. *καταλείπεται*, quod male editores praetulerunt.

V. 625. *κακῶς πεπραγόσι*. Sic Musgrauius ex MSS. Cott. et Flor. — Ald. et Stobaeus Serm. CXXI. (Flor. p. 503.) *κακῶς πεπονθόσι*. — Noster Alcest. 963.

τί μοι ζῆν δῆτα κύδιον, φίλοι,
κακῶς κλύοντι, καὶ κακῶς πεπραγότι;

cf. Orest. 87. Suppl. 329. Heracl. 500. Hercul. Fur. 707.

θρήνων τ' ὀδυρμοί, Μοῦσά θ', ἣ λύπας
ἔχει.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

ὦ μῆτερ ἀνδρὸς, ὃς ποτ' Ἀργείων δορὶ
πλείστους διώλεσ', Ἕκτορος, τάδ' εἰσορᾷς;

ΕΚΑΒΗ.

ὁρῶ τὰ τῶν θεῶν, ὡς τὰ μὲν πυργοῦσ' ἄνω
τὰ μηδὲν ὄντα, τὰ δὲ δοκοῦντ' ἀπώλεσαν.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

ἀγόμεθα λεία σὺν τέκνῳ· τὸ δ' εὐγενὲς
εἰς δοῦλον ἥκει, μεταβολὰς τοσάσδ' ἔχον.

ΕΚΑΒΗ.

τὸ τῆς ἀνάγκης δεινόν· ἄρτι κἀπ' ἐμοῦ
βέβηκ' ἀποσπασθεῖσα Κασσάνδρα βίᾳ.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

φεῦ, φεῦ·
ἄλλος τις Αἴας, ὡς ἔοικε, δεύτερος
παιδὸς πέφηνε σῆς· νοσεῖς δὲ χἄτερα.

ΕΚΑΒΗ.

ὧν γ' οὔτε μέτρον, οὔτ' ἀριθμός ἐστί μοι·
κακῷ κακὸν γὰρ εἰς ἅμιλλαν ἔρχεται.

V. 626. *θρήνων τ' ὀδυρμοί.* Cf. praeter Musgravium ad h. l. Porsonum ad Hec. 302.

V. 628. Post *εἰσορᾷς* siue interrogandi siue exclamandi signum ponas, perinde est. Talis enim interrogatio exclamationis vim habet.

V. 632. *τοσάσδ'.* „MS. Harl. *τοιάσδ'*". Mvsgr.

V. 638. *κακῷ κακόν.* „Ita MS. Harl. et Auctor Christi Patientis, vt recte emendauerat Tyrwhittus. Ed. Ald. *κακῶν κακῶν.*" Mvsgravivs. Cod. Flor. *κακῶν κακὸν* teste Valckenario ad Phoeniss. 374. quod probat Heathius.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.
τέθνηκέ σοι παῖς πρὸς τάφῳ Πολυξένη,
σφαγεῖσ' Ἀχιλλέως, δῶρον ἀψύχῳ νεκρῷ.

ΕΚΑΒΗ.
οἲ 'γὼ τάλαινα, τοῦτ' ἐκεῖνό μοι πάλαι
Ταλθύβιος αἴνιγμ' οὐ σαφῶς εἶπεν σαφές.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.
εἶδόν νιν αὐτὴ, κἀποβᾶσα τῶνδ' ὄχων,
ἔκρυψα πέπλοις κἀπεκοψάμην νεκρόν.

ΕΚΑΒΗ.
αἶ, αἶ, τέκνον, σῶν ἀνοσίων προσφαγμάτων·
αἶ, αἶ μάλ' αὖθις, ὡς κακῶς διόλλυσαι.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.
ὄλωλεν, ὡς ὄλωλεν· ἀλλ' ὅμως ἐμοῦ
ζώσης γ' ὄλωλεν εὐτυχεστέρῳ πότμῳ.

ΕΚΑΒΗ.
οὐ ταυτὸν, ὦ παῖ, τῷ βλέπειν τὸ κατθανεῖν·
τὸ μὲν γὰρ οὐδὲν, τῷ δ' ἔνεισιν ἐλπίδες.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.
ὦ μῆτερ, ὦ τεκοῦσα κάλλιστον λόγον

V. 640. ἀψύχῳ. Hermannus conjecit εὐψύχῳ. Sed praestat vulgata. Notat Andromache indignitatem facti, quod mortuo, qui sensu careat, vita Polyxenae tanquam dono sit oblata.

V. 646. τῷ βλέπειν τὸ κατθανεῖν. „Ita MS. Harl. — Ed. Ald. τὸ βλέπειν τῷ κατθανεῖν." Mvsgr. Vtraque lectio eodem redit; nostra tamen numeros offert elegantiores, eamque habet Stobaeus Serm. CXX. (Floril. p. 495.). In Trincauelli tamen editione est τὸ βλ. τὸ κατθ. τῷ μὲν etc.

V. 647. τῷ δ'. Ita recte Stobaeus. Vulgo τῶδ'.

V. 651. Totum hunc versum primus protulit Musgrauius ex MSS. Harl. et Flor., qui eum sic exhibent:

ἄκουσον, ὥς σοι τέρψιν ἐμβαλῶ φρενί.
τὸ μὴ γενέσθαι τῷ θανεῖν ἴσον λέγω.
τοῦ ζῆν δὲ λυπρῶς κρεῖσσόν ἐστι κατθανεῖν·
ἀλγεῖ γὰρ οὐδὲν τῶν κακῶν ᾐσθημένος.

ὦ μῆτερ, ὦ τεκοῦσα κάλλιστον λόγον.
De quo sic iudicauit Musgrauius: „Hunc versum ideo ab Euripide esse arbitror, quia alioqui Andromache Hecubam multo seniorem alloquens, minus decore orationem ab ἄκουσον orditur. Non tamen mendi expers est, quod sic tollo:

ὦ μῆτερ, οὐ τεκοῦσα, κάλλιστον λόγον
ἄκουσον —

Conf. Ion. v. 1344." Loci Ionis plane diuersa ratio est. Equidem in textu praeter interpunctionem manifesto falsam nihil mutare ausus sum. Suspicor tamen, Euripidem scripsisse:

ὦ μῆτερ εὐτεκνοῦσα κάλλιστον, λόγον
ἄκουσον.

siue potius λόγων ἄκουσον. Noster Hec. 581.

εὐτεκνωτάτην δέ σε
πασῶν γυναικῶν, δυστυχεστάτην θ' ὁρῶ.

Ibid. 620.

ὦ πλεῖστ' ἔχων, κάλλιστά τ' εὐτεκνώτατε
Πρίαμε.

vbi vid. Porsonum. Verbo εὐτεκνεῖν Euripides vtitur Fragm. Meleag. X. 2. Litterae ω confusae cum εὐ exemplum inuenies in Gregor. Corinth. p. 469. Schaef. Eleganter, sed minus facile Hermannus:

ὦ μῆτερ, ὦ τεκνοῦσσα καλλίστων γόνων.

laudans Brunck. et Erfurdtium ad Soph. Trachinn. 308. — Proximum vtrumque versum habet Stobaeus Serm. CXIX. (Floril. p. 491.)

V. 652. Pro ὥς σοι malim ᾧ σοι vel οἷς σοι. Cf. Orest. 1176.

πτηνοῖσι μύθοις ἀδαπάνως τέρψω φρένας.

coll. Med. 145. παραθαλπομένα φρένα μύθοις.

V. 655. Locus difficillimus, quem nemo dum explicuit. Illa quidem

ὁ δ' εὐτυχήσας, εἰς τὸ δυστυχὲς πεσὼν,
ψυχὴν ἀλᾶται τῆς πάροιθ' εὐπραξίας.
κείνη δ' ὁμοίως, ὥσπερ οὐκ ἰδοῦσα φῶς,
τέθνηκε, κοὐδὲν οἶδε τῶν αὐτῆς κακῶν.

ὁ δ' εὐτυχήσας εἰς τὸ δυςτυχὲς πεσὼν
ψυχὴν ἀλᾶται τῆς πάροιθ' εὐπραξίας
oppositam sententiam requirere videntur hanc: *qui felicitatem non nouit, is non dolet.* Vnde legendum suspiceris:
ἀλγεῖ γὰρ οὐδὲν τῶν καλῶν ᾐσθημένος;
doletne is, qui felicitatem non nouit? Ita totius loci nexus hic esset: Non natum esse et mortuum esse, idem est, sed vita aerumnosa mors potior. Neque enim dolet is, qui ea, quae bona habentur, non nouit, sed is demum dolet, qui secundam fortunam expertus ad mala dejicitur propter ipsum amissae felicitatis desiderium. Polyxena vero sic mortua est, vt si non nata fuisset, ideoque non nouit suum infortunium, quippe secundam fortunam non experta. — Interrogatio tamen illa ab huius loci natura aliena videtur: itaque vide, ne exciderint quaedam hoc modo:
ἀλγεῖ γὰρ οὐδὲν * * * *
* * * * οὐδὲν τῶν καλῶν ᾐσθημένος
quae errore librariorum in duplici οὐδὲν errantium deprauata sint. Pari modo supra v. 381. duos versus in vnum contractos vidimus. — Aemilius Portus illud οὐδὲν communiter et ad ἀλγεῖ et ad ᾐσθημένος pertinere putat. Idem voluisse videtur Hugo Grotius vertens:

Non esse natum par puto et natum mori,
Mors ipsa vitâ melior aerumnabili.
Namque vbi nec vllus sensus, ibi nullus dolor.
At quem calamitas ante felicem obruit,
Fortuna oberrat semper huic animo prior.
Haec quam tulere fata, ceu numquam diem
Vidisset, ipsa quae habuit ignorat mala.

δάκρυά τ' ἐκ δακρύων καταλείβεται
ἀμετέροισι δόμοις· ὁ θανὼν δ' ἐπι-
λάθεται ἀλγέων ἀδάκρυτος.

ΧΟΡΟΣ.

ὡς ἡδὺ δάκρυα τοῖς κακῶς πεπραγόσιν,

---

hil mutauimus, quamquam persuasissimum nobis est, etiam hos versus antiquitus heroicos fuisse. In primo ab initio videntur quaedam excidisse
* * * οἷος ἰάλεμος, οἷά τε πένθη.
Vltimus haud dubie fuit:
ἀμετέροισι δόμοις· ὁ θανὼν δ' ἐπιλάθεται
ἀλγέων.
Iam reliqua sunt δάκρυά τ' ἐκ δακρύων καταλείβεται et, quae male, vt videtur, in fine posita est, vox ἀδάκρυτος. Fortasse Euripides dedit:
δάκρυά τ' ἐκ δακρύων καταλείβεται οὐκ
ἀδακρύτοις
ἀμετέροισι δόμοις.
Cf. Nostri Hec. 690. οὐδέποτ' ἀδάκρυτος — ἡμέρα μ' ἐπισχήσει, et Ion. 1458. τέκνον, οὐκ ἀδάκρυτος ἐκλοχεύῃ. Hermannus incidebat in αἰνοδάκρυτα pro οὐκ ἀδακρύτοις. Iam, si hexametros omnes fuisse concedis, aliud etiam commodum nanciscimur. Vt Andromacha sex hexametros habuit, ita totidem habebit Hecuba, antistrophae instar illis respondentes.

V. 622. καταλείβεται. Ita Aldus. MS. Steph. καταλείπεται, quod male editores praetulerunt.

V. 625. κακῶς πεπραγόσι. Sic Musgrauius ex MSS. Cott. et Flor. — Ald. et Stobaeus Serm. CXXI. (Flor. p. 503.) κακῶς πεπονθόσι. — Noster Alcest. 963.

τί μοι ζῆν δῆτα κύδιον, φίλοι,
κακῶς κλύοντι, καὶ κακῶς πεπραγότι;

cf. Orest. 87. Suppl. 329. Heracl. 500. Hercul. Fur. 707.

θρήνων τ' ὀδυρμοί, Μοῦσά θ', ἣ λύπας
ἔχει.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

ὦ μῆτερ ἀνδρὸς, ὅς ποτ' Ἀργείων δορὶ
πλείστους διώλεσ', Ἕκτορος, τάδ' εἰσορᾷς;

ΕΚΑΒΗ.

ὁρῶ τὰ τῶν θεῶν, ὡς τὰ μὲν πυργοῦσ' ἄνω
τὰ μηδὲν ὄντα, τὰ δὲ δοκοῦντ' ἀπώλεσαν.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

ἀγόμεθα λεία σὺν τέκνῳ· τὸ δ' εὐγενὲς
εἰς δοῦλον ἥκει, μεταβολὰς τοσάσδ' ἔχον.

ΕΚΑΒΗ.

τὸ τῆς ἀνάγκης δεινόν· ἄρτι κἀπ' ἐμοῦ
βέβηκ' ἀποσπασθεῖσα Κασσάνδρα βίᾳ.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

φεῦ, φεῦ·
ἄλλος τις Αἴας, ὡς ἔοικε, δεύτερος
παιδὸς πέφηνε σῆς· νοσεῖς δὲ χἄτερα.

ΕΚΑΒΗ.

ὧν γ' οὔτε μέτρον, οὔτ' ἀριθμός ἐστί μοι·
κακῷ κακὸν γὰρ εἰς ἅμιλλαν ἔρχεται.

V. 626. θρήνων τ' ὀδυρμοί. Cf. praeter Musgravium ad h. l. Porsonum ad Hec. 302.

V. 628. Post εἰσορᾷς siue interrogandi siue exclamandi signum ponas, perinde est. Talis enim interrogatio exclamationis vim habet.

V. 632. τοσάσδ'. „MS. Harl. τοιάσδ'". Mvsgr.

V. 638. κακῷ κακόν. „Ita MS. Harl. et Auctor Christi Patientis, vt recte emendauerat Tyrwhittus. Ed. Ald. κακῶν κακῶν." Mvsgravivs. Cod. Flor. κακῶν κακὸν teste Valckenario ad Phoeniss. 374. quod probat Heathius.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.
τέθνηκέ σοι παῖς πρὸς τάφῳ Πολυξένη,
σφαγεῖσ' Ἀχιλλέως, δῶρον ἀψύχῳ νεκρῷ.
ΕΚΑΒΗ.
οἲ 'γὼ τάλαινα, τοῦτ' ἐκεῖνό μοι πάλαι
Ταλθύβιος αἴνιγμ' οὐ σαφῶς εἶπεν σαφές.
ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.
εἶδόν νιν αὐτὴ, κἀποβᾶσα τῶνδ' ὄχων,
ἔκρυψα πέπλοις κἀπεκοψάμην νεκρόν.
ΕΚΑΒΗ.
αἶ, αἶ, τέκνον, σῶν ἀνοσίων προσφαγμάτων·
αἶ, αἶ μάλ' αὖθις, ὡς κακῶς διόλλυσαι.
ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.
ὄλωλεν, ὡς ὄλωλεν· ἀλλ' ὅμως ἐμοῦ
ζώσης γ' ὄλωλεν εὐτυχεστέρῳ πότμῳ.
ΕΚΑΒΗ.
οὐ ταυτὸν, ὦ παῖ, τῷ βλέπειν τὸ κατθανεῖν·
τὸ μὲν γὰρ οὐδὲν, τῷ δ' ἔνεισιν ἐλπίδες.
ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.
ὦ μῆτερ, ὦ τεκοῦσα κάλλιστον λόγον

V. 640. ἀψύχῳ. Hermannus conjecit εὐψύχῳ. Sed praestat vulgata. Notat Andromache indignitatem facti, quod mortuo, qui sensu careat, vita Polyxenae tanquam dono sit oblata.

V. 646. τῷ βλέπειν τὸ κατθανεῖν. „Ita MS. Harl. — Ed. Ald. τὸ βλέπειν τῷ κατθανεῖν." Mvsgr. Vtraque lectio eodem redit; nostra tamen numeros offert elegantiores, eamque habet Stobaeus Serm. CXX. (Floril. p. 495.). In Trincauelli tamen editione est τὸ βλ. τὸ κατθ. τῷ μὲν etc.

V. 647. τῷ δ'. Ita recte Stobaeus. Vulgo τῷδ'.

V. 651. Totum hunc versum primus protulit Musgrauius ex MSS. Harl. et Flor., qui eum sic exhibent:

ἄκουσον, ὥς σοι τέρψιν ἐμβαλῶ φρενί.
τὸ μὴ γενέσθαι τῷ θανεῖν ἴσον λέγω.
τοῦ ζῆν δὲ λυπρῶς κρεῖσσόν ἐστι κατθανεῖν·
ἀλγεῖ γὰρ οὐδὲν τῶν κακῶν ᾐσθημένος.

ὦ μῆτερ, ὦ τεκοῦσα κάλλιστον λόγον.
De quo sic judicauit Musgrauius: „Hunc versum ideo ab Euripide esse arbitror, quia alioqui Andromache Hecubam multo seniorem alloquens, minus decore orationem ab ἄκουσον orditur. Non tamen mendi expers est, quod sic tollo:

ὦ μῆτερ, οὐ τεκοῦσα, κάλλιστον λόγον
ἄκουσον —

Conf. Ion. v. 1344." Loci Ionis plane diuersa ratio est. Equidem in textu praeter interpunctionem manifesto falsam nihil mutare ausus sum. Suspicor tamen, Euripidem scripsisse:

ὦ μῆτερ εὐτεκνοῦσα κάλλιστον, λόγον
ἄκουσον.

siue potius λόγων ἄκουσον. Noster Hec. 581.

εὐτεκνωτάτην δέ σε
πασῶν γυναικῶν, δυστυχεστάτην θ' ὁρῶ.

Ibid. 620.

ὦ πλεῖστ' ἔχων, κάλλιστά τ' εὐτεκνώτατε
Πρίαμε.

vbi vid. Porsonum. Verbo εὐτεκνεῖν Euripides vtitur Fragm. Meleag. X. 2. Litterae ω confusae cum ευ exemplum inuenies in Gregor. Corinth. p. 469. Schaef. Eleganter, sed minus facile Hermannus:

ὦ μῆτερ, ὦ τεκνοῦσσα καλλίστων γόνων.

laudans Brunck. et Erfurdtium ad Soph. Trachinn. 308. — Proximum vtrumque versum habet Stobaeus Serm. CXIX. (Floril. p. 491.)

V. 652. Pro ὥς σοι malim ᾧ σοι vel οἷς σοι. Cf. Orest. 1176.

πτηνοῖσι μύθοις ἀδαπάνως τέρψω φρένας.

coll. Med. 145. παραθαλπομένα φρένα μύθοις.

V. 655. Locus difficillimus, quem nemo dum explicuit. Illa quidem

ὁ δ' εὐτυχήσας, εἰς τὸ δυστυχὲς πεσὼν,
ψυχὴν ἀλᾶται τῆς πάροιθ' εὐπραξίας.
κείνη δ' ὁμοίως, ὥσπερ οὐκ ἰδοῦσα φῶς,
τέθνηκε, κοὐδὲν οἶδε τῶν αὑτῆς κακῶν.

ὁ δ' εὐτυχήσας εἰς τὸ δυςτυχὲς πεσὼν
ψυχὴν ἀλᾶται τῆς πάροιθ' εὐπραξίας
oppositam sententiam requirere videntur hanc: *qui felicitatem non nouit, is non dolet.* Vnde legendum suspiceris:

ἀλγεῖ γὰρ οὐδὲν τῶν καλῶν ᾐσθημένος;

doletne is, qui felicitatem non nouit? Ita totius loci nexus hic esset: Non natum esse et mortuum esse, idem est, sed vita aerumnosa mors potior. Neque enim dolet is, qui ea, quae bona habentur, non nouit, sed is demum dolet, qui secundam fortunam expertus ad mala dejicitur propter ipsum amissae felicitatis desiderium. Polyxena vero sic mortua est, vt si non nata fuisset, ideoque non nouit suum infortunium, quippe secundam fortunam non experta. — Interrogatio tamen illa ab huius loci natura aliena videtur: itaque vide, ne exciderint quaedam hoc modo:

ἀλγεῖ γὰρ οὐδὲν * * * *
* * * * οὐδὲν τῶν καλῶν ᾐσθημένος

quae errore librariorum in duplici οὐδὲν errantium deprauata sint. Pari modo supra v. 381. duos versus in vnum contractos vidimus. — Aemilius Portus illud οὐδὲν communiter et ad ἀλγεῖ et ad ᾐσθημένος pertinere putat. Idem voluisse videtur Hugo Grotius vertens:

Non esse natum par puto et natum mori,
Mors ipsa vitâ melior aerumnabili.
Namque vbi nec vllus sensus, ibi nullus dolor.
At quem calamitas ante felicem obruit,
Fortuna oberrat semper huic animo prior.
Haec quam tulere fata, ceu numquam diem
Vidisset, ipsa quae habuit ignorat mala.

ἄφθογγός εἰμι, καὶ παρεῖσ' ἐῶ στόμα·
νικᾷ γὰρ οὐκ θεῶν με δύστηνος κλύδων.
ἀλλ', ὦ φίλη παῖ, τὰς μὲν Ἕκτορος τύχας
ἔασον· οὐ μὴ δάκρυά νιν σώσει τὰ σά·
τίμα δὲ τὸν παρόντα δεσπότην σέθεν,
φίλον διδοῦσα δέλεαρ ἀνδρὶ σῶν τρόπων.
κἂν δρᾷς τάδ', εἰς τὸ κοινὸν εὐφρανεῖς φίλους,
καὶ παῖδα τόνδε παιδὸς ἐκθρέψειας ἂν,
Τροίας μέγιστον ὠφέλημ'· ἵν' οἵ ποτε
ἐκ σοῦ γενόμενοι παῖδες Ἴλιον πάλιν
κατοικίσειαν, καὶ πόλις γένοιτ' ἔτι.
ἀλλ', ἐκ λόγου γὰρ ἄλλος ἐκβαίνει λόγος,
τίν' αὖ δέδορκα τόνδ' Ἀχαϊκὸν λάτριν
στείχοντα, καινῶν ἄγγελον βουλευμάτων;

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

Φρυγῶν ἀρίστου πρίν ποθ' Ἕκτορος δάμαρ,
μή με στυγήσῃς· οὐχ ἑκὼν γὰρ ἀγγελῶ
Δαναῶν τε κοινὰ Πελοπιδῶν τ' ἀγγέλματα.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

τί δ' ἔστιν, ὥς μοι φροιμίων ἄρχει κακῶν;

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

ἔδοξε τόνδε παῖδα — πῶς εἴπω λόγον;

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

μῶν οὐ τὸν αὐτὸν δεσπότην ἡμῖν ἔχειν;

V. 715. σώσει. Vulgo σώσῃ.

V. 720. Τροίας. „Ita Ed. Ald. — MS. Harl. Τροίᾳ et mox εἴ ποτε." Mvsgr.

V. 721. ἐκ σοῦ. Recte sic Musgranius cum MSS. Flor. et Harl.; vt iam voluerat Henr. Stephanus, assentiente libro vetere. Barnesius infelici successu Aldi lectionem ἐξ οὗ vindicare conatur.

V. 729. Legitur ἄρχῃ.

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

οὐδεὶς Ἀχαιῶν τοῦδε δεσπόσει ποτέ.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

ἀλλ' ἐνθάδ' αὐτὸν λείψανον Φρυγῶν λιπεῖν;

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

οὐκ οἶδ', ὅπως σοι ῥᾳδίως εἴπω κακά.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

ἐπῄνεσ' αἰδῶ· πλὴν ἐὰν λέγῃς καλά.

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

κτενοῦσι σὸν παῖδ', ὡς πύθῃ κακὸν μέγα.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

οἴμοι· γάμων τόδ' ὡς κλύω μεῖζον κακόν.

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

νικᾷ δ' Ὀδυσσεὺς ἐν Πανέλλησιν λέγων.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

αἶ, αἶ μάλ'· οὐ γὰρ μέτρια πάσχομεν κακά.

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

λέξας ἀρίστου παῖδα μὴ τρέφειν πατρός.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

τοιαῦτα νικήσειε τῶν αὐτοῦ πέρι.

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

ῥῖψαι δὲ πύργων δεῖ σφε Τρωϊκῶν ἄπο.
ἀλλ' ὣς γενέσθω, καὶ σοφωτέρα φανεῖ,

V. 735. i. e. *non cunctandum*, ἐὰν λέγῃς καλά. MS. Harl. λέγειν κακά.

V. 736. κτενοῦσι. Ita Musgrauius ex MSS. Harl. Cotton. et Flor. — Ed. Ald. κτείνουσι.

V. 742. Pro ῥίψαι scripsi ῥῖψαι ex praecepto Grammaticorum.

V. 743. γενέσθω. Ita Cod. Harl. quod Brunckius

μήτ' ἀντέχου τοῦδ', εὐγενῶς δ' ἄλγει κακοῖς,
μήτε, σθένουσα μηδὲν, ἰσχύειν δόκει.
ἔχεις γὰρ ἀλκὴν οὐδαμῆ, σκοπεῖν δὲ χρή·
πόλις τ' ὄλωλε, καὶ πόσις· κρατεῖ δὲ σύ·
ἡμεῖς τε πρὸς γυναῖκα μάρνασθαι μίαν
οἷοί τε τούτων οὕνεκ' οὐ μάχης ἐρᾷν,
οὐδ' αἰσχρὸν οὐδὲν οὐδ' ἐπίφθονόν σε δρᾷν.
οὔτ' αὖ σ' Ἀχαιοῖς βούλομαι ῥιπτεῖν ἀράς.
εἰ γάρ τι λέξεις, ᾧ χολώσεται στρατὸς,
οὔτ' ἂν ταφείη παῖς ὅδ', οὔτ' οἴκτου τύχοι.
σιγῶσα δ', εὖ τε τὰς τύχας κεκτημένη,
τὸν τοῦδε νεκρὸν οὐκ ἄθαπτον ἂν λίποις,
αὐτή τ' Ἀχαιῶν πρευμενεστέρων τύχοις.

---

et Porsonus praeferunt ad Hecub. 882. Ceteri γενέσθαι.

V. 744. τοῦδ'. Ita Reiskius. Legitur τοῦ γ'.

V. 746. Post σκοπεῖν δὲ χρὴ vulgo plene interpungitur.

V. 747. Legitur κρατῇ, vt paulo ante v. 743. φανῇ.

V. 749. οὕνεκ'. Ita Barnes. — Ald. ἕνεκ'.

V. 750. σε δρᾷν. Hoc habent duo MSS. Musgravii. Recte. Editiones σε χρὴ, quod ab explicatore additum in textum venit. Simili modo χρὴ intelligitur apud Callimach. hymn. in Apollinem v. 12.

μήτε σιωπηλὴν κίθαριν, μήτ' ἄψοφον ἴχνος,
τοῦ Φοίβου, τοὺς παῖδας ἔχειν, ἐπιδημήσαντος.

In Nostri Electra v. 804. haud plane diuersa locutio est:

Νύμφαι πετραῖαι, πολλάκις με βουθυτεῖν.

Brunckius ad Aeschyl. Prometh. v. 611. vulgatam defendit, et intelligi posse putat δρᾷν.

V. 752. ᾧ. Ita Musgrav. ex MS. Harl. Ceterae editiones ὧν.

V. 753. ταφείη. Recte sic correxerunt Aldi ταφοίη. — MS. Harl. τραφείη.

ἐλθοῦσ' ἀπώλεσέν μ'. ἐπεὶ γὰρ ᾑρέθην,
Ἀχιλλέως με παῖς ἐβουλήθη λαβεῖν
δάμαρτα, δουλεύσω δ' ἐν αὐθεντῶν δόμοις.
κεἰ μὲν, παρώσασ' Ἕκτορος φίλον κάρα,
πρὸς τὸν παρόντα πόσιν ἀναπτύξω φρένα,
κακὴ φανοῦμαι τῷ θανόντι· τόνδε δ' αὖ
στυγοῦσ', ἐμαυτῆς δεσπόταις μισήσομαι.
καίτοι λέγουσιν, ὡς μί' εὐφρόνη χαλᾷ
τὸ δυσμενὲς γυναικὸς εἰς ἀνδρὸς λέχος.
ἀπέπτυσ' αὐτὴν, ἥτις ἄνδρα τὸν πάρος
καινοῖσι λέκτροις ἀποβαλοῦσ' ἄλλον φιλεῖ.
ἀλλ' οὐδὲ πῶλος, ἥτις ἂν διαζυγῇ
τῆς συντραφείσης, ῥᾳδίως ἕλκει ζυγόν·
καίτοι τὸ θηριῶδες ἄφθογγόν τ' ἔφυ,
ξυνέσει τ' ἄχρηστον, τῇ φύσει τε λείπεται.
σὲ δ', ὦ φίλ' Ἕκτορ, εἶχον ἄνδρ' ἀρκοῦντά μοι
ξυνέσει, γένει, πλούτῳ τε, κἀνδρείᾳ μέγαν·
ἀκήρατον δέ μ' ἐκ πατρὸς λαβὼν δόμων,
πρῶτος τὸ παρθένειον ἐζεύξω λέχος.
καὶ νῦν ὄλωλας μὲν σὺ, ναυσθλοῦμαι δ' ἐγὼ
πρὸς Ἑλλάδ' αἰχμάλωτος εἰς δοῦλον ζυγόν.

λουθίαν τῶν Αἰολέων, οἵ, ὡς καὶ προεδηλώθη, ἀποβάλλουσιν αὐτὸ καὶ ἐν τῷ Ἀχαιός, ὡς καὶ ἐν τῷ παλαιός. Idem ad Odyss. γ'. p. 125. 3. ὅτι δὲ Ἀχαιϊκὸν μὲν οἱ παλαιοὶ γράφουσιν, Ἀχαϊκὸν δὲ οἱ μεθ' Ὅμηρον, δεδήλωται καὶ ἀλλαχοῦ ἱκανῶς. Conf. Porson. ad Eurip. Hec. v. 291.

V. 680. *κακή*. In Brubachiana aliisque aliquot editionibus vitiose editum est *κακά*.

V. 684. *αὐτήν*. Vid. supra ad v. 376.

V. 691. „Interpungendum, vt *ξυνέσει*, *γένει*, *πλούτῳ* ab *ἀρκοῦντα* regantur, solum *ἀνδρείᾳ* a *μέγαν*." Mvsgr. Ex nexu loci datiui omnes melius ad *μέγαν* referuntur.

698 - [illegible]

ἆρ' οὐκ ἐλάσσω τῶν ἐμῶν ἔχει κακῶν
Πολυξένης ὄλεθρος, ἣν καταστένεις;
ἐμοὶ γὰρ οὐδ', ὃ πᾶσι λείπεται βροτοῖς,
σύνεστιν ἐλπίς· οὐδὲ κλέπτομαι φρένας
πράξειν τι κεδνόν· ἡδὺ δ' ἐστὶ καὶ δοκεῖν.

ΧΟΡΟΣ.

εἰς ταυτὸν ἥκεις συμφορᾶς· θρηνοῦσα δὲ
τὸ σὸν διδάσκεις μ', ἔνθα πημάτων κυρῶ.

ΕΚΑΒΗ.

αὐτὴ μὲν οὔπω ναὸς εἰσέβην σκάφος,
γραφῇ δ' ἰδοῦσα καὶ κλύουσ' ἐπίσταμαι.
ναύταις γὰρ ἢν μὲν μέτριος ᾖ χειμὼν φέρειν,
προθυμίαν ἔχουσι σωθῆναι πόνων,
ὁ μὲν παρ' οἴαχ', ὁ δ' ἐπὶ λαίφεσιν βεβώς,
ὁ δ' ἄντλον εἴργων ναός· ἢν δ' ὑπερβάλῃ
πολὺς ταραχθεὶς πόντος, ἐνδόντες τύχῃ,
παρεῖσαν αὑτοὺς κυμάτων δρομήμασιν.
οὕτω δὲ κἀγώ, πόλλ' ἔχουσα πήματα,

V. 700. πράξειν τι κεδνόν. Heathius: „Verte: Fortunam quae me digna sit, vllam me manere." Dictum igitur est pro εὖ πράξειν. Grotius Excerptt. p. 299. vbi male legitur τὸ κέδνον, vertit:

Quin ipsa, cunctis quae super mortalibus
Me spes reliquit. fractus heu nihil inclitum
Sibi fingit animus. Dulce credulitas quoque.

V. 701. εἰς ταυτὸν ἥκεις. Scil. ἐμοί. Cf. Hec. 748. Orest. 1280. Hipp. 273.

V. 704. γραφῇ. Memorat Valckenarius prauam lectionem Cod. Flor. γραφήν ad Hippol. v. 1004. Aldus διδοῦσα pro δ' ἰδοῦσα.

V. 708. ἄντλον εἴργων ναός. Musgravius: „*prohibens a naui* (submergenda) *aquam sentinae*, i. e. *sentinam exhauriens*. Conf. Scholiast. Aeschyl. ad Sept. c. Theb. v. 802." Aldus ἄντλων typographico errore.

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

οὐδεὶς Ἀχαιῶν τοῦδε δεσπόσει ποτέ.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

ἀλλ᾽ ἐνθάδ᾽ αὐτὸν λείψανον Φρυγῶν λιπεῖν;

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

οὐκ οἶδ᾽, ὅπως σοι ῥαδίως εἴπω κακά.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

ἐπῄνεσ᾽ αἰδῶ· πλὴν ἐὰν λέγῃς καλά.

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

κτενοῦσι σὸν παῖδ᾽, ὡς πύθῃ κακὸν μέγα.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

οἴμοι· γάμων τόδ᾽ ὡς κλύω μεῖζον κακόν.

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

νικᾷ δ᾽ Ὀδυσσεὺς ἐν Πανέλλησιν λέγων.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

αἶ, αἶ μάλ᾽· οὐ γὰρ μέτρια πάσχομεν κακά.

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

λέξας ἀρίστου παῖδα μὴ τρέφειν πατρός.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

τοιαῦτα νικήσειε τῶν αὑτοῦ πέρι.

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

ῥῖψαι δὲ πύργων δεῖ σφε Τρωϊκῶν ἄπο.
ἀλλ᾽ ὡς γενέσθω, καὶ σοφωτέρα φανεῖ,

V. 735. i. e. *non cunctandum*, ἐὰν λέγῃς καλά. MS. Harl. λέγειν κακά.

V. 736. κτενοῦσι. Ita Musgrauius ex MSS. Harl. Cotton. et Flor. — Ed. Ald. κτείνουσι.

V. 742. Pro ῥίψαι scripsi ῥῖψαι ex praecepto Grammaticorum.

V. 743. γενέσθω. Ita Cod. Harl. quod Brunckius

μήτ᾽ ἀντέχου τοῦδ᾽, εὐγενῶς δ᾽ ἄλγει κακοῖς,
μήτε, σθένουσα μηδὲν, ἰσχύειν δόκει.
ἔχεις γὰρ ἀλκὴν οὐδαμῆ, σκοπεῖν δὲ χρή·
πόλις τ᾽ ὄλωλε, καὶ πόσις· κρατεῖ δὲ σύ·
ἡμεῖς τε πρὸς γυναῖκα μάρνασθαι μίαν
οἷοί τε· τούτων οὕνεκ᾽ οὐ μάχης ἐρᾶν,
οὐδ᾽ αἰσχρὸν οὐδὲν οὐδ᾽ ἐπίφθονόν σε δρᾶν.
οὔτ᾽ αὖ σ᾽ Ἀχαιοῖς βούλομαι ῥιπτεῖν ἀράς.
εἰ γάρ τι λέξεις, ᾧ χολώσεται στρατὸς,
οὔτ᾽ ἂν ταφείη παῖς ὅδ᾽, οὔτ᾽ οἴκτου τύχοι.
σιγῶσα δ᾽, εὖ τε τὰς τύχας κεκτημένη,
τὸν τοῦδε νεκρὸν οὐκ ἄθαπτον ἂν λίποις,
αὐτή τ᾽ Ἀχαιῶν πρευμενεστέρων τύχοις.

---

et Porsonus praeferunt ad Hecub. 882. Ceteri γενέσθαι.

V. 744. τοῦδ᾽. Ita Reiskius. Legitur τοῦ γ᾽.

V. 746. Post σκοπεῖν δὲ χρὴ vulgo plene interpungitur.

V. 747. Legitur κρατῇ, vt paulo ante v. 743. φανῇ.

V. 749. οὕνεκ᾽. Ita Barnes. — Ald. ἕνεκ᾽:

V. 750. σε δρᾶν. Hoc habent duo MSS. Musgravii. Recte. Editiones σε χρή, quod ab explicatore additum in textum venit. Simili modo χρὴ intelligitur apud Callimach. hymn. in Apollinem v. 12.

μήτε σιωπηλὴν κίθαριν, μήτ᾽ ἄψοφον ἴχνος,
τοῦ Φοίβου, τοὺς παῖδας ἔχειν, ἐπιδημήσαντος.

In Nostri Electra v. 804. haud plane diuersa locutio est:

Νύμφαι πετραῖαι, πολλάκις με βουθυτεῖν.

Brunckius ad Aeschyl. Prometh. v. 611. vulgatam defendit, et intelligi posse putat δρᾶν.

V. 752. ᾧ. Ita Musgrav. ex MS. Harl. Ceterae editiones ὧν.

V. 753. ταφείη. Recte sic correxerunt Aldi ταφοίη. — MS. Harl. τραφείη.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

ὦ φίλτατ', ὦ περισσὰ τιμηθεὶς τέκνον,
θανεῖ πρὸς ἐχθρῶν, μητέρ' ἀθλίαν λιπών.
ἡ τοῦ πατρὸς δέ σ' εὐγένει' ἀπώλεσεν,
ἣ τοῖσιν ἄλλοις γίγνεται σωτηρία·
τὸ δ' ἐσθλὸν οὐκ εἰς καιρὸν ἦλθέ σοι πατρός.
ὦ λέκτρα τἀμὰ δυστυχῆ γε, καὶ γάμοι,
οἷς ἦλθον εἰς μέλαθρον Ἕκτορός ποτε,
οὐχ ὡς σφαγεῖον Δαναΐδαις τέξουσ' ἐμοί,
ἀλλ' ὡς τύραννον Ἀσιάδος πολυσπόρου.
ὦ παῖ, δακρύεις; αἰσθάνει κακῶν σέθεν;
τί μου δέδραξαι χερσὶ, κἀντέχει πέπλων,
νεοσσὸς ὡσεὶ, πτέρυγας εἰσπιτνῶν ἐμάς;
οὐκ εἶσιν Ἕκτωρ, κλεινὸν ἁρπάσας δόρυ,
γῆς ἐξανελθὼν, σοὶ φέρων σωτηρίαν·

V. 758. Vulgo θανῇ.

V. 759. Optaui lectionem MSS. Cotton. et Flor. ἀπώλεσεν prae vulgata ἀποκτενεῖ.

V. 760. Musgrauius corrigit ὃ τοῖσιν, et comparat Fragm. Alexandr. V. 2. vbi idem versus legitur. Sed ibi praecessit τὸ χρήσιμον φρενῶν. Cf. etiam Pors. ad Orest. 626.

V. 762. τε mutaui in γε Reiskio auctore. Eadem enim significant λέκτρα et γάμοι.

V. 764. Aldi lectio σφάγιον recte in σφαγεῖον mutata est, cf. Aeschyl. Agam. 1100. vbi vox actiuam vim habet, quae nostro loco passiue accipienda est. In fine versus legitur ἐμὸν, pro quo Musgrauius et Reiskius reponi iubent ἐγώ. Quod ego dedi facilius est. Duplex datiuus non debet offendere, quorum prior ad σφαγεῖον, alter ad τέξουσα pertinet. Alio sed simili modo supra v. 652. σοι τέρψιν ἐμβαλῶ φρενί.

V. 766. Vulgo αἰσθάνῃ, et paulo post κἀντέχῃ.

οὐ συγγένεια πατρὸς, οὐκ ἰσχὺς Φρυγῶν·
λυγρὸν δὲ πήδημ' εἰς τράχηλον ὑψόθεν
πεσὼν ἀνοίκτως, πνεῦμ' ἀποῤῥήξεις σέθεν.
ὦ νέον ὑπαγκάλισμα μητρὶ φίλτατον·
ὦ χρωτὸς ἡδὺ πνεῦμα· διακενῆς ἄρα
ἐν σπαργάνοις σε μαστὸς ἐξέθρεψ' ὅδε,
μάτην δ' ἐμόχθουν, καὶ κατεξάνθην πόνοις.
νῦν, οὔ ποτ' αὖθις, μητέρ' ἀσπάζου σέθεν,
πρόσπιπτε τὴν τεκοῦσαν· ἀμφὶ δ' ὠλένας
ἕλισσ' ἐμοῖς νώτοισι, καὶ στόμ' ἅρμοσον.
ὦ βάρβαρ' ἐξευρόντες Ἕλληνες κακὰ,
τί τόνδε παῖδα κτείνετ' οὐδὲν αἴτιον;
ὦ Τυνδάρειον ἔρνος, οὔποτ' εἶ Διὸς,
πολλῶν δὲ πατέρων φημί σ' ἐκπεφυκέναι·
ἀλάστορος μὲν πρῶτον, εἶτα δὲ φθόνου,
φόνου τε, θανάτου θ', ὅσα τε γῆ τρέφει κακά.
οὐ γάρ ποτ' αὐχῶ Ζῆνά γ' ἐκφῦσαί σ' ἐγὼ,
πολλοῖσι κῆρα βαρβάροις, Ἕλλησί τε.
ὄλοιο, καλλίστων γὰρ ὀμμάτων ἄπο
αἰσχρῶς τὰ κλεινὰ πεδί' ἀπώλεσας Φρυγῶν.
ἄγετε, φέρετε, καὶ ῥίπτετ', εἰ ῥίπτειν δοκεῖ.

V. 777. „Non puto damnandum esse versum cum Valckenario. Vid. Pors. ad Med. 1025." Hermannus.

V. 778. νῦν, οὔ ποτ', αὖθις. Ita recte Henr. Steph. Cf. Soph. Antig. 810. Editiones εἴ ποτ' αὖθις. Etiam supra v. 669. in Aldina pro οὐκ excusum est εἰκ.

V. 786. ὅσα τε. Ita Musgrauius ex MSS. Cotton. et Flor. Noster Hippol. 1278. ὅσα τε γᾶ τρέφει. — Cod. Harl. ὅσα. Aldus ὅσσα.

V. 787. ἐκφῦσαι recte restituit Musgrauius ex MS. Harl. — Ald. ἐκφῦναι.

V. 791. καὶ ῥίπτετ'. Καὶ praebet Cod. Harl. omis-

728 [illegible]

δαίνυσθε τοῦδε σάρκας, ἔκ τε γὰρ θεῶν
διολλύμεσθα, παιδί τ' οὐ δυναίμεθ' ἂν
θάνατον ἀρῆξαι. κρύπτετ' ἄθλιον δέμας,
καὶ ῥίπτετ' εἰς ναῦν· ἐπὶ καλὸν γὰρ ἔρχομαι
ὑμέναιον, ἀπολέσασα τοὐμαυτῆς τέκνον.

ΧΟΡΟΣ.

τάλαινα Τροία, μυρίους ἀπώλεσας
μιᾶς γυναικὸς καὶ λέχους στυγνοῦ χάριν.

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

ἄγε, παῖ, φίλιον πρόσφθεγμα μεθεὶς
μητρὸς μογερᾶς, βαῖνε πατρῴων
πύργων ἐπ' ἄκρας στεφάνας, ὅθι σοι
πνεῦμα μεθεῖναι ψῆφος ἐκράνθη.
λαμβάνετ' αὐτόν. τὰ δὲ τοιάδε χρὴ
κηρυκεύειν, ὅστις ἄνοικτος,
καὶ ἀναιδείᾳς τῆς ἡμετέρας
γνώμης μᾶλλον φίλος ἐστίν.

---

sum illud in Aldina. Barnesius ad mentem Aemilii Porti ediderat ῥίπτετέ νιν.

V. 792. Aldus δαίνυσθε.

V. 793. Male legitur δυναίμεθα. Corrigendum viderunt Heathius et Marklandus ad Iph. Aul. 1215.

V. 799. „Qui sequuntur Anapaesti ad v. 806. Andromachae perperam tribuuntur, quae scilicet scenam post v. 796. reliquerat. Quin etiam Talthybii personae multo melius, imo vnice, conueniunt." Tyrwhittvs. Verissime.

V. 803. τοιάδε. Aldus τοιαῦτα. Illud reposuit Musgrauius ex MSS. Harl. et Cotton. vt iam voluerat Bentleius de Phalar. Epist. p. 143. — Heathius proposuerat τὰ τοιαῦτα δὲ χρή.

V. 805. ἡμετέρας. Aldus et Edd. ὑμετέρας. „Pro ὑμετέρας rescribo ἡμετέρας, et totum locum sic verto: Talium autem praeconem esse oportet, qui immisericors est, et impudentiae magis, quam no-

ΕΚΑΒΗ.

ὦ τέκνον, ὦ παῖ παιδὸς μογεροῦ,
συλώμεθα σὴν ψυχὴν ἀδίκως
μήτηρ κἀγώ. τί πάθω; τί σ' ἐγὼ,
δύσμορε, δράσω; τάδε σοι δίδομεν
πλήγματα κρατὸς, στέρνων τε κόπους·
τῶνδε γὰρ ἄρχομεν· οἲ 'γὼ πόλεως,
οἴμοι δὲ σέθεν· τί γὰρ οὐκ ἔχομεν;
τίνος ἐνδέομεν, μὴ οὐ πανσυδίᾳ
χωρεῖν ὀλέθρου διὰ παντός;

στροφὴ ά.

ΧΟΡΟΣ.

μελισσοτρόφου Σαλαμῖνος

---

strae sententiae, amicus." Tyrwhittus. Cf. v. 726. seqq.

V. 808. Vulgatae Edd. ἀδόκως, quod qua auctoritate nitatur, equidem nescio. Primum compare in Brubachiana et Hernagianis. In Aldina distincte legitur ἀδίκως, cui consentit Cod. Harl. idemque ex coniectura restituerat Tyrwhittus, Aldina non inspecta.

V. 811. κόπους. Ita dedi ex coniectura, assentiente Hermanno. Vulgo κτύπους contra metrum. Aeschyli Choeph. 21. ὀξύχειρι σὺν κόπῳ, vbi alii habent σὺν κόπτῳ, alii σὺν κύπτῳ vel συγκύπτῳ. Supra v. 644.

ἔκρυψα πέπλοις κἀπεκοψάμην νεκρόν.

Cf. Arist. Ran. 1268.

δύο σοι κόπω, Αἰσχύλε, τούτω.

Marklandus, cui Musgrauius adstipulatur, legendum putat τυπὰς, ad Suppl. 87. citans Suidae glossam, τυπῆσι, πληγῆσι. Sed haec glossa est ex Hom. Il. έ. 887.

V. 812. Aldus οἲ ἐγὼ, quod non deterius.

ὦ βασιλεῦ Τελαμὼν,
νάσου περικύμονος οἰκήσας ἕδραν,
τᾶς ἐπικεκλιμένας ὄχθοις ἱεροῖς, ἵν' ἐλαίας
πρῶτον ἔδειξε κλάδον γλαυκᾶς Ἀθάνα,
οὐράνιον στέφανον, λιπαραῖσιν κόσμον
Ἀθήναις,
ἔβας, τῷ τοξοφόρῳ

V. 817. Numeri fortasse in proximum versum continuandi sunt, vt continuantur vv. 824. 841. 849.

V. 819. *τᾶς ἐπικεκλιμένας*. Aldus *ἐπικεκλημένας*. Illud coniecit Henr. Stephanus, confirmauit Cod. Harl. „In initio huius versus interpolarunt Editores *ἤ*, summo et metri et sententiae detrimento. Sic enim *ἐπικεκλιμένας*, quod ad *νάσου* referri debuit, ad *ἐλαίας* refertur. Legendum:

τᾶς ἐπικεκλιμένας
ὄχθοις ἱεροῖς, ἵν' ἐλαία
πρῶτον ἔδειξε κλάδον, γλαυκᾶς Ἀθάνας
οὐράνιον στέφανον,
λιπαραῖσι κόσμον Ἀθήναις.

ἐπικεκλιμένας vicinae, vt *λίμνῃ κεκλιμένος Κηφισσίδι* Hom. Il. *ε* v. 709. *πόντῳ κεκλιμένην* Apollon. Rhod. Lib. I. — *γλαυκᾶς* idem est, quod *γλαυκώπιδος*. Theocrit. XXVIII. 1." Mvsgravivs. Non male, sed melius Reiskius, quem secuti sumus. *Γλαυκᾶς ἐλαίας* Noster dixit Iphig. Taur. 1101. et Pindarus Olymp. III. 23. *γλαυκόχροα κόσμον ἐλαίας*.

Ibid. *ἱεροῖς ἵν'*. Aldus et Edd. *ἱεροῖσιν*. Vid. ad vers. antecedentem.

V. 820. *Ἀθάνα*. Ita Aldus. Male Scaliger, quem Barnesius sequitur, *Ἀθάνας*.

V. 821. Vulgo *λιπαραῖσι*. Hexametrum feci, vt paulo ante v. 819. Melius tamen fortasse scribitur *λιπαραῖσί τε*.

V. 822. Legitur in editionibus *ἔβας, ἔβας τοξοφόρῳ*. MS. Harl. *ἔβας, ἔβας τῷ τοξοφόρῳ*. Hoc suscepimus, omisso altero *ἔβας*. Vid. tamen ad antistroph.

συναριστεύσων ἅμ' Ἀλκμήνας γόνῳ,
Ἴλιον, Ἴλιον ἐκπέρσων, πόλιν
ἁμετέραν, τοπάροιθ' ὅτ' ἔβας [ἀφ' Ἑλλάδος.]

ἀντιστροφὴ α'.

ὅθ' Ἑλλάδος ἄγαγε πρῶτον
ἄνθος, ἀτυζόμενος
πώλων· Σιμόεντι δ' ἐπ' εὐρείτᾳ πλάταν
ἔσχασε ποντοπόρον, καὶ ναύδετ' ἀνήψατο
πρυμνᾶν,
καὶ χερὸς εὐστοχίαν ἐξεῖλε ναῶν,
Λαομέδοντι φόνον. κανόνων δὲ τυκίσματα
Φοίβου

V. 823. Vulgo Ἀλκμήνης.

V. 825. *ὅτ' ἔβας ἀφ' Ἑλλάδος.* Haec a poeta non esse profecta, et inepta sententia et metrum docet. Hermannus haec adnotat: „Legendum videtur ἔβα, quod de Hercule dictum fuisse sequentia docent. Ineptus interpretator lacunam panno expleuit, nec metro nec sensui conueniente."

V. 831. *Κανόνων δὲ τυκίσματα.* Ita MSS. Steph. et Cod. Harl. — Aldus, qui etiam τυκίσματα habet, hic δὲ omittit et collocat post πυρὸς versu sequenti. MS. Flor. κτίσματα pro τυκίσματα, quod recepit Musgrauius. Sed exquisita vox τυκίσματα vereor vt recte loco moueatur. Vtitur hac voce Lycophr. Alex. v. 349. quem locum citat Hemsterhusius ad Polluc. X. 147. Explicat Tzetzes per κατασκευάσματα. Hesych. τύκω, ἑτοιμάζω, ad quam glossam Sopingius comparat Polluc. VII. 125. τύκοι, ἀφ' ὧν καὶ τὸ τυκίζειν. Cf. Nostri Hercul. Fur. 945.

φοίνικι κανόνι καὶ τύκοις ἡρμοσμένα.

et ibi Interpp. Ceterum quod antistrophicam responsionem attinet, lectorem celare nolo, Aldi lectionem a strophicis numeris quodammodo commendari. Nam si vulgatam lectionem, quae ad sensum aptissima est, ita distinxeris:

πυρὸς φοίνικι πνοᾷ
καθελὼν Τροίας ἐπόρθησε χθόνα.
δὶς δὲ δυοῖν πιτύλοιν τείχη περὶ
Δαρδανίας φονία κατέλυσεν αἰχμά.
στροφὴ β'.
μάταν ἄρ', ὦ χρυσέαις
ἐν οἰνοχόαις ἁβρὰ βαίνων,
Λαομεδόντιε παῖ,
Ζηνὸς ἔχεις κυλίκων

οὐράνιον στέφανον
λιπαραῖσι κόσμον Ἀθήναις,
ἔβας, ἔβας
τοξοφόρῳ συναριστεύ-
σων ἅμ' Ἀλκμήνας γόνῳ.

numeri neque inelegantes sunt et accurate respondent his:

Λαομέδοντι φόνον.
κανόνων τυκίσματα Φοίβου
πυρὸς δὲ φοί-
νικι πνοᾷ καθελὼν Τροί-
ας ἐπόρθησεν χθόνα.

Sed obest vnum illud *δὲ* post *πυρὸς*, quod propius ab initio positum oportebat, nisi forte, quod Hermanno non displicet, hanc particulam ideo eo loco a poeta collocatam putes, quo facilius ex aduerso posita cogitentur haec: *arcu* occidit Laomedontem, *igni vero* deleuit Troiam. Exempla particulae *δὲ* simili modo post plura vocabula positae dedit Erfurdtius in Obseruationibus Crit. ad Athenaeum in Horreo philosophico Regiomontano ad Athenaei p. 225. f.

V. 832. *πνοᾷ*. MS. Flor. *βοᾷ*.

V. 835. *Δαρδανίας*. Ita recte correcta est Aldi lectio *Δαρδάνας*. Pro *περὶ* corrigendum puto *πυρί*.

V. 837. *ἐν*. Male legitur *εἰν*, et proximo versu *Λαομεδόντεις*. Ceterum de h. v. cf. Schaef. ad Lamb. Bos. p. 57.

πλήρωμα, καλλίσταν λατρείαν.
ἃ δέ σε γειναμένα πυρὶ δαίεται.
ἠϊόνες δ' ἅλιαι
ἴαχουσ'· οἷον δ' ὑπὲρ
οἰωνὸς τεκέων βοᾷ,
αἱ μὲν εὐνὰς, αἱ δὲ παῖδας,
αἱ δὲ ματέρας γεραιάς.
τὰ δὲ σὰ δροσόεντα λουτρὰ,
γυμνασίων τε δρόμοι
βεβᾶσι· σὺ δὲ πρόσωπα νεα-

V. 841. Post *γειναμένα* libri addunt *Τροία*, haud dubie ex interpretatione. Delendum esse monuit Musgrauius. Vid. Schaef. ad Lamb. Bos. p. 80.

V. 842. *ἠϊόνες δ'*. Particulam inserit Cod. Harl. quam reliqui omittunt.

V. 843. *ἴαχουσ'*. Ita metri causa scripsi. MSS. Steph. *ἴαχον*. Aldus et Editt. antiquae *ἴαχον*, quod recte damnat H. Stephanus. Proxima in Aldina sic leguntur:

οἷον οἰ
ωνὸς ὑπὲρ τοκέων βοᾷ.

τεκέων iam correxit Henricus Stephanus, quod confirmat quodammodo Cod. Harl. qui offert *τέκνων*. Metri causa voculam *ὑπὲρ* transposui, addidique simul particulam *δ'*, quam etiam sensus reposcit. Iure reiicit Henr. Stephanus Brodaei coniecturam *νιωνὸς*, quae in editiones aliquot irrepsit.

V. 845. *εὐνὰς*. Ita reponi iussit metri ratio. In libris est *εὐνάτορας*, illius explicatio.

V. 846. *γεραιάς*. Correxit Henr. Stephanus. — Aldus *γεραιᾶς*. Ceterum subaud. *βοῶσιν*.

V. 847. *σὰ δροσόεντα*. Vid. de Verss. dochmiacis p. 21.

V. 849. *βεβᾶσι*. Male vulgo *βεβᾶσιν*.

Ibid. *νεαρὰ χάρισι*. Musgrauius coniicit *νεάρ' ἀχάρισι*, *ingrato solio*. Sed vulgata genuina. Coniunge *χάρισι τρέφεις*, i. e. *laetitia alis*.

ρὰ χάρισι παρὰ Διὸς θρόνοις
καλλιγάλανα τρέφεις. Πριάμοιο δὲ γαῖαν
Ἑλλὰς ὤλεσ' αἰχμά.

ἀντιστροφὴ β'.

ἔρως, ἔρως, ὃς παρὰ
Δαρδάνια μέλαθρά ποτ' ἦλθες,
Οὐρανίδαισι μέλων·
ὡς τότε μὲν μεγάλως
Τροίαν ἐπύργωσας, θεοῖσιν
κῆδος ἀναψάμενος. τὸ μὲν οὖν Διὸς
οὐκ ἐς ὄνειδος ἐρῶ·
τὸ δὲ τᾶς λευκοπτέρου
ἁμέρας φίλιον βροτοῖς
φέγγος ὀλοὸν εἶδε γαῖαν,
εἶδε περγάμων ὄλεθρον,

V. 853. παρὰ. Malim πάρος.

V. 854. Vid. Epistol. ad Lobeckium Aiaci eius subiectam p. 437. coll. de Verss. dochm. p. 43. seqq.

V. 859. οὐκ ἐς ὄνειδος ἐρῶ. Ita bene Cod. Flor. teste Valckenario ad Phoeniss. 1549. Explicat Valckenarius: *Ioui quidem Ganymedem non exprobrabo contumeliose.* Aldus ὄνειδος οὐκέτ' ἐρῶ, et MS. Harl. οὐκέτ' ὄνειδος ἐρῶ.

V. 860. τὸ δὲ τᾶς. Ita transposui. Aldus τὸ τᾶςδε.

V. 861. ἁμέρας. „Idem quod ἀοῦς. Tzetzes ad Lyc. v. 18. τὸν Τιθωνὸν τοῦτον σύνευνον ἔσχεν ἡ Ἡμέρα. Iterumque ἡ Ἡμέρα — σύνευνον τοῦτον ἔσχε. Adde Pausan. p. 101. l. 9." Mvsgravivs.

Ibid. φίλιον. „Ita MSS. Steph. et Harl. — Ed. Ald. et MS. Flor. φίλας." Mvsgravivs.

V. 862. ὀλοόν. Φέγγος ὀλοὸν εἶδε γαῖαν, i. e. ὀλόοφρον εἶδεν ἐς γαῖαν. Nam ὀλοὸς vix dici posse putamus pro ὀλόμενος.

τεκνοποιὸν ἔχουσα τᾶσδε
γᾶς πόσιν ἐν θαλάμοις,
ὃν ἀστέρων τέθριππος ἔλα-
βε χρύσεος ὄχος ἀναρπάσας,
ἐλπίδα γᾷ πατρίᾳ μεγάλαν· τὰ θεῶν δὲ
φίλτρα φροῦδα Τροίᾳ.

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

ὦ καλλιφεγγὲς ἡλίου σέλας τόδε,
ἐν ᾧ δάμαρτα τὴν ἐμὴν χειρώσομαι
Ἑλένην· ὁ γὰρ δὴ πολλὰ μοχθήσας ἐγὼ
Μενέλαός εἰμι, καὶ στράτευμ' Ἀχαϊκόν.
ἦλθον δὲ Τροίαν οὐχ, ὅσον δοκοῦσί με,
γυναικὸς οὕνεκ', ἀλλ' ἐπ' ἄνδρ', ὃς ἐξ ἐμῶν
δόμων δάμαρτα ξεναπάτης ἐλήσατο.
κεῖνος μὲν οὖν δέδωκε σὺν θεοῖς δίκην,
αὐτός τε καὶ γῆ, δορὶ πεσοῦσ' Ἑλληνικῷ.

V. 864. τᾶςδε γᾶς. Recte Musgrauius *ex hac terra*. Ad ἔχουσα cf. not. ad v. 552.

V. 865. θαλάμοις. Legitur θαλάμοισιν.

V. 867. χρύσεος. Non ausus sum hanc librorum omnium lectionem mutare. Vid. supra ad v. 536. Barnesius reposuit κρόκεος. Musgrauio in mentem venit ῥόδεος, Hermanno φλόγεος. Ceterum si quis vocem χρύσεος h. l. pro trocheo accipiat duabus postremis syllabis in vnam eamque breuem contractis, etsi hoc fieri posse haud negauerim, satis tamen videtur durum.

V. 873. Hic versus aliquid offensionis habet. Canterus et Musgrauius pro καὶ coniecerunt κατὰ, quod metro aduersatur. Videtur Menelaus in scenam prodiisse cum militum comitatu. Quare vereor, ne dicat hoc: *Hicce ego Menelaus sum exercitusque meus.* Initium Persarum Aeschyli, plurimique alii Tragicorum loci hanc rationem vindicabunt.

Ibid. Aldus Ἀχαιϊκόν. Vid. supra ad v. 674.

ἥκω δὲ τὴν Λάκαιναν, οὐ γὰρ ἡδέως
ὄνομα δάμαρτος, ἥ ποτ' ἦν ἐμὴ, λέγω,
ἄξων· δόμοις γὰρ τοῖσδ' ἐν αἰχμαλωτικοῖς
κατηρίθμηται Τρῳάδων ἄλλων μέτα.
οἵπερ γὰρ αὐτὴν ἐξεμόχθησαν δορὶ,
κτανεῖν ἐμοί νιν ἔδοσαν, εἴτε, μὴ κτανὼν,
θέλοιμ' ἄγεσθαι πάλιν ἐς Ἀργείαν χθόνα.
ἐμοὶ δ' ἔδοξε τὸν μὲν ἐν Τροίᾳ μόρον
Ἑλένης ἐᾶσαι, ναυπόρῳ δ' ἄγειν πλάτῃ
Ἑλληνίδ' εἰς γῆν, κἆτ' ἐκεῖ δοῦναι κτανεῖν
ποινὰς ὅσων τεθνᾶσ' ἐν Ἰλίῳ φίλοι.
ἀλλ' εἶα· χωρεῖτ' εἰς δόμους, ὀπάονες,
κομίζετ' αὐτήν, τῆς μιαιφονωτάτης
κόμης ἐπισπάσαντες· οὔριοι δ' ὅταν
πνοιαὶ μόλωσι, πέμψομέν νιν Ἑλλάδα.

ΕΚΑΒΗ.

ὦ γῆς ὄχημα, κἀπὶ γῆς ἔχων ἕδραν,

V. 889. ὅσων. Ita MSS. Harl. Cotton. Flor. Bene. Sic supra v. 375.

ποινὰς ἀδελφῶν καὶ πατρὸς λαβοῦσ' ἐμοῦ.

Aldus et antiquae editiones ὅσοι. Primus Stiblinus in margine annotat, ὅσοις *nonnulli*, quam lectionem omnes Editt. recentiores referunt. Paulo post recte Heathius Aldi τεθνᾶσιν mutauit in τεθνᾶσ'.

V. 893. πνοιαί. Fortasse melius scribitur πνοαί.

V. 894. ὦ γῆς ὄχημα. „Male γῆν pro γῆς habet Clemens Alex. Admonit. ad Gentes p. 15. Quippe ὄχημα nominatiui casus est. Arist. Nub. (264.)

ὦ δέσποτ' ἄναξ, ἀμέτρητ' ἀήρ, ὃς ἔχεις τὴν γῆν μετέωρον.

In quem locum Scholiastes: ὃς παρείληφας τὴν γῆν καὶ βαστάζεις. δόξα γάρ τις ἐθρυλλεῖτο τῶν Φυσικῶν, ὅτι πλατεῖα οὖσα ἡ γῆ, ὀχεῖται ἐν τῷ ἀέρι." Mvsgravivs. Proximo versu nescio, cur vocem δυςτόπαστος Stiblinus mutatum velit in δυςστόχαστος.

ὅστις ποτ' εἶ σὺ δυστόπαστος εἰδέναι,
Ζεὺς, εἴτ' ἀνάγκη φύσεος, εἴτε νοῦς βροτῶν,
προσηυξάμην σε· πάντα γάρ, δι' ἀψόφου
βαίνων κελεύθου, κατὰ δίκην τὰ θνήτ' ἄγεις.

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

τί δ' ἔστιν, εὐχὰς ὡς ἐκαίνισας θεῶν;

ΕΚΑΒΗ.

αἰνῶ σε, Μενέλα', εἰ κτανεῖς δάμαρτα σήν.
ὁρῶν δὲ τήνδε, φεῦγε, μή σ' ἕλῃ πόθῳ.
αἱρεῖ γὰρ ἀνδρῶν ὄμματ', ἐξαιρεῖ πόλεις,
πίμπρησι δ' οἴκους· ὧδ' ἔχει κηλήματα.

V. 896. φύσεος. Ita Aldus et Grotius. Male vulgo φύσεως.

Ibid. νοῦς βροτῶν. Aldus typographico errore νοῦ. Bouhierii coniecturam νοῦς κρατῶν recte repudiat Musgrauius, quum etiam Plutarchus Op. Mor. p. 1886. Steph. vulgatam citet.

V. 898. κατὰ. Sic Aldus. Editionum pars maior propagato errore typographico καί, pro quo Canterus κατὰ coniiciebat. Grotius Excerptt. p. 301. hiatum non curans, edidit εἰς, vertitque:

O cui vehiculum terra, qui terrae insides,
Quicunque tandem es, Iuppiter, nosci arduus
Profecto, rerum siue tu necessitas,
Seu mens es hominum, te precor, iuste quidem,
Sed itinere surdo res agis mortalium.

Ceterum Viri docti obseruarunt, hoc loco Plutarchum vsum esse Quaest. Platon. p. 1007. C. et de Iside et Osir. p. 173. s. vbi legitur καὶ δίκης τὰ θνητὰ ἄγει κατὰ δίκην, qui locus varie vexauit eruditos Britannos. Vid. Daw. Miscell. p. 178. coll. 385. ed. Lips.

V. 902. ἀνδρῶν ὄμματ'. Ita Barnesius et Musgrauius. Ed. Ald. et MSS. ὄμματ' ἀνδρῶν, vnde male Musgrauius proponit ὄμματ' ἀνδράσ'. Melius certe coniecisset ὄμματ' ἀνδρός.

ἐγώ νιν οἶδα, καὶ σύ, χοἱ πεπονθότες.

ΕΛΕΝΗ.

Μενέλαε, φροίμιον μὲν ἄξιον φόβου
τόδ' ἐστίν· ἐν γὰρ χερσὶ προσπόλων σέθεν
βίᾳ πρὸ τῶνδε δωμάτων ἐκπέμπομαι.
ἀτὰρ σχεδὸν μὲν οἶδά σοι στυγουμένη,
ὅμως δ' ἔρεσθαι βούλομαι, γνῶμαι τίνες
Ἕλλησι καὶ σοὶ τῆς ἐμῆς ψυχῆς πέρι;

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

οὐκ εἰς ἀκριβὲς ἦλθες, ἀλλ' ἅπας στρατὸς
κτανεῖν ἐμοί σ' ἔδωκεν, ὅνπερ ἠδίκεις.

ΕΛΕΝΗ.

ἔξεστιν οὖν πρὸς ταῦτ' ἀμείψασθαι λόγῳ,
ὡς οὐ δικαίως, ἢν θάνω, θανούμεθα;

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

οὐκ εἰς λόγους ἐλήλυθ', ἀλλά σε κτενῶν.

ΕΚΑΒΗ.

ἄκουσον αὐτῆς, μὴ θάνῃ τοῦδ' ἐνδεής,
Μενέλαε, καὶ δὸς τοὺς ἐναντίους λόγους
ἡμῖν κατ' αὐτῆς· τῶν γὰρ ἐν Τροίᾳ κακῶν

V. 906. τόδ' ἐστιν. Nescio vnde Barnesius dederit τάδ' ἐστι, nisi error typographicus est.

Ibid. ἐν γάρ. Ita MS. Flor. Editiones omnes pessime πρὸς γάρ.

V. 908. στυγουμένη. Ita Musgrauius ex MSS. Flor. et Harl. probante Valckenario ad Hippol. 406. Vulgo μισουμένη.

V. 909. βούλομαι. Post hanc vocem plene interpungit Aldus. Malui hic ita distinguere, vt interrogatio sit indirecta. Etiam Brodaeus vertit: *quae fuerint de me latae sententiae.*

V. 915. κτενῶν. Sic coniecit Henr. Stephanus. Ald. κτανῶν. Propius ad verum MS. Harl. κτενῶ.

οὐδὲν κάτοισθα· συντεθεὶς δ' ὁ πᾶς λόγος
κτενεῖ νιν οὕτως, ὥστε μηδαμᾶς φυγεῖν.

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

σχολῆς τὸ δῶρον· εἰ δὲ βούλεται λέγειν,
ἔξεστι· τῶν σῶν δ' οὕνεχ', ὡς μάθῃ, λόγων,
δώσω τόδ' αὐτῇ, τῆσδε δ' οὐ δώσω χάριν.

ΕΛΕΝΗ.

ἴσως με, κἂν εὖ κἂν κακῶς δόξω λέγειν,
οὐκ ἀνταμείψει, πολεμίαν ἡγούμενος.
ἐγὼ δ', ἅ σ' οἶμαι διὰ λόγων ἰόντ' ἐμοῦ
κατηγορήσειν, ἀντιθεῖσ', ἀμείψομαι
τοῖς σοῖσι, τἀμὰ καὶ τὰ σ' αἰτιάματα.
πρῶτον μὲν, ἀρχὰς ἔτεκεν ἥδε τῶν κακῶν,
Πάριν τεκοῦσα· δεύτερον δ', ἀπώλεσεν
Τροίαν τε κἄμ' ὁ πρέσβυς, οὐ κτανὼν βρέφος,
δαλοῦ πικρὸν μίμημ', Ἀλέξανδρόν ποτε.
ἔνθεν δὲ τἀπίλοιπ' ἄκουσον, ὡς ἔχει.
ἔκρινε τρισσὸν ζεῦγος ὅδε τρισσῶν θεῶν.

V. 925. Legitur *ἀνταμείψῃ*.

V. 926. *σ' οἶμαι*. Ita MS. Flor. — Aldus *σ' οἶδα*.

V. 927. Recte videtur cepisse constructionem Heathius. „Distinguendum, inquit, post *ἀντιθεῖσ'*, et iterum post *σοῖσι*, vt constructio sit, *ἀμείψομαι τοῖς σοῖσι* (scilicet *λόγοις*) *ἀντιθεῖσα τἀμὰ καὶ τὰ σὰ αἰτιάματα*. *Tuae orationi respondebo, opponens sibi ex aduerso et meas et tuas criminationes*, i. e. quae ego tibi et quae tu mihi velut crimina mutuo imputamus." Fallitur tamen idem vir, quum Brunnoeum secutus putat, haec ad Hecubam dirigi. Tum enim poeta dixisset *ἰοῦσαν*, non *ἰόντα*. Nec convenit in proximo versu *ἥδε*.

V. 931. *κἄμ' ὁ πρέσβυς*. Ita scripsi Hermannum secutus. Vulgo *κἀμὲ πρέσβυς*. Ceterum cf. ad v. 610.

£21 – Censure is [illegible]
the [illegible] not [illegible]

[illegible] come to the
[illegible] [illegible] since I left E—

καὶ Παλλάδος μὲν ἦν Ἀλεξάνδρῳ δόσις,
Φρυξὶ στρατηγοῦνθ' Ἑλλάδ' ἐξανιστάναι·
Ἥρα δ' ὑπέσχετ' Ἀσιάδ', Εὐρώπης θ' ὅρους,
τυραννίδ' ἕξειν, εἴ σφε κρίνειεν Πάρις·
Κύπρις δὲ, τοὐμὸν εἶδος ἐκπαγλουμένη,
δώσειν. ὑπέσχετ', εἰ θεὰς ὑπερδράμοι
κάλλει. τὸν ἐνθένδ', ὡς ἔχει, σκέψαι λόγον.
νικᾷ Κύπρις θεάς· καὶ τοσόνδ' οὑμὸς γάμος
ὤνησεν Ἑλλάδ'· οὐ κρατεῖσθ' ἐκ βαρβάρων,
οὔτ' εἰς δόρυ σταθέντες, οὐ τυραννίδι.
ἃ δ' εὐτύχησεν Ἑλλὰς, ὠλόμην ἐγὼ,
εὐμορφίᾳ πραθεῖσα, κὠνειδίζομαι,
ἐξ ὧν ἐχρῆν με στέφανον ἐπὶ κάρᾳ λαβεῖν.
οὔπω με φήσεις αὐτὰ τἀν ποσὶν λέγειν,
ὅπως ἀφώρμησ' ἐκ δόμων τῶν σῶν λάθρα.

V. 937. Recte vertit Barnesius: *Iuno vero promisit, Asiam Europaeque fines illum regnum habiturum.*

V. 940. ὑπερδράμοι. Ita viri docti correxerunt Aldi et MS. Harl. lectionem ὑπεκδράμοι. Ὑπερδράμοι habet etiam Tzetzes in Exegesi in Hom. Iliad. p. 40. vbi hosce versus omisso v. 938. affert. V. 937. idem legit Ἀσίας.

V. 943. οὐ κρατεῖσθ'. Bene ante οὐ maiorem distinctionis notam ponit Aldus. Non multum differt Erfurdtii sententia, qui ad Soph. Aiac. p. 517. verba τοσόνδ' οὑμὸς γάμος ὤνησεν Ἑλλάδ' in parenthesi ponenda existimat. Neque enim infinitiuus esse potest κρατεῖσθ', quem esse opinati sunt Reiskius, et, vt videtur, alii, etiam Lobeck. ad Aiac. p. 248. „Omnia integra. Nec bello victi, nec iugo recepto, sub barbaris estis." HERMANNVS. Recte dici οὔτε — οὐ multis exemplis ostendit Schaeferus ad Lamb. Bos. de Ellips. p. 228. seq.

V. 947. κάρᾳ. Ita Barnesius. Aldus κάρα.

ἦλθ', οὐχὶ μικρὰν θεὸν ἔχων αὑτοῦ μέτα,
ὁ τῆσδ' ἀλάστωρ, εἴτ' Ἀλέξανδρον θέλεις
ὀνόματι προσφωνεῖν νιν, εἴτε καὶ Πάριν·
ὃν, ὦ κάκιστε, σοῖσιν ἐν δόμοις λιπὼν,
Σπάρτης ἀπῆρας νηῒ Κρησίαν χθόνα.
εἶεν·
οὐ σ', ἀλλ' ἐμαυτὴν, τοὐπὶ τῷδ' ἐρήσομαι.
τί δὴ φρονοῦσά γ' ἐκ δόμων ἅμ' ἑσπόμην
ξένῳ, προδοῦσα πατρίδα καὶ δόμους ἐμούς;
τὴν θεὸν κόλαζε, καὶ Διὸς κρείσσων γενοῦ,
ὃς τῶν μὲν ἄλλων δαιμόνων ἔχει κράτος,
κείνης δὲ δοῦλός ἐστι· συγγνώμη δ' ἐμοί.
ἔνθεν δ' ἔχοις ἂν εἰς ἔμ' εὐπρεπῆ λόγον·
ἐπεὶ θανὼν γῆς ἦλθ' Ἀλέξανδρος μυχοὺς,
χρῆν μ', ἡνίκ' οὐκ ἦν θεοπόνητά μου λέχη,
λιποῦσαν οἴκους, ναῦς ἐπ' Ἀργείων μολεῖν.
ἔσπευδον αὐτὸ τοῦτο· μάρτυρες δέ μοι
πύργων πυλωροὶ, κἀπὸ τειχέων σκοποί.
οἳ πολλάκις μ' ἐφεῦρον ἐξ ἐπάλξεων
πλεκταῖσιν εἰς γῆν σῶμα κλέπτουσαν τόδε.
βίᾳ δ' ὁ καινός μ' οὗτος ἁρπάσας πόσις
Δηΐφοβος ἄλοχον εἶχεν ἀκόντων Φρυγῶν.
πῶς οὖν ἔτ' ἂν θνήσκοιμ' ἂν ἐνδίκως, πόσι,
πρὸς σοῦ δίκαιος, ἣν ὁ μὲν βίᾳ γαμεῖ,

V. 950. αὑτοῦ. Ita Schaeferus. Ceterae Editt. αὐτοῦ.

V. 956. Male vulgo post ἑσπόμην distinguitur, non post ξένῳ. Cf. infra v. 1019. ἕποι' ἅμ' αὐτῇ et Hercul. Fur. 1323. ἕπου ἅμ' ἡμῖν.

V. 963. Θεοπόνητα. „vt illud, quod cum Paride coniunxi matrimonium." BRODAEVS.

V. 972. δίκαιος. Leni emendatione opus fuit. Legitur vulgo δικαίως. Δίκαιος feminino genere apud

955- TOUR [illegible]

069. [illegible] to [illegible]

τὰ δ' οἴκοθεν κεῖν', ἀντὶ νικητηρίων,
πικρῶς ἐδούλευσ'; εἰ δὲ τῶν θεῶν κρατεῖν
βούλει, τὸ χρῄζειν ἀμαθές ἔστι σοι τόδε.

ΧΟΡΟΣ.

βασίλει', ἄμυνον σοῖς τέκνοισι καὶ πάτρᾳ,
πειθὼ διαφθείρουσα τῆσδ', ἐπεὶ λέγει
καλῶς, κακοῦργος οὖσα· δεινὸν οὖν τόδε.

ΕΚΑΒΗ.

ταῖς θεαῖσι πρῶτα σύμμαχος γενήσομαι,
καὶ τήνδε δείξω μὴ λέγουσαν ἔνδικα.
ἐγὼ γὰρ Ἥραν παρθένον τε Παλλάδα
οὐκ εἰς τοσοῦτον ἀμαθίας ἐλθεῖν δοκῶ,
ὥσθ' ἡ μὲν Ἄργος βαρβάροις ἀπημπόλα,
Παλλὰς δ' Ἀθήνας Φρυξὶ δουλεύειν ποτέ,
αἳ παιδιαῖσι καὶ χλιδῇ μορφῆς πέρι

Nostrum occurrit Iphig. Taur. 1202. Heracl. 902. et alibi. Loci sensus est: *quomodo igitur iuste moriar, o marite, quum, quod te attinet, iusta fui.* Hermannus tamen, qui δίκαιος probat, constructionem ita potius accipi iubet: πῶς ἂν ἐνδίκως δίκαιος θνήσκοιμι πρὸς σοῦ, *quomodo ego prorsus iure a te occidar?*

V. 975. ἔστι σοι. Ita MSS. Flor. et Cotton. vt Reiskius voluerat. Aldus ἐστὶ γάρ. Barnesius coniecerat ἐστὶ καί.

V. 977. Immerito hunc locum tentat Valckenarius Diatr. p. 257. A. legendum existimans
πειθὼ διαφθερεῖ σε τῆσδ'.
Recte vertit Grotius l. c.
Regina, patriam vindica et prolem tuam
Huius refellens dicta. Scit pulchre loqui,
Cum praua faciat.

V. 984. Ἀθήνας. Ita Cod. Henr. Steph. vt emendauerat Brodaeus. Aldus εὐθύνας.

V. 985. Iure Valckenarium reprehendit Heathius

ἦλθον πρὸς Ἴδην· τοῦ γὰρ οὕνεκ' ἂν θεὰ
Ἥρα τοσοῦτον ἔσχ' ἔρωτα καλλονῆς;
πότερον ἀμείνον' ὡς λάβοι Διὸς πόσιν,
ἢ γάμον Ἀθάνα, θεῶν τινος πειρωμένη,
ἢ παρθενείαν πατρὸς ἐξῃτήσατο,
φεύγουσα λέκτρα; μὴ 'μαθεῖς ποίει θεὰς,
τὸ σὸν κακὸν κοσμοῦσα· μὴ οὐ πείσῃς σοφούς.

---

corrigentem ad Phoeniss. 1336. τί παιδιαῖσι cet. Sed quod idem Britannus dicit, *formula loquendi plane ironica est, quae scilicet, si Helenae credis, ad Idam venerunt,* in eo, opinor, fallitur. Factum Hecuba non negat, sed iocum fuisse dearum, cui tam seriae promissiones minime conueniant.

V. 987. ἔσχ'. Ita Musgrauius ex MS. Harl. — Ald. ἔσχεν.

V. 988. λάβοι. Vulgo λάβῃ, quod fortasse defendi possit.

V. 989. Ἀθάνα. Male legitur Ἀθηνᾶ.

Ibid. Vulgo sic interpungitur:

πότερον ἀμείνον' ὡς λάβῃ Διὸς πόσιν;
ἢ γάμον Ἀθηνᾶ θεῶν τινὸς πειρωμένη,
ἢ παρθεν.

Musgrauius haec annotat: „πειρωμένη. Accusatiuo subiecto non memini me legisse. An ergo legendum θηρωμένη. Sic θηρᾷ γαμεῖν με, Hel. 63. θηρεύων γάμους Ibid. 321." Equidem olim corrigendum putabam πυρουμένη, vt γάμον pendeat a λάβοι. Sic Nostri Hel. 1369.

ὃν οὐ θέμις, οὐθ' ὅσια
ἐπύρωσας ἐν θαλάμοις.

Verbo paulo fortiori bene Hecuba vsa sit, quo res videatur insolentior. Sed iam sanam vulgatam puto, mutata, vt fecimus, interpunctione. Constructio est: ἢ ὡς λάβοι γάμον Ἀθάνα, πειρωμένη τινὸς θεῶν; i. e. *tentans, polliciens ad se deorum aliquem.*

V. 992. μὴ οὐ πείσῃς. Legitur μὴ πείσῃς. Loci sensus poscit μὴ οὐ.

... in love.

... I ever read

Κύπριν δ' ἔλεξας, ταῦτα γὰρ γέλως πολὺς,
ἐλθεῖν ἐμῷ ξὺν παιδὶ Μενέλεω δόμους.
οὐκ ἂν μένουσ' ἂν ἥσυχός γ' ἐν οὐρανῷ
αὐταῖς Ἀμύκλαις σ' ἤγαγεν πρὸς Ἴλιον;
ἦν οὑμὸς υἱὸς κάλλος ἐκπρεπέστατος,
ὁ σὸς δ' ἰδών νιν νοῦς ἐποιήθη Κύπρις·
τὰ μῶρα γὰρ πάντ' ἐστὶν Ἀφροδίτη βροτοῖς,
καὶ τοὔνομ' ὀρθῶς ἀφροσύνης ἄρχει θεᾶς·
ὃν εἰσιδοῦσα βαρβάροις ἐσθήμασιν
χρυσῷ τε λαμπρὸν, ἐξεμαργώθης φρένας.
ἐν μὲν γὰρ Ἄργει μίκρ' ἔχουσ' ἀνεστρέφου·
Σπάρτης δ' ἀπαλλαχθεῖσα, τὴν Φρυγῶν πόλιν,
χρυσῷ ῥέουσαν, ἤλπισας κατακλύσειν
δαπάναισιν· οὐδ' ἦν ἱκανά σοι τὰ Μενέλεω
μέλαθρα, ταῖς σαῖς ἐγκαθυβρίζειν τρυφαῖς.
εἶεν· βίᾳ γὰρ παῖδα φὴς σ' ἄγειν ἐμόν.
τίς Σπαρτιατῶν ᾔσθετ', ἢ ποίαν βοὴν

V. 996. Post Ἀμύκλαις cum Reiskio inserui σ'. quod idem Musgrauius fecit: Paulo post male in Aldina et plerisque editionibus legitur ἤγαγε.

V. 1000. θεᾶς. „Citat hunc versum Aristoteles Rhetor. Lib. II. (c. 23.) vbi duae Editt. Sylburgio citatae habent ἄρχεις θεά: vnde sic libenter emendem:

καὶ τοὔνομ' ὀρθῶς ἀφροσύνης ἄρχει θεᾷ.

θεᾷ potius, quam θεᾶς, vt euitetur duorum Genitiuorum concursus." Mvsgravivs. Nihil mutatione opus.

V. 1001. ὃν εἰσιδοῦσα. Male MS. Harl. ὃν σύ γ' ἰδοῦσα.

V. 1005. κατακλύσειν. Stiblinus explicat: *sumtibus suggerendis luxui Helenae abundaturam.*

V. 1008. φής σ'. Ita Schaeferus Melet. Crit. p. 132. Pronomen vulgo deest.

ἀνωλόλυξας Κάστορος νεανίου,
τοῦ συζύγου τ' ἔτ' ὄντος, οὐ κατ' ἄστρα πω.
ἐπεὶ δὲ Τροίαν ἦλθες, Ἀργεῖοί τέ σου
κατ' ἴχνος, ἦν δὲ δοριπετὴς ἀγωνία,
εἰ μὲν τὰ τοῦδε κρείσσον' ἀγγέλλοιτό σοι,
Μενέλαον ᾔνεις, παῖς ὅπως λυποῖτ' ἐμὸς,
ἔχων ἔρωτος ἀνταγωνιστὴν μέγαν·
εἰ δ' εὐτυχοῖεν Τρῶες, οὐδὲν ἦν ὅδε.
εἰς τὴν τύχην δ' ὁρῶσα, τοῦτ' ἤσκεις, ὅπως
ἕποι' ἅμ' αὐτῇ, τῇ 'ρετῇ δ' οὐκ ἤθελες.
κἄπειτα πλεκταῖς σῶμα σὸν κλέπτειν λέγεις,
πύργων καθιεῖσ', ὡς μένουσ' ἀκουσίως.
ποῦ δῆτ' ἐλήφθης, ἢ βρόχους ἀρτωμένη,
ἢ φάσγανον θήγουσ'; ἃ γενναία γυνὴ
δράσειεν ἂν, ποθοῦσα τὸν πάρος πόσιν.
καίτοι γ' ἐνουθέτουν σε πολλὰ πολλάκις·
ὦ θύγατερ, ἔξελθ'· οἱ δ' ἐμοὶ παῖδες γάμους
ἄλλους γαμοῦσι· σὲ δ' ἐπὶ ναῦς Ἀχαϊκὰς
πέμψω συνεκκλέψασα· καὶ παῦσον μάχης
Ἕλληνας ἡμᾶς τ'· ἀλλά σοι τόδ' ἦν πικρόν.
ἐν τοῖς Ἀλεξάνδρου γὰρ ὕβριζες δόμοις,

V. 1013. *ἀγωνία.* „ἀγωνία, παλαίστρα. Εὐριπίδης δὲ Τρῳάσιν, πόλεμον. Hesych." Beckius.

V. 1014. *ἀγγέλλοιτο.* Aldus corrupte *ἀγγέλοιτο.*

V. 1018 seq. Recte vertit Grotius:

In hoc eras intenta, Fortunae vt vices
Sequerere, nolens quippe virtutem sequi.

V. 1025. *καίτοι γ' ἐνουθέτουν σε.* Si Porsoni regula vera est, qua Atticis non licuisse putat *γε* post *τοι* ponere, nisi interuallo interiecto, scribendum erit *καίτοι σ' ἐνουθέτουν γε.* Atque ita vult Erfurdtius. Vid. Pors. ad Hec. 1214. coll. ad Med. 675.

V. 1026. *οἱ δ'.* Aldus et Editiones *οὐδ'*, et proximo v. *Ἀχαιϊκάς.*

καὶ προσκυνεῖσθαι βαρβάρων ὕπ' ἤθελες.
μεγάλα γὰρ ἦν σοι· κἀπὶ τοῖσδε σὸν δέμας
ἐξῆλθες ἀσκήσασα, κἄβλεψας πόσει
τὸν αὐτὸν αἰθέρ', ὦ κατάπτυστον κάρα·
ἣν χρῆν ταπεινὴν ἐν πέπλων ἐρειπίοις,
φρίκῃ τρέμουσαν, κρᾶτ' ἀπεσκυθισμένην,
ἐλθεῖν, τὸ σῶφρον τῆς ἀναιδείας πλέον
ἔχουσαν ἐπὶ τοῖς πρόσθεν ἡμαρτημένοις.
Μενέλα', ἵν' εἰδῇς, οἷ τελευτήσω λόγον,
στεφάνωσον Ἑλλάδ' ἀξίως τήνδε κτανὼν
σαυτοῦ· νόμον δὲ τόνδε ταῖς ἄλλαισι θὲς
γυναιξὶ, θνήσκειν, ἥτις ἂν προδῷ πόσιν.

ΧΟΡΟΣ.

Μενέλαε, προγόνων τ' ἀξίως δόμων τε σῶν
τῖσαι δάμαρτα, κἀφελοῦ πρὸς Ἑλλάδος
ψόγον τὸ θῆλύ τ', εὐγενὴς ἐχθροῖς φανείς.

V. 1036. Cf. Nostri Electr. v. 241.
καὶ κρᾶτα πλόκαμόν τ' ἐσκυθισμένον ξυρῷ.
Totum locum Grotius egregie vertit sic:

O sactum caput,
Quam veste lacera decuit humilem incedere
Horrore trepidam, crine demesso comae
Culpae ob memoriam, si nouus posset pudor
Diluere mores inuerecundos prius.

V. 1040. Post *κτανὼν* Aldus plene distinguit. Vid. Pierson. Ver. p. 119.

V. 1043. Inserui *τ'* post *προγόνων*, vt *σῶν* ad hoc quoque referri possit. Aldus *ἀξίως τε δόμων τε σῶν*.

V. 1045. *ψόγον*. „Vocem *ψόγον*, in Aldina desideratam, exhibent MSS. Harl. et Flor. Eandem in ora libri mei adscripserat vir doctus." Musgravius. „Intellige sic: Auerte a te reprehensionem Graeciae et mores effeminatos." Hermannus.

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

ἐμοὶ σὺ συμπέπτωκας εἰς ταὐτὸν λόγου,
ἑκουσίως τήνδ' ἐκ δόμων ἐλθεῖν ἐμῶν
ξένας ἐς εὐνάς· χἠ Κύπρις κόμπου χάριν
λόγοις ἐνεῖται. βαῖνε λευστήρων πέλας,
πόνους δ' Ἀχαιῶν ἀπόδος ἐν μικρῷ μακροὺς
θανοῦσ', ἵν' εἰδῇς μὴ καταισχύνειν ἐμέ.

ΕΛΕΝΗ.

μή, πρός σε γονάτων, τὴν νόσον τὴν τῶν θεῶν
προσθεὶς ἐμοί, κτάνῃς με, συγγίγνωσκε δέ.

ΕΚΑΒΗ.

μηδ', οὓς ἀπέκτειν' ἥδε, συμμάχους προδῷς.
ἐγὼ πρὸ κείνων καὶ τέκνων σε λίσσομαι.

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

παῦσαι, γεραιά· τῆσδε δ' οὐκ ἐφρόντισα.
λέγω δὲ προσπόλοισι, πρὸς πρύμνας νεῶν
τήνδ' ἐκκομίζειν, ἔνθα ναυστολήσεται.

ΕΚΑΒΗ.

μὴ νῦν νεώς σοι ταὐτὸν εἰσβήτω σκάφος.

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

τί δ' ἔστι; μεῖζον βρῖθος ἢ πάρος γ' ἔχει;

ΕΚΑΒΗ.

οὐκ ἔστ' ἐραστής, ὅστις οὐκ ἀεὶ φιλεῖ.

V. 1048. ἐς εὐνάς. Male Aldus εἰς.

V. 1049. ἐνεῖται. „Ita MSS. Harl. et Flor. — Ed. Ald. αἰνεῖται, vnde fecerant ἀνεῖται." Mvsgr.

V. 1053. συγγίγνωσκε. Legitur συγγίνωσκε.

V. 1060. ἢ πάρος γ'. „MS. Flor. ἢ πάροιθ'." Mvsgr.

V. 1061. οὐκ ἔστ' ἐραστής. „Non praetulerim lectionem Aristot. Rhet. II. 21. οὐδεὶς ἐραστής." Hermannvs.

1856 – [illegible]

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

ὅπως ἂν ἐκβῇ τῶν ἐρωμένων ὁ νοῦς,
ἔσται δ᾽ ἃ βούλει· ναῦν γὰρ οὐκ εἰσβήσεται,
εἰς ἥνπερ ἡμεῖς· καὶ γὰρ οὐ κακῶς λέγεις.
ἐλθοῦσα δ᾽ Ἄργος, ὥσπερ ἀξία, κακῶς
κακὴ θανεῖται· καὶ γυναιξὶ σωφρονεῖν
πάσαισι θήσει. ῥᾴδιον μὲν οὐ τόδε·

V. 1062. Secuti sumus Aldum et in hoc et in proximo versu. MS. Harl. qui paulo post legit ἔσται γ᾽, hunc versum vna cum praecedente Hecubae tribuit, quod fieri non posse vel ex Aristotele patet. Magna est interpretum de his versibus dissensio. Canterus vtramque, et Hecubae et Menelai, personam tollendam censet, Reiskius excidisse aliquid existimat, Musgravius Cod. Harl. sequitur. Barnesius Aldum secutus ita disputat: „Recte hinc (ab ὅπως ἂν) Menelai persona incipit, licet aliis aliter visum. Hecuba enim dicit, *nullum esse amatorem, qui non semper amet*, vel *in amorem lubi denuo sit procliuis*. Menelaus igitur, subolfaciens rem, dicit: igitur tu hortaris, ne eandem mecum scandat nauem, nimirum, vt *rei amatae mens obliuiscatur.*" Eadem fere Stiblini sententia fuerat. Sed verum vidisse vnus videtur Grotius, vertens:

H. Amator omnis, quod amat, hoc constans amat.
M. Prout animus horum, quos amamus, vertitur.

Quod igitur Hecuba dicit, quemcunque, qui amauerit, facile in pristinum amorem relabi, hoc ita tantum Menelaus concedit, vt pendere id dicat ab eius, quae ametur, ingenii ratione.

V. 1066. Vid. Pors. ad Orest. v. 1662.

V. 1067. *ῥᾴδιον μὲν οὐ τόδε*, i. e. res quidem haec difficillima est, coercere mulieres. Aliter Grotius:

Tum periens male
Mala admonebit omne femineum genus
Casti pudoris. Aliquis hoc durum vocet:

ὅμως δ' ὁ τῆσδ' ὄλεθρος εἰς φόβον βαλεῖ
τὸ μῶρον αὐτῶν, κἂν ἔτ' ὦσ' ἐχθίονες.

στροφὴ α'.

ΧΟΡΟΣ.

οὕτω δὴ τὸν ἐν Ἰλίῳ
ναὸν καὶ θυόεντα βω-
μὸν προὔδωκας Ἀχαιοῖς,
ὦ Ζεῦ, καὶ πελάνων φλόγα,
σμύρνης αἰθερίας τε κα-
πνὸν, καὶ Πέργαμον ἱρὰν,
Ἰδαῖά τ', Ἰδαῖα κισσοφόρα νάπη,

Sed vna poena caeterarum amentiam
Dabit in timorem, pessimae quamuis forent.

V. 1073. *πελάνων.* Respexisse huc videtur Etym. M. p. 659. 22. „Grammatici: *κυρίως πέλανος τὸ λεπτὸν πέμμα, ᾧ χρῶνται πρὸς τὰς θυσίας. Ἔνιοι δέ φασι, καὶ πᾶν ἐξ ὑγροῦ πεπηγμένον, παρὰ τὸ παλῦναι.* Pausanias in Arcad. (fol. 257. lin. 17.) *Πέμματα δὲ ἐπιχώρια ἐπὶ τοῦ βωμοῦ καθήγισεν, ἃ πελάνους καλοῦσιν ἔτι καὶ ἐς ἡμᾶς οἱ Ἀθηναῖοι.*" Brodaevs.

V. 1075. *ἱρὰν.* Ita Heathius scribendum indicat pro vulgato *ἱεράν.* Neque tamen sine exemplo est solutio longae syllabae ante catalexin. Ita Aeschyl. Choeph. 396.

κλῦτε δὲ τὰ χθονίων τετιμέναι.

cuius strophicus est v. 381.

χειρὶ, τοκεῦσι δ' ὅμως τελεῖται.

Eurip. Hercul. Fur. 773.

τῶν ὁσίων ἐπαΐειν.

stroph.

Θή-
βας ἱερὸν κατ' ἄστυ.

vbi Hermannus edidit *ἐπάειν*, sed vereor, vt certa satis auctoritate. Cf. etiam infra vv. 1314. et 1323.

χιόνι κατάρυτα ποταμίᾳ,
τέρμονά τε πρωτόβολον ἁλίῳ
τὰν καταλαμπομέναν ζαθέαν θεράπναν.

ἀντιστροφὴ ά.

φροῦδαί σοι θυσίαι, χορῶν
τ' εὔφημοι κέλαδοι κατ' ὄρ-
φναν, καὶ παννυχίδες θεῶν,
χρυσέων τε ξοάνων τύποι,
Φρυγῶν τε ζάθεοι σελά-
ναι, συνδώδεκα πλήθει.

V. 1077. Fallitur Musgrauius, qui primam in χιόνι hic productam putat. Versus enim iambicus est. Neque quae in hunc vsum affert exempla, productionem illam essent probatura. Χιονόεις et χιόνεος in heroico versu non possunt non primam producere. Ceterum χιόνι intellige cum Brodaeo et Musgrauio de *aqua frigidissima*, coll. Hom. Il. χ. 151.

ἡ δ' ἑτέρη θέρεϊ προρέει, εἰκυῖα χαλάζῃ
ἢ χιόνι ψυχρῇ.

Ibid. κατάρυτα ποταμίᾳ. Legitur κατάῤῥυτα ποταμείᾳ. Vltima vox haud dubie originem debet interpolatori metrico.

V. 1080. θεράπναν. Ita MS. Henr. Steph. — Ald. θεράπαιναν solenni errore.

V. 1082. καὶ παννυχίδες θεῶν. „Versum hunc in Ed. Ald. desideratum adscripsit Barnesius Editionis suae exemplari, quod est in Bibliotheca Bodleiana. Exhibet eum et MS. Harl., nisi quod τε habet pro καί. Quin et ora libri mei, sed loco alieno. MS. Flor. ὁ παννυχίδες θεῶν." Mvsgravivs. Confert Erfurdtius Nostri Hel. 1381.

καὶ παννυχίδες θεᾶς.

V. 1085. συνδώδεκα. Ita Barnesius. Aldus σὺν δώδεκα. „Malim plenilunia intelligere quam cum Brodaeo νουμηνίας. vid. Alcest. 452." Mvsgr.

μέλει, μέλει μοι, τάδ' εἰ φρονεῖς, ἄναξ,
οὐράνιον ἕδρανον ἐπιβεβὼς
αἰθέρα τε, πόλεως ὀλουμένας,
ἂν πυρὸς αἰθομέναν κατέλυσεν ὁρμά.

V. 1086. h. e. μέλει μοι τὸ σὲ φρονεῖν] τάδε.

V. 1087. ἕδρανον. Ita MS. Flor. — Ald. et Edd. ἕδραν.

Ibid. ἐπιβεβώς. Sic rescripsi ob metrum. Lectio est ἐπιβεβηκώς.

V. 1088. Nimis discrepat syllabis hic versus a strophico suo:

τέρμονά τε πρωτόβολον ἁλίῳ.

Coniicias, versum eundem fuisse ac praecedentem, veluti:

αἰθέρα 'τε, πόλεος ὀλομένας.

et in stropha:

τέρμονά τε πρόβολον, ἁλίῳ
τὰν καταλαμπομέναν cet.

vt coniungenda sint τὰν ἁλίῳ καταλαμπομέναν. Sic Androm. 214.

εἰ δ' ἀμφὶ Θρῄκην, χιόνι τὴν κατάῤῥυτον.

Sed dubitaui tamen lectionem mutare, quum metra hanc explicationem admittant:

— ◡◡ ◡— —◡ —◡—
◡◡◡ ◡◡◡

Vnum restat monendum, temporum etiam discrepantiam ὀλουμένας et κατέλυσεν explicatu esse satis difficilem. Interpretationem nullam video nisi hanc, vt crematam vrbem non ideo penitus etiam deletam esse dicas. Ceterum si Hesychii glossa, αἴθερα· ἐμπυρισμόν. ἀπὸ τοῦ αἴθεσθαι. Εὐριπίδης Τρῳάσιν, quod Albertio visum est, huc spectat, mirus est Grammatici error. Etymologum M. 33. 9. non intelligo, sed Triclinius ad Aiac. 1192. ineptit.

V. 1089. αἰθομέναν. Ita Aldus et Editt. — Cod. Harl. offert αἰθόμενα. Neque tamen ab Aldi lectio-

στροφὴ β'.

ὦ φίλος, ὦ πόσι μοι,
σὺ μὲν φθίμενος ἀλαίνεις
ἄθαπτος, ἄνυδρος· ἐμὲ δὲ πόντιον σκάφος
ἀΐσσον πτεροῖσι πορεύσει
ἱππόβοτον Ἄργος, ἵνα τείχεα

---

ne recedendum putaui, quum etiam in Hippol. v. 1279. Codd. Flor. et Pariss. exhibeant

ὅσα τε γᾶ τρέφει,
τὰν ἅλιος αἰθομέναν δέρκεται,

quae lectio iam magis, quam olim, arridet.

Ibid. κατέλυσεν ὁρμά. „Ita MS. Harl. — Ed. Ald. κατέλυσέ τις ὁρμά." Mvsgravivs.

V. 1090. ὦ φίλος. Aldus et editt. aliquot huic versui Hecubae personam praefigunt. Hoc non recte fieri iam obseruauit Henr. Stephanus.

V. 1092. Duos versus in iambicum trimetrum collegi. Intelligo de libationibus. Male vertit Brodaeus: *nullis lacrimis defletus.*

V. 1093. ἀΐσσον. MS. Flor. ἄϊστον. Idem coniecerat Henr. Stephanus. πτεροῖσι incertum videri potest, vtrum de velis an de remis intelligendum sit. Eustathius enim, quem Brodaeus citat, ad Odyss. λ. 121.

οὐδ' εὐήρε' ἐρετμά, τά τε πτερὰ νηυσὶ πέλονται.

scribit haec: πτερὰ δὲ νηὸς τὰς κώπας λέγει, κρεῖττον ἤπερ ὁ Λυκόφρων τὰ ἱστία. Εἰσὶ γὰρ καὶ τάχους αἴτια τῇ νηῒ καὶ τὰ ἱστία, καθὰ καὶ αἱ κῶπαι· ἀλλὰ τὸ σχῆμα τῶν πτερῶν μᾶλλον αἱ κῶπαι σώζουσιν ἤπερ τὰ λαίφεα.

V. 1094. τείχεα. Numeri videntur paeonici sine Cretici. *Τείχεα* pro disyllabo accipiendum erit, nisi praestat τείχη. Sed si codices addicerent, mallem omnino:

ἱππόβοτον Ἄργος, ἵνα τε τείχη.

et in antistropha:

Ἰλιόθεν ὅτι με πολυδάκρυτον.

λάϊνα, Κυκλώπει', οὐράνια νέμονται.
τέκνων δὲ πλῆθος ἐν πύλαις
δάκρυσι κατάορα στένει,
βοᾷ, βοᾷ· μᾶτερ, ὤ μοι·
μόναν δή μ' Ἀχαιοὶ
κομίζουσι σέθεν ἀπ' ὀμμάτων,
κυανέαν ἐπὶ ναῦν
εἰναλίαισι πλάταις,
ἢ Σαλαμῖν' ἱεράν,
ἢ δίπορον κορυφὰν
Ἴσθμιον, ἔνθα πύλας
Πέλοπος ἔχουσιν ἕδραι.

ἀντιστροφὴ β'.

εἴθ' ἀκάτου Μενέλα

---

vt versus iambicus sit, sicut sequens. *Ἵνα τε* Noster habet Iph. Aul. 1494.

V. 1095. *Κυκλώπει'.* Syllabarum aequalitatem nanciscare legendo *Κυκλώπι'.*

V. 1097. *κατάορα.* Ita MS. Harl. — Ald. *κατάωρα.* „*Δάκρυσι κατάορα* dici videntur *quae lacrimantes matrum vlnis implicantur.*" Hermannvs. Heathius coniicit *κατ' ἀέρα.* Post *στένει* minorem distinctionem posui, et proximo versu post *μᾶτερ.*

V. 1098. *μᾶτερ.* Musgrauius legendum putat *ματέρ',* casu accusatiuo, quod multo deterius est. Poteram hoc loco vti ad illustrandum Aeschyl. Choeph. v. 826. de Verss. dochm. p. 406.

V. 1099. *μόναν.* Ita Aldus. Lectionem *μόνας* recte Musgrauius errorem typographicum putat.

V. 1105. *πύλας.* Ita MS. Harl. vt suspicatus fuerat Heathius. Ald. et Edd. *πυλαις.*

V. 1107. *εἴθ'.* Sic MS. Henr. Stephani. Ald. *ἔνθ',* quod quomodo satisfacere potuerit Musgrauio, non intelligo.

Ibid. *Μενέλα.* Hoc praebent MSS. Harl. et Cotton. *Μενέλαν* exstat in Rhes. 257. — Ald. *μελέας.*

μέσον πέλαγος ἰούσας,
δίπαλτον ἱερὸν ἀνὰ μέσον πλατᾶν πέσοι
Αἰγαίου κεραυνοφαὲς πῦρ,
Ἰλιόθεν ὅτι με πολύδακρυν
Ἑλλάδι λάτρευμα γᾶθεν ἐξορίζει·
χρύσεα δ' ἔνοπτρα, παρθένων
χάριτας, ἔχουσα τυγχάνει
Διὸς κόρα. μηδὲ γαῖαν
ποτ' ἔλθοι Λάκαιναν,
πατρῷόν τε θάλαμον ἑστίας,
μηδὲ πόλιν Πιτάνας,

V. 1109. μέσον πλατᾶν. Legitur πλάταν. Nam qui vulgatam tueri videtur locus Ion. 1558.

μὴ τῶν πάροιθε μέμψιν εἰς μέσον μόλῃ.

in eo cum Cod. legendum est μέμψις.

V. 1110. Αἰγαίου. Intellige πόντου. Cf. etiam Hel. 129.

μέσον περῶσι πέλαγος Αἰγαίου πόρον.

Sed quum Αἰγαίου a μέσον πέλαγος nimis remotum sit, Schaeferus coniungit κεραυνοφαὲς πῦρ Αἰγαίου, i. e. ὥςπερ ἐστὶν ἐν τῷ Αἰγαίῳ. In mare Aegaeo creberrimas esse tempestates, nota res est. Musgravius tamen: „Lego Ἰδαίου, Iouis Idaei, de quo vid. Hom. Iliad. ω. (325.) Eadem confusio est ad Arat. v. 32."

V. 1111. Vid. ad strophicum.

V. 1112. Post ἐξορίζει vulgo ponitur punctum.

V. 1114. χάριτας recte vertitur delicias. Vid. de Verss. dochm. p. 205.

V. 1115. κόρα. Ita scripsi ex Musgrauii sententia, Hermanno quoque probante. Libri κόρα. Musgravii nota haec est: „Malim κόρᾳ, vt nauim duplici causa deuoueat, partim quod se a Troia dimotura, partim vero, quod Helenae specula portatura erat."

V. 1118. Πιτάνας. Ita Aldus. — Brubach. et alii Πιθάνας.

χαλκόπυλόν τε θεὰν,
δύσγαμον αἶσχος ἑλὼν
Ἑλλάδι τᾷ μεγάλᾳ,
ταῖς Σιμοεντίσι τ' αὖ
μέλεα πάθεα ῥοῇσιν.
ἰὼ, ἰώ·
καιναὶ καινῶν μεταβάλλουσαι
χθονὶ συντυχίαι· λεύσσετε Τρώων
τόνδ' Ἀστυάνακτ' ἄλοχοι μέλεαι
νεκρὸν, ὃν, πύργων δίσκημα πικρὸν,
Δαναοὶ κτείναντες ἔχουσιν.

V. 1119. *θεὰν.* Sic vere coniecit Musgranius comparans Hel. 231. vbi vid. Barnesius. — MS. Flor. *θεᾶς θάλαμον.*

V. 1120. *ἑλὼν.* Nihil mutandum. Sermo est de Menelao. *Δύςγαμον αἶσχος* intellige ipsam Helenam. Cf. Hel. 693.

οὐκ ἔστι μάτηρ· ἀγχόνειον δὲ βρόχον
δι' ἐμὲ κατεδήσατο δύςγαμον αἰσχύναν.

Idem sentit Vauuiller. ad Soph. Antig. 997. quem citat Erfurdtius. Cf. supra 173. *αἰσχύνην Ἀργείοισιν.*

V. 1121. *Ἑλλάδι τᾷ μεγάλᾳ.* Eadem verba leguntur in Med. 440. Iph. Aul. 1378. *Ἑλλὰς ἡ μεγίστη* et 1381. *τᾶς ὀλβίας ἐξ Ἑλλάδος.* Itaque noli coniicere *Ἑλλάδι γᾷ.*

V. 1123. *ῥοῇσιν.* Praeclare ita coniecit Musgravius. Legitur vulgo *Τρωῇσιν*, quod etiam metro aduersatur. Helen. 258. *Σιμουντίοις ῥοαῖσι.* Rhes. 826. *Σιμοεντίδας πηγάς.* Paulo post v. 1158. habebimus *Σκαμανδρίους ῥοάς*, item Hel. 52. *Σκαμανδρίοις ῥοαῖσιν.* Spiritus asper videtur in τ abiisse. Vid. Graefius ad Meleagr. p. 133.

V. 1129. *κτείναντες* reposui ex coniectura. Legitur *κτείνοντες.*

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

Ἑκάβη, νεὼς μὲν πίτυλος εἷς λελειμμένος
λάφυρα τἀπίλοιπ' Ἀχιλλείου τόκου
μέλλει πρὸς ἀκτὰς ναυστολεῖν Φθιώτιδας.
αὐτὸς δ' ἀνῆκται Νεοπτόλεμος, καινάς τινας
Πηλέως ἀκούσας συμφοράς, ὥς νιν χθονὸς
Ἄκαστος ἐκβέβληκεν ὁ Πελίου γόνος.
οὗ θᾶσσον οὕνεκ', ἢ χάριν μονῆς ἔχων,
φροῦδος, μετ' αὐτοῦ τ' Ἀνδρομάχη, πολλῶν ἐμοὶ
δακρύων ἀγωγός, ἡνίκ' ἐξώρμα χθονός,
πάτραν ἀναστένουσα, καὶ τὸν Ἕκτορος
τύμβον προσεννέπουσα· καί σφ' ᾐτήσατο

V. 1131. τόκου. Ita Musgrauius ex Codd. Harl. et Flor. — Ald. τάφου, quod ex v. 39. corruptum videtur.

V. 1136. ἢ χάριν μονῆς ἔχων. Videtur hoc dicere: Citius abiit, quam abiturus fuisset, si iucunditatis aliquid in morando reliquum fuisset; h. e. cito abiit, nullam amplius ex mora voluptatem capiens. Magis perspicuum esset, si poeta pro ἢ scripsisset οὐ.

V. 1140. σφ'. Interpretes intelligunt Pyrrhum. Sed haec, quam Talthybius refert, Andromachae oratio ad Pyrrhum directa esse non potuit, quod attente legenti facile apparebit, maxime e vv. 1149. seqq. et 1152. seq. Equidem σφὲ de Astyanacte intelligerem, cuius explicatio νεκρὸν τόνδ' statim adiecta esset, si iam aliquam Astyanactis mentionem Talthybius iniecisset. Vnum reliquum est, vt σφὲ interpreteris αὐτούς, i. e. homines, Achiuos, siue eos, a quibus illa, quae petit Andromacha, impetrari poterant. Conf. supra v. 751 sqq. Hoc si displiceat, legere possis κἀξῃτήσατο pro καὶ σφ' ᾐτήσατο. Sic in Nostri Hec. 49.

ἐξῃτησάμην
τύμβου κυρῆσαι.

θάψαι νεκρὸν τόνδ', ὃς, πεσὼν ἐκ τειχέων,
ψυχὴν ἀφῆκεν, Ἕκτορος τοῦ σοῦ γόνος·
φόβον τ' Ἀχαιῶν, χαλκόνωτον ἀσπίδα
τήνδ', ἣν πατὴρ τοῦδ' ἀμφὶ πλευρ' ἐβάλλετο,
μή νιν πορεῦσαι Πηλέως ἐφ' ἑστίαν,
μηδ' εἰς τὸν αὐτὸν θάλαμον, οὗ νυμφεύσεται
μήτηρ νεκροῦ τοῦδ' Ἀνδρομάχη, λύπας ὁρᾷν·
ἀλλ', ἀντὶ κέδρου περιβόλων τε λαΐνων,
ἐν τῇδε θάψαι παῖδα· σὰς δ' ἐς ὠλένας
δοῦναι, πέπλοισιν ὡς περιστείλῃς νεκρὸν,
στεφανοῖς θ', ὅση σοι δύναμις, ὡς ἔχει τὰ σά·
ἐπεὶ βέβηκε, καὶ τὸ δεσπότου τάχος
ἀφείλετ' αὐτὴν παῖδα μὴ δοῦναι τάφῳ.
ἡμεῖς μὲν οὖν, ὅταν σὺ κοσμήσῃς νέκυν,
γῆν τῷδ' ἐπαμπίσχοντες αἱροῦμεν δόρυ·

Hoc verbo simul indicaretur, Andromachen, quae petierat, impetrasse.

V. 1145. νιν. Recte Heathius: Ἕκτορος ἀσπίδα *scilicet.*

V. 1147. λύπας ὁρᾷν. Hoc referendum est ad νιν, *quem videre summus sibi futurus esset dolor.* Ceterum Talthybius aliquoties Andromachae verbis sua admiscet, rectamque facit orationem, quae proprie obliqua est. Sed illud confusionis genus haud inusitatum est.

V. 1152. ἐπεὶ βέβηκε. Hic et sequens versus finem faciunt Andromachae orationis a Talthybio relatae. Verte igitur: quoniam abiisset, nec ipsa per domini festinationem filium suum sepelire potuisset. Talthybius ipse enim iam supra v. 1142. narrauerat, Andromachen discessisse. Ceterum v. nota antecedens.

V. 1155. αἱροῦμεν. Male legitur αἴρουμεν. Vid. Pors. ad Med. 848. Haec verba αἱροῦμεν δόρυ interpretes non intellexerunt. Plerique sensum eorum esse putant *vela dabimus,* δόρυ de *naui* intelligentes,

σὺ δ' ὡς τάχιστα πρᾶσσε τἀπεσταλμένα.
ἑνὸς μὲν οὖν μόχθου σ' ἀπαλλάξας ἔχω·
Σκαμανδρίους γὰρ τάσδε διαπερῶν ῥοὰς,
ἔλουσα νεκρὸν, κἀπένιψα τραύματα.
ἀλλ' εἶμ', ὀρυκτὸν τῷδ' ἀναῤῥήξων τάφον,
ὡς σύντομ' ἡμῖν τἀπ' ἐμοῦ τε κἀπὸ σοῦ,
εἰς ἓν ξυνελθόντ', οἴκαδ' ὁρμίσῃ πλάτην.

ΕΚΑΒΗ.

θέσθ' ἀμφίτορνον ἀσπίδ' Ἕκτορος πέδῳ,
λυπρὸν θέαμα, κοὐ φίλον λεύσσειν ἐμοί.
ὦ μεῖζον' ὄγκον δορὸς ἔχοντες, ἢ φρενῶν,
τί τόνδ', Ἀχαιοὶ, παῖδα δείσαντες, φόνον
καινὸν διειργάσασθε; μὴ Τροίαν ποτὲ
πεσοῦσαν ὀρθώσειεν; οὐδὲν ἦτ' ἄρα,
ὅθ' Ἕκτορος μὲν εὐτυχοῦντος εἰς δόρυ
διωλλύμεσθα, μυρίας τ' ἄλλης χερός·

---

siue, quae falsa Heathii opinio est, de *remo*, siue denique de *malo nauis*. Sed non attenderunt Viri Docti ad participium *praesentis* ἐπαμπίσχοντες, quod huic explicationi prorsus aduersatur. Sensus est: *erigemus hastam in sepulcro*. Harpocrat. p. 155. „ἐπενεγκεῖν δόρυ ἐπὶ τῇ ἐκφορᾷ, καὶ προαγορεύειν ἐπὶ τῷ μνήματι." Δημοσθένης κατ' Εὐέργου καὶ Μνησιβούλου. (p. 688.) ταῦτά φησιν ἐπὶ τοῦ βιαίως ἀποθανόντος. Ἴστριος δ' ἐν τῇ συναγωγῇ τῶν Ἀτθίδων, περὶ Πρόκριδος καὶ Κεφάλου εἰπὼν γράφει ταυτί· „τινὲς δὲ ἐπὶ τοῦ τάφου δόρυ καταπεπηγότα τὸν Ἐρεχθέα φασὶ, πεποιῆσθαι δὲ παρακαταθέμενόν τε καὶ τὸ πάθος σημαίνοντα. διὸ τὸ νόμιμον εἶναι τοῖς προςήκουσι τοῦτον τὸν τρόπον μετέρχεσθαι τοὺς φονέας. Eadem, paucis mutatis, tradunt Etymol. M. p. 354. 30. Suid. v. ἐπενεγκεῖν, Pollux l. VIII. segm. 65. quos locos collegit Petit. Legg. Att. p. 521.

πόλεως δ' ἁλούσης, καὶ Φρυγῶν ἐφθαρμένων,
βρέφος τοσόνδ' ἐδείσατ'; οὐκ αἰνῶ φόβον,
ὅστις φοβεῖται, μὴ διεξελθὼν λόγῳ.
ὦ φίλταθ', ὥς σοι θάνατος ἦλθε δυστυχής.
εἰ μὲν γὰρ ἔθανες πρὸ πόλεως ἥβης τυχὼν,
γάμων τε, καὶ τῆς ἰσοθέου τυραννίδος,
μακάριος ἦσθ' ἂν, εἴ τι τῶνδε μακάριον.
νῦν αὔτ' ἰδὼν μὲν γνούς τε σῇ ψυχῇ, τέκνον,
οὐκ οἶσθ', ἐχρήσω δ' οὐδὲν ἐν δόμοις ἔχων.
δύστηνε κρατὸς, ὥς σ' ἔκειρεν ἀθλίως
τείχη πατρῷα, Λοξίου πυργώματα,

V. 1178. *νῦν αὔτ' ἰδὼν μὲν, γνούς τε σῇ ψυχῇ, τέκνον, οὐκ οἶσθ'.* Ita Aldus. Deleui comma post *μέν*. Plena oratio haec esset: *νῦν αὐτὰ ἰδὼν γνούς τε οὐκ οἶσθα ἰδὼν καὶ γνούς, vidisti quidem illa, sed nescis te vidisse.* Stiblinus, Brubach. et aliae aliquot Edd. *οὐκ ἦσθ'.*

V. 1180. Post *κρατὸς* comma posui cum Aldo, vt coniungantur *δύστηνε κρατός, o infelix propter caput tam misere laceratum*, quemadmodum dicuntur *δύστηνος βίου, δύστηνος φρενῶν, μέλεος ματρὸς* Orest. 837. et similia. Heathius et Musgrauius post *δύστηνε* interpungunt, et genitiuum *κρατὸς* a *βόστρυχον* v. 1182. regi volunt, quae vox nimis remota est. Quae statim sequuntur, *ὃν — φιλήμασιν ἔδωκεν, tradidit osculis*, pro *ᾧ φιλήματα ἔδωκεν* dicta sunt, vt Nostri Hel. 875. *κέλευθον — δὸς καταρσίῳ φλογὶ*, pro *κελεύθῳ δὸς καταρσιὸν φλόγα.* Magis etiam huc pertinet Hel. 1400. *λουτροῖς χρόα ἔδωκα*, quae inuersa legimus Orest. 42. *λούτρ' ἔδωκε χρωτί.* Cf. Pierson. Veris. p. 183. Item Hec. 946. *Ἰδαῖον βούταν αἰνόπαριν κατάρᾳ διδοῦσα*, coll. Phoeniss. 1605. *ἀρὰς — παισὶ δούς.*

V. 1181. *τείχη.* Ita iam ediderunt Brubachius et Stibl., probante H. Stephano. Ald. et MS. Harl. *τύχη.*

ὃν πόλλ' ἐκήπευσ' ἡ τεκοῦσα βόστρυχον,
φιλήμασίν τ' ἔδωκεν, ἔνθεν ἐκγελᾷ,
ὀστέων ῥαγέντων, φόνος, ἵν' αἰσχρὰ μὴ λέγω.
ὦ χεῖρες, ὡς εἰκοὺς μὲν ἡδείας πατρὸς
κέκτησθ', ἐν ἄρθροις δ' ἔκλυτοι πρόκεισθέ μοι!
ὦ πολλὰ κόμπους ἐκβαλὸν φίλον στόμα,
ὄλωλας! ἐψεύσω μ', ὅτ', εἰσπίπτων πέπλους,
ὦ μῆτερ, ηὔδας, ἦ πολύν σοι βοστρύχων
πλόκαμον κεροῦμαι, πρὸς τάφον δ' ὁμηλίκων
κώμους ἀπάξω, φίλα διδοὺς προσφθέγματα.
σὺ δ' οὐκ ἔμ', ἀλλ' ἐγὼ σὲ τὸν νεώτερον,
γραῦς, ἄπολις, ἄτεκνος, ἄθλιον θάπτω νεκρόν.
οἴμοι· τὰ πόλλ' ἀσπάσμαθ', αἵ τ' ἐμαὶ τροφαὶ,
ὕπνοι τ' ἐκεῖνοι, φροῦδά μοι. τί καί ποτε

V. 1184. *ἵν' αἰσχρὰ μὴ λέγω.* Vid. Athen. Deipnos. II. c. 24. p. 66. b. quem citat Brodaeus, vbi libri MSS. nonnihil variant, sed male.

V. 1186. *ἄρθροις.* Ita est in MS. Harl. vt iam edidit Stiblinus. — Ed. Ald. *ἄθροις.* Ceterum male vulgo post hanc vocem interpungunt. Inseruimus etiam particulam *δ'* post *ἄρθροις*, propter praecedens *μέν*, quam etiam Reiskius desiderauit.

V. 1187. Aldi *ἐκβαλὼν* defendit Barnesius contra H. Stephanum prouocans ad *προσπίπτων* v. sequente. Sed fac, feminam compellari, an hic feres *ἐκβαλοῦσα*? Nec tamen v. sq. offendet *προσπίπτουσα.* Diuersum est illud *ὦ φίλε τέκνον.*

V. 1195. *ὕπνοι τ' ἐκεῖνοι.* Male Musgrauius coniicit *ὕμνοι.* Equidem conieceram *πόνοι τ' ἐκεῖνοι,* comparans Suppl. 1184.

ποῦ δὲ πόνος ἐμῶν τέκνων;

Elegantius etiam Hermannus *ὕπνοι τ' ἄϋπνοι,* vt eodem Supplicum loco est:

τροφαί τε ματρὸς, ἄϋπνά τ' ὀμμάτων τέλη.

Sed nihil mutandum. Recte interpres latinus, et

γράψειεν ἄν σε μουσοποιὸς ἐν τάφῳ;
τὸν παῖδα τόνδ' ἔκτειναν Ἀργεῖοί ποτε,
δείσαντες; αἰσχρὸν τοὐπίγραμμά γ' Ἑλλάδι.
ἀλλ', ὦ πατρῴων οὐ λαχὼν, ἕξεις ὅμως,
ἐν ᾗ ταφήσει, χαλκόνωτον ἰτέαν.
ὦ καλλίπηχυν Ἕκτορος βραχίονα
σώζουσ', ἄριστον φύλακ' ἀπώλεσας σέθεν.
ὡς ἡδὺς ἐν πόρπακι σὸς κεῖται τύπος,
ἴτυός τ' ἐν εὐτόρνοισι περιδρόμοις ἱδρὼς,
ὃν ἐκ μετώπου πολλάκις, πόνους ἔχων,
ἔσταζες, Ἕκτορ, προστιθεὶς γενειάδι.

---

somni illi i. e. somni, vt tunc erant, scilicet insomnes et interrupti. Ceterum *ἐκεῖνος* et *οὗτος* etiam alibi simili modo occurrunt. Supra v. 20;. habuimus *νὺξ αὕτα*, Iphig. Taur. 205. *νυκτὸς κείνας*. Neque mutare quidquam debebat Graefius in Meleagri CXXII. v. 6.

αὐτοθελεὶ κείνων γευσάμενος κυλίκων.

Ibid. *τί καὶ ποτε.* Sic Aldus. „MS. Harl. *τί δὲ*, vnde lego *τί δαὶ. quid quaeso?*" Mvsgr. Vid. tamen Porsonus ad Med. 1008.

V. 1198. *τοὐπίγραμμά γ'.* Ita Musgrauius ex MS. Harl. — Ed. Ald. *τοὐπίγραμμ' ἐν.*

V. 1200. Legitur *ταφήσῃ.*

V. 1203. *σὸς.* Heathius, Reiskius et Musgrauius legendum putant *σοί.* Canterus et Duportus voluerant *σῶς.* Sed nudum *τύπος* vix ferri potest. Nec Barnesio facile credas, *βραχίονα* hic compellari. Levi mutatione locum sanasse mihi videor. Scripsi enim paulo post v. 1206. *ἔσταζες, Ἕκτορ*, pro *ἔσταζεν Ἕκτωρ. Σὸς τύπος*, vt recte Heathius explicat, est *nota* vel *vestigium impressum manus tuae.*

V. 1206. *ἔσταζες, Ἕκτορ.* Legitur *ἔσταζεν Ἕκτωρ.* Vid. nota antecedens.

12. 8. [illegible]

φέρετε, κομίζετ' ἀθλίῳ κόσμον νεκρῷ·
ἐκ τῶν παρόντων· οὐ γὰρ εἰς κάλλος τύχας
δαίμων δίδωσιν· ὧν δ' ἔχω, λήψει τάδε.
θνητῶν δὲ μῶρος, ὅστις εὖ πράσσειν δοκῶν
βέβαια χαίρει· τοῖς τρόποις γὰρ αἱ τύχαι,
ἔμπληκτος ὡς ἄνθρωπος, ἄλλοτ' ἄλλοσε
πηδῶσι, κοὐδεὶς αὐτὸς εὐτυχεῖ ποτέ.

ΧΟΡΟΣ.

καὶ μὴν πρὸ χειρῶν αἵδε σοι σκυλευμάτων
Φρυγίων φέρουσι κόσμον ἐξάπτειν νεκρῷ.

V. 1209. *λήψει.* Vulgo *λήψῃ.*

V. 1211. et 1212. Ita ordinat hos versus MS. Harl. vt ordinandos viderant Reiskius et Tyrwhittus. Inverso ordine leguntur apud Aldum. „Dicturus poeta, sortem ingenio tali esse, quali hominem insanientem, mutat statim orationem et dicit, sortem ingenio, quali hominem insanientem, huc illuc ferri." Hermannvs. Heathius vertit *ex indole vel moribus suis.* Grotius corrigendum putat *ταῖς τροπαῖς.*

V. 1213. *αὐτός.* Ita Aldus. Valckenarius ad Phoeniss. 927. corrigit *ὠὐτός,* quod Heathius probat. Aemilius Portus idem fere voluit, explicans: *ἐν τῷ αὐτῷ μένων. Idem*, i. e. *ita vt in eodem rerum statu semper maneat, nec vllam mutationem experiatur.* Sed vel *ὠὐτὸς* h. l. non satis aptum videtur, quare Aldi lectionem retinui. *Αὐτὸς* hic valet *αὐτόματος, solus per se, suo Marte.* Sententiae ita cohaerent: stultus est, qui secunda fortuna vtens securus laetitiae se tradit. Fortuna enim mutabilis est, (huic vero homines subiecti sunt) nec quisquam *per se ipse, sua opera* felix est. Cf. Hermanni Dissertat. de pronomine *αὐτὸς* in Actis Semin. phil. Lips. p. 47.

V. 1214. *πρὸ χειρῶν.* „*In manibus.* Vid. Rhes. v. 274. Male Barnesius post *χειρῶν* interpungit." Mvsgravivs. Hinc non necesse est, vt cum Scaligero et Heathio legatur *προχείρων.*

ΕΚΑΒΗ.

ὦ τέκνον, οὐχ ἵπποισι νικήσαντά σε
οὐδ᾽ ἥλικας τόξοισιν, οὓς Φρύγες νόμους
τιμῶσιν, οὐκ εἰς πλησμονὰς θηρώμενοι,
μήτηρ πατρός σοι προστίθησ᾽ ἀγάλματα,
τῶν σῶν ποτ᾽ ὄντων, νῦν δέ σ᾽ ἡ θεοστυγὴς
ἀφείλεθ᾽ Ἑλένη· πρὸς δὲ καὶ ψυχὴν σέθεν
ἔκτεινε, καὶ πάντ᾽ οἶκον ἐξαπώλεσεν.

ΧΟΡΟΣ.

ἒ, ἒ· φρενῶν
ἔθιγες ἔθιγες, ὦ μέγας ἐμοί ποτ᾽ ὢν
ἀνάκτωρ πόλεως.

ΕΚΑΒΗ.

ἃ δ᾽ ἐν γάμοις ἐχρῆν σε προσθέσθαι χροΐ,
Ἀσιατίδων γήμαντα τὴν ὑπερτάτην,
Φρύγια πέπλων ἀγάλματ᾽ ἐξάπτω χροός.
σύ τ᾽, ὦ ποτ᾽ οὖσα καλλίνικε μυρίων
μῆτερ τροπαίων, Ἕκτορος φίλον σάκος,

V. 1218. *θηρώμενοι.* Scaliger emendat *θηρώμενον*, Heathius *θ᾽ ὁρώμενον.* Sed vtrumque esse deberet participium aoristi. Librorum lectionem vix aliter defendi posse puto, quam vt dicas, notari a poeta nimium venandi studium Atheniensium. Sed fortasse scripsit Euripides *θοινώμενοι* hoc sensu: Phryges bellicis ludis operam dant, non immodicis epulis, vt aliae gentes.

V. 1223. Quum non multo post antistrophica sequantur, haec possunt haberi pro proodo.

V. 1229. *ὦ ποτ᾽ οὖσα καλλίνικε — μῆτερ.* Aliquid similitudinis hunc locum habere putat Hermannus cum Theocriti XVII. 66. *ὄλβιε κῶρε γένοιο.* vid. eius Obseruatt. ad Bucol. Schaeferianae Sophoclis editioni praemissas p. X. Theocriti loco similius est fragmentum Callimachi 213. Bentl.

ἀντὶ γὰρ ἐκλήθης Ἴμβρασε Παρθενίου.

στεφανοῦ· θανεῖ γὰρ, οὐ θανοῦσα, σὺν νεκρῷ.
ἐπεί σε πολλῷ μᾶλλον ἢ τὰ τοῦ σοφοῦ
κακοῦ τ' Ὀδυσσέως ἄξιον τιμᾶν ὅπλα.

στροφή.

ΧΟΡΟΣ.

αἲ αἶ.

ΕΚΑΒΗ.

πικρόν γ' ὄδυρμα.
γαῖα σ', ἰὼ τέκνον, δέξεται.

ΧΟΡΟΣ.

στέναζ', ὦ μᾶτερ —

ἀντιστροφή.

ΕΚΑΒΗ.

αἲ αἶ.

ΧΟΡΟΣ.

νεκρῶν ἴακχον.

---

quod cum illo confert Schaeferus ad Apollon. Rhod. Schol. II. v. 866. Nostro enim loco non pariter atque in his locis vocatiuus pro nominatiuo est.

V. 1231. Vulgo θανῇ. Mox notatu dignus est aoristus οὐ θανοῦσα pro οὐ θνήσκουσα siue potius οὐ θνητὸς οὖσα. Nisi forte, commate cum Aldo deleto, οὐ θανοῦσα iungendum cum σὺν νεκρῷ, sc. Ἕκτορι.

V. 1234. Hunc locum antistrophicum esse, significavi de Verss. Dochm. p. 377 seq. Vulgo primi tres versus vsque ad μᾶτερ choro tribuuntur. Sed videntur hic, vt paulo post a v. 1243. personae inverso ordine sibi respondere. Hanc rationem secutus personarum vices paululum immutaui. De fine antistrophae deinde.

Ibid. αἲ αἶ. Libri quater αἲ αἶ αἲ αἶ, quae lectio si retinebitur, αἶ totidem in antistropha reponendum est. Statim post πικρὸν addidi γ' metri causa.

V. 1235. Legitur ὦ τέκνον et versu sequente στέναζε μῆτερ.

V. 1237. ἴακχον. Libri ἴαχον. Vid. supra ad v. 351.

ᾤμοί μοι· οἴμοι δῆτα σῶν
ἀλάστων κακῶν.

ΕΚΑΒΗ.

τελαμῶσιν ἕλκη, τὰ μὲν ἐγώ σ' ἰάσομαι,
τλήμων ἰατρὸς ὄνομ' ἔχουσα, τἄργα δ' οὔ·
τὰ δ' ἐν νεκροῖσι φροντίσει πατὴρ σέθεν.

στροφή.

ΧΟΡΟΣ.

ἄρασσ', ἄρασσε, κρᾶτα,

V. 1238. Pro ᾤ μοί μοι legitur ἰώ μοί μοι. Versus constat ex dochmio et cretico. Itaque legi etiam possit

ἰώ μοι· οἴμοι δῆτα σῶν.

Ceterum libri exclamationem initialem ἰώ μοί μοι Hecubae adscribunt. Vid. ad v. 1234. Vltima verba ἀλάστων κακῶν Hecubam habuisse coniicias ex stropha. Et sane similes sunt loci supra v. 596.

ΕΚΑΒΗ.
αἶ αἶ —
ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.
τῶνδ' ἀλγέων.

et paulo post v. 601.

ΕΚΑΒΗ.
φεῦ δῆτ' ἐμῶν —
ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.
κακῶν —.
ΕΚΑΒΗ.
οἰκτρὰ τύχα —
ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.
πόλεος.

et quae sequuntur. Nolui tamen hic a libris recedere, quum ista verba sint in strophae fine. Vid. notam ad v. 611. fin.

V. 1243. Etiam haec antistrophica esse facile videt, qui monitus sit.

ΕΚΑΒΗ.

πιτύλους διδοῦσα χειρός· ἰώ μοί μοι.

ἀντιστροφή.

ὦ φίλταται γυναῖκες.

ΧΟΡΟΣ.

Ἑκάβη, σάφ' ἔνεπε· τίνα θροεῖς αὐδάν;

ΕΚΑΒΗ.

οὐκ ἦν ἄρ' ἐν θεοῖσι, πλὴν οὑμοὶ πόνοι, 1246
Τροία τε πόλεων ἔκκριτον μισουμένη.
μάτην δ' ἐβουθυτοῦμεν· εἰ δὲ μὴ θεὸς

Ibid. Eieci χειρὶ, quod post ἄρασσε libri inserunt, non magis ob metrum quam ob proximum χειρός. Simplex illa explicatio esse videtur verborum πιτύλους διδοῦσα χειρός, quae postrema verba vulgo Choro continuantur. Vid. ad v. 1234.

V. 1246. Pro σάφ' legitur σάν. Emendauit Musgranius. Statim post pro ἔννεπε scripsi ἔνεπε, metri causa. Cf. de Verss. Dochm. p. 142. Hac occasione moneo, iam certo mihi persuasum esse de explicatione illa proceleusmatici ante dochmios, quam dubitanter protuli de Verss. Dochm. p. 156. Vel vnus Aeschyli locus eam tuebitur Pers. 266.

ὀτοτοτοῖ, μάταν
τὰ πολλὰ — βέλεα παμμιγῆ.

antistropha:

ὀτοτοτοῖ φίλων
ἀλίδονα — σώματα πολυβαφῆ.

V. 1247. Neque in hoc neque in sequenti versu mutatione est opus. Sensus est: Nihil igitur actum est in consilio deorum, quam vt me infelicem redderent, et Troiam ante alias vrbes odissent.

V. 1249. εἰ δὲ μή. Aldus εἰ δ' ἡμᾶς. Henricus Stephanus: „Magnus latet in hoc versu error, (ab explicatoribus tamen non deprehensus) quum eam quam habemus lectionem sequendo, neget Hecuba quod affirmare debet, vt consentanea loquatur. Af-

ἔστρεψ', ἄνωθεν περιβαλὼν κάτω χθονός;
ἀφανεῖς ἂν ὄντες, οὐκ ἂν ὑμνήθημεν ἂν
μούσαις, ἀοιδὰς δόντες ὑστέροις βροτῶν.
χωρεῖτε, θάπτετ' ἀθλίῳ τύμβῳ νεκρόν·
ἔχει γὰρ οἷα δεῖ γε, νερτέρων στέφη.
δοκῶ δὲ τοῖς θανοῦσι διαφέρειν βραχύ,
εἰ πλουσίων τις τεύξεται κτερισμάτων·
κενὸν δὲ γαύρωμ' ἐστὶ τῶν ζώντων τόδε.

ΧΟΡΟΣ.

ἰώ, ἰώ·

---

firmabit autem id, si legas εἰ δὲ μὴ θεός, etc. et ἄνωθεν, vt in vet." Haec recte, opinor, ita accipiuntur, vt vtramque lectionem, et εἰ δὲ μὴ et ἄνωθεν, Stephanus ex Codice depromsisse putetur. Namque in illis quidem animaduersionibus Henr. Stephanus liberius a libris discedere non solet.

V. 1250. ἄνωθεν. Sic, vt dictum est, Cod. Henr. Stephani. Ald. et MS. Harl. ἄνω. — Participium περιβαλὼν si interpreteris *vertens*, *conuertens*, rarior haec est verbi significatio. Hesychius tamen: περιβάλλειν — στρέφειν. Possit tamen etiam verti *tegens*, *contegens*, scil. χθονί, quod lateat in κάτω χθονός.

V. 1251. Post hunc versum male quidam cum Aldo interpungunt.

V. 1253. ἀθλίῳ τύμβῳ νεκρόν. Ita Musgrauius ex Cod. Harl. vt emendauerat Piersonus Verisim. p. 120. auctoritate Trag. Christ. Pat. v. 1455 seq. — Ald. τύμβον νεκρῷ. — Ex v. 1193. ἄθλιον θάπτω νεκρόν, et paulo post v. 1207. ἀθλίῳ κόσμον νεκρῷ, coll. Orest. v. 83. et Hippol. 786. legendum coniicias ἄθλιον τύμβῳ νεκρόν. Sed in Electrae quoque v. 519. legimus ἄθλιον τύμβον πατρός. Et nostro loco ἄθλιος τύμβος videtur opponi πλουσίοις κτερίσμασιν v. 1256.

μελέα μήτηρ, ἣ τὰς μεγάλας
ἐλπίδας ἐπὶ σοὶ κατέκαμψε βίου.
μέγα δ' ὀλβισθεὶς, ὡς ἐκ πατέρων
ἀγαθῶν ἐγένου,
δεινῷ θανάτῳ διόλωλας.

ΕΚΑΒΗ.

ἔα, ἔα·
τίνας Ἰλιάσιν ταῖσδ' ἐν κορυφαῖς
λεύσσω, φλογέας δαλοῖσι χέρας
διερέσσοντας· μέλλει Τροίᾳ
καινόν τι κακὸν προσέσεσθαι.

V. 1259. μήτηρ. MS. Harl. μάτηρ. — Ald. μᾶτέρ γ', in qua lectione γ' additum ab aliquo videtur metri causa.

V. 1260. ἐπὶ σοί. Citat Porsonus ἔν σοι ad Hec. 302. ex coniectura, vt videtur, qua tolleret proceleusmaticum. Atque si certo constaret, non fuisse antistrophicos hos anapaestos, profecto facerem cum Porsono, eliminandumque putarem proceleusmaticum. Sed hanc ipsam versus rationem si comparaveris cum exclamationibus illis, hinc ἰὼ ἰώ, illinc ἔα ἔα, haud improbabile videbitur, antistrophicam responsionem primitus hic a poeta esse institutam. Ita aut in antistropha versus dimidium excidisse putandum est, aut stropham totidem syllabis abundare. Hermannus pro illis ὡς ἐκ πατέρων ἀγαθῶν ἐγένου uripidem scripsisse suspicatur ὡς ἐξ ἀγαθῶν.

Ibid. κατέκαμψε. Hoc dedi ex coniectura. Vulgo κατέγναψε, quod Porsonus l. l. mutatum vult in κατέκναψε. Sed hoc etiam in Tragico displicet. Ἔγναμψαν et ἔκαμψαν confusa sunt in Hom. Il. ω. 275.

V. 1267. διερέσσοντας. „Hesychius: διερέσσοντας, διασείοντας." Beckivs.

Ibid. Pro Τροίᾳ male Aldus habet Τροία.

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

αὐδῶ λοχαγοῖς, οἳ τέταχθε πιμπράναι
Πριάμου τόδ' ἄστυ, μηκέτ' ἀργοῦσαν φλόγα
ἐν χειρὶ σώζειν, ἀλλὰ πῦρ ἐνιέναι,
ὡς ἂν, κατασκάψαντες Ἰλίου πόλιν,
στελλώμεθ' οἴκαδ' ἄσμενοι Τροίας ἄπο.
ὑμεῖς δ', ἵν' αὐτὸς λόγος ἔχῃ μορφὰς δύο,
χωρεῖτε, Τρώων παῖδες, ὀρθίαν ὅταν
σάλπιγγος ἠχὼ δῶσιν ἀρχηγοὶ στρατοῦ,
πρὸς ναῦς Ἀχαιῶν, ὡς ἀποστέλλησθε γῆς.
σύ τ', ὦ γεραιὰ δυστυχεστάτη γύναι,
ἕπου· μεθήκουσίν σ' Ὀδυσσέως πάρα
οἵδ', ᾧ σε δούλην κλῆρος ἐκπέμπει χθονός.

ΕΚΑΒΗ.

οἳ 'γὼ τάλαινα· τοῦτο δὴ τὸ λοίσθιον,

V. 1274. *αὐτός*. Aldus *ὠὐτός*.

Ibid. *μορφάς*. Nimis, si recte sentio, haec locutio turget. Vereor, ne scripserit Euripides *μοίρας*, i. e. *vt idem sermo duplicem vicem sustineat*. Sic Aeschyl. Choeph. 235.

ὦ τερπνὸν ὄμμα, τέσσαρας μοίρας ἔχον
ἐμοί.

quae dicit Electra de Oreste, patris, matris, sororis et fratris vicem sustinente. De emendationis facilitate conf. Bast. ad Gregor. Corinth. p. 731. seq. et 848.

V. 1276. *ἠχώ*. Piersonus ad Moerin p. 175. seq. scribendum monet *ἠχή*, quod ita semper apud Tragicum scribatur. Non meminerat Vir doctissimus locorum Hippol. 791. 1201. Suppl. 89. Cf. etiam Soph. Electr. 109.

V. 1280. *χθονός*. Ita MSS. Cotton. et Flor. — Aldus et Editiones *πάτρας*.

καὶ τέρμα πάντων τῶν ἐμῶν ἤδη κακῶν·
ἔξειμι πατρίδος, πόλις ὑφάπτεται πυρί.
ἀλλ', ὦ γεραιὲ πούς, ἐπίσπευσον μόλις,
ὡς ἀσπάσωμαι τὴν ταλαίπωρον πόλιν.
ὦ, μεγάλα δή ποτ' ἀμπνέουσ' ἐν βαρβάροις,
Τροία, τὸ κλεινὸν ὄνομ' ἀφαιρήσει τάχα.
πιμπρᾶσί σ', ἡμᾶς δ' ἐξάγουσ' ἤδη χθονὸς
δούλας. ἰὼ θεοί· καὶ τί τοὺς θεοὺς καλῶ;
καὶ πρὶν γὰρ οὐκ ἤκουσαν ἀνακαλούμενοι.
φέρ', εἰς πυρὰν δράμωμεν, ὡς κάλλιστά μοι
σὺν τῇδε πατρίδι κατθανεῖν πυρουμένῃ.

V. 1282. τῶν ἐμῶν ἤδη κακῶν. Sic dedit Musgrauius, metro iubente. MS. Harl. Ald. et antiquae editiones, quas vidi, omnes ἤδη τῶν ἐμῶν κακῶν. Quod ergo in Barnesiana legitur ἐστὶ τῶν ἐμῶν κακῶν, id quem auctorem habeat, equidem nescio.

V. 1284. ἐπίσπευσον μόλις. Plene dicendum fuisset ἐπίσπευσον σπεύδων μόλις siue καίπερ μόλις.

V. 1286. ἀμπνέουσα hic idem fere est quod πνέουσα. Sic Androm. 188. οἱ — πνέοντες μεγάλα. Coniicias legendum ἐμπνέουσ', sed ἀναπνεῖν certe non semper recreationis significationem habet. Apollon. Rhod. III. 231. de Vulcano:

καί οἱ χαλκόποδας ταύρους κάμε, χάλκεα δέ σφέων
ἦν στόματ', ἐκ δὲ πυρὸς δεινὸν σέλας ἀμπνείεσκον.

Et in Sophoclis Aiac. 417. ἔτ' ἀμπνοὰς ἔχοντα recte Scholiastes explicat ἤγουν ζῶντα.

V. 1287. Vulgo ἀφαιρήσῃ.

V. 1288. Aldus: πιμπρᾶ σύ, χἠμᾶς ἐξάγουσ'. Sed praestat lectio MS. Harl. πίμπρασί σ', ἡμᾶς δ' ἐξ. Accentum tantum mutaui scribens πιμπρᾶσί.

V. 1289. καὶ τί. MS. Harl. καί τι. Aldus et editiones καὶ omittunt.

V. 1291. δράμωμεν. Ita Aldus. Editiones aliquot antiquae typographico errore τράμωμεν.

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

ἐνθουσιᾷς, δύστηνε, τοῖς σαυτῆς κακοῖς.
ἀλλ' ἄγετε, μὴ φείδεσθ'· Ὀδυσσέως δὲ χρὴ
εἰς χεῖρα δοῦναι τήνδε, καὶ πέμπειν γέρας.

στροφὴ α.

ΕΚΑΒΗ.

ὀτοτοτοτοτοτοτοῖ.
ὦ Κρόνιε, πρύτανι Φρύγιε, γενέ-
τα πάτερ, ἀνάξια τῆς Δαρδάνου
γονᾶς τάδ' οἷα πάσχομεν, δέδορκας;

V. 1293. τοῖς σαυτῆς κακοῖς. Male MS. Harl. τοῖς αὐτοῖς κακοῖς.

V. 1296. Haec vsque ad finem fabulae antistrophica esse facile vides. Sed a principio non omnia congruunt. Officit maxime illud ἀνάξια. Fortasse Euripides dedit sic:

ὀτοτοτοτοτοτοτοῖ.
ὦ Κρόνιε, πρύτανι Φρύγι', ἀνά-
ξια, γενέτα, τῆς Δαρδάνου
γονᾶς τάδ', οἷα πάσχομεν, δέδορκας;

vt vocem πάτερ ab explicatore ad γενέτα adscriptam putes. Sed minori mutatione et numeris elegantioribus legi etiam possit:

ὦ Κρόνιε, πρύτανι Φρύγιε, γενέ-
τα, πάτερ ἄναξ τῆς Δαρδάνου
γονᾶς, τάδ', οἷα πάσχομεν, δέδορκας;

In textu tamen nihil nisi ὦ ante Κρόνιε addidi, interpunctionemque mutaui. Fortasse enim in posterum meliores Codices viam monstrabunt, qua vox ἀνάξια, quae ad sensum aptissima est, retineri possit. Aldus, quem maior pars editionum sequitur, initium sic exhibet:

ὀττο το το τὸ το ττοῖ
Κρόνιε πρύτανι, φρύγιε γενέτα.

In antistropha idem habet ὀττο το το το ττοῖ.

V. 1298. Δαρδάνου. Ita Musgrauius ex MS. Harl. Ald. et ceterae Edd. Δαρδανίου.

ΧΟΡΟΣ.

δέδορκεν, ἁ δὲ μεγαλόπολις
ἄπολις ὄλωλεν, οὐδ' ἔτ' ἔστι Τροία.

ἀντιστροφὴ ά.

ΕΚΑΒΗ.

ὀτοτοτοτοτοτοῖ.
λέλαμπεν Ἴλιος· τὰ Περ-
γάμων τε πυρὶ καταίθεται
τέρεμνα καὶ πόλισμ', ἄκρα τε τειχέων.

ΧΟΡΟΣ.

πτέρυγι δὲ καπνὸς ὥς τις, οὐ-
ράνια πεσοῦσα δορὶ καταφθίνει γᾶ.

V. 1304. Ante *Περγάμων* metri causa articulum inserui. Item post *Περγάμων* Aldus et Editiones *τε* omittunt, quod opportune praebet MS. Harl.

V. 1305. *πόλισμ'*. Ita scripsi ob versum. Vulgo *πόλις*.

Ibid. *ἄκρα τε τειχέων*. Exspectes *ἄκρα* accipiendum esse pro neutro plurali. Sed metrum h. l. vltimam vocis *ἄκρα* poscit longam, qualem habet substantiuum *ἄκρα*, *culmen*, quo substantiuo simili modo Noster vsus est in Archelai Fragm. XXIV.

οὐ γὰρ ὑπερθεῖν κύματος ἄκραν
δυνάμεσθ', etc.

V. 1306. *οὐράνια*. Legitur *οὐρανία*, quod metro aduersatur, nisi facias trisyllabum. Idem valet de datiuo *οὐρανίᾳ*, quem plerique interpretes proposuerunt referentes ad *πτέρυγι*. Sed *οὐράνια* aduerbialiter dictum est, *magno casu corruens*, vt supra v. 535. *ἵππον οὐράνια βρέμοντα*, *equum ingenti strepitu sonantem*. Conferri possunt *οὐράνιον ὅσον*, *οὐράνιον ἄχος* et similia. *Πτέρυγι* interpretor *ῥιπίδι*, pro quo Noster Orest. 1428. dixit *εὐπαγεῖ κύκλῳ πτερίνῳ*.

μεσῳδός.

μαλερὰ μέλαθρα πυρὶ κατάδρομα,
δαΐῳ τε λόγχᾳ.

στροφὴ β΄.

ΕΚΑΒΗ.

ἰὼ γᾶ τρόφιμε τῶν ἐμῶν τέκνων.

ΧΟΡΟΣ.

ἒ, ἔ.

ΕΚΑΒΗ.

ὦ τέκνα, κλύετε, μάθετε ματρὸς αὐδάν.

ΧΟΡΟΣ.

ἰαλέμῳ τοὺς θανόντας ἀπύεις,

ΕΚΑΒΗ.

γεραιά τ' εἰς πέδον τιθεῖσα μέλεα,
καὶ χερσὶ γαῖαν κροτοῦσα δισσαῖς.

V. 1308 et 1309. Haec nisi pro mesodo accipias, in stropha duo versus excidisse putandi sunt. In fine Ald. legit δαΐῳ, ceterae edd. δαΐᾳ, nescio vnde.

V. 1312. ματρός. Musgrauius male edidit πατρός, haec annotans: „MS. Harl. μητρός. Ed. Ald. πατρός." Immo in Aldina distincte legitur ματρός.

V. 1313. Vid. not. ad antistrophicum.

V. 1314. γεραιά τ'. „MS. Harl. huic et sequenti versui personam Hecubae praefigit, mox a versu Διάδοχον aliam Chori ῥῆσιν inchoat." MVSGRAVIVS. Bene. Nam, si, vt vulgo fit, omnia Choro tribuantur, post διάδοχον v. 1316. desideratur particula δέ. Ceterum pro τ' post γεραιά malim γ'.

V. 1315. κροτοῦσα. Ita bene coniecit Musgrauius. Aldus κρύπτουσα. — MS. Steph. γλύπτουσα, quod Henr. Stephanus defendit citato Horat. Serm. I. Sat. 8. *scalpere terram vnguibus*. Sed facillima est illa Musgrauii emendatio. Commutantur enim saepissi-

ΧΟΡΟΣ.

διάδοχόν σοι γόνυ τίθημι γαίᾳ,
τοὺς ἐμοὺς καλοῦσα νέρθεν
ἀθλίους ἀκοίτας.

ΕΚΑΒΗ.

ἀγόμεθα, φερόμεθ'.

ΧΟΡΟΣ.

ἄλγος, ἄλγος βοᾷς.

ΕΚΑΒΗ.

δούλειον ὑπὸ μέλαθρον ἐκ πάτρας γ' ἐμᾶς.
ἰώ.
Πρίαμε, Πρίαμε, σὺ μὲν ὀλόμενος,
ἄταφος, ἄφιλος,
ἄτας ἐμᾶς ἄϊστος εἶ.

ΧΟΡΟΣ.

μέλας γὰρ ὄσσε κατακαλύπτει.

---

me τ et π, ο et υ. Cf. Bacch. 188. Praeterea vsus verbi γλυπτειν satis incertus est.

V. 1319. Vulgo plene φερόμεθα.

V. 1320. Post μέλαθρον inserunt Chori personam. Sed in antistropha trimeter non potest diuidi.

V. 1322. σὺ μὲν ὀλόμενος. Libri σὺ μὲν γὰρ ὀλόμενος. Sed illud γὰρ nec metrum fert nec sensus. Numeri sunt trochaici, qui continuantur vsque ad vocem ἄφιλος. De soluta catalexi vid. supra ad v. 1075. Cf. tamen not. ad versum antistrophicum.

V. 1324. μέλας γὰρ ὄσσε κατακαλύπτει. Aldus μέλας γὰρ δ' ὄσσε κατακαλύψει, ex quo Henr. Stephanus emendari voluit μέλας γὰρ σ' ὄσσε κατεκάλυψε. Sed illud aut δ' aut σ' metrum respuit et pro κατακαλύψει Cod. Harl. offert κατακαλύπτει, quod recepimus. Ceterum vtrumque hunc versum choro assignaui, quod in antistropha hoc loco aperte per-

θάνατος, ὅσιον ἀνοσίαις σφαγαῖσιν.

ἀντιστροφὴ β'.

ΕΚΑΒΗ.

ἰὼ θεῶν μέλαθρα, καὶ πόλις φίλα.

ΧΟΡΟΣ.

ἒ, ἔ.

ΕΚΑΒΗ.

τὰν φόνιον ἔχετε φλόγα, δορός τε λόγχαν.

ΧΟΡΟΣ.

τάχ' εἰς φίλαν γᾶν πεσεῖσθ' ἀνώνυμοι.

ΕΚΑΒΗ.

κόνις δ' ἴσα καπνῷ πτέρυγι πρὸς αἰθέρ'
ἄϊστον οἴκων ἐμῶν μεθήσει.

---

sonae mutantur. Atque optime haec Choro conueniunt. Vulgo Hecubae oratio continuatur vsque ad πόλις φίλα.

V. 1325. σφαγαῖσιν. Legitur σφαγαῖς.

V. 1329. Distinxi personas ad strophae rationem. Vulgo ab hoc inde versu omnia choro tribuuntur vsque ad v. 1335.

V. 1330. Recte viderunt interpretes, haec referenda esse ad praecedentia ἰὼ θεῶν μέλαθρα καὶ πόλις φίλα. Reiskius vertit: breui concidetis in illud vestrum solum, cui superstructi estis. Pro πεσεῖσθ' legitur ἐμπεσεῖσθ', quod versum facit senarium iambicum, quos venari solent librarii. Quamquam strophicus etiam versus facile ad hanc legem accommodari potest, velut:

ἰαλέμῳ τοὺς κατθανόντας ἀπύεις

siue:

ἰαλέμῳ τοι τοὺς θανόντας ἀπύεις.

V. 1331. In fine plene legitur αἰθέρα, vt etiam hic versus senarium efficiat. Possis quidem strophicum explere legendo μέλε' ἐμά, sed minus hoc mihi videtur probabile. Ceterum sensus huius atque se-

1832. The [illegible] reader [illegible]
of my [illegible]
[illegible]
[illegible]

ΧΟΡΟΣ.

ὄνομα δ' αἶας ἀφανὲς εἶσιν· ἄλλα
δ' ἄλλο φροῦδον· οὐδ' ἔτ' ἔστιν
ἁ τάλαινα Τροία.

ΕΚΑΒΗ.

ἐμάθετ', ἐκλύετε;

ΧΟΡΟΣ.

Περγάμων γε κτύπον.

ΕΚΑΒΗ.

ἔνοσις, ἅπασαν ἔνοσις ἐπικλύσει πόλιν,
ἰώ.
τρομερὰ μέλεα, φέρ', ἐμὸν ἴχνος, ἴτ'

---

quentis versus satis est impeditus. Legendum fortasse est καπνοῦ πτέρυγι, quod dictum sit pro simplici καπνῷ. Ita Noster Ion. 122. ἅμ' ἡελίου πτέρυγι θοῇ pro ἅμ' ἡελίῳ. Κόνις — πρὸς αἰθέρα intellige ἰοῦσα siue ἀρθεῖσα et conf. ad Lamb. Bos. de Ellips. vv. ἐρχόμενος et ἀπιέναι. Proximo versu antiqua lectio μεθήσει dudum a viris doctis correcta est in με θήσει.

V. 1333. δ' αἶας. Ita dedimus propter stropham. Vulgo δὲ γᾶς. Paulo post Aldus habet ἄλλα.

V. 1336. Posui interrogationis signum post ἐκλύετε, quod in libris abest, qui totum hunc versum pariter atque proximam orationem vsque ad vocem ἴχνος v. 1339. ad Hecubae personam referunt. Statim post ante κτύπον addidi γε metri strophici causa. Nisi forte in stropha legere malis ἄχος ἄχος βοᾶς, quemadmodum legimus in Med. 205. λιγυρὰ ἄχεα μογερὰ βοᾷ, coll. Suppl. 820. στένεις ἄχη, et Ion. 777. ἄχος ἐμοὶ στένειν.

V. 1339. Duplicatur vulgo adiectiuum τρομερά. Et sane in stropha quoque duplicatam habemus vocem Πρίαμε. Sed huic rei noli nimium tribuere. Deleto altero τρομερὰ, concinnior etiam est trochaeorum

ἐπὶ τάλαιναν
δούλειον ἁμέραν βίου.

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.

ἰὼ τάλαινα πόλις· ὅμως δὲ
πρόφερε πόδα σὸν ἐπὶ πλάτας Ἀχαιῶν.

---

numerus. Nec vel sic quaedam strophae et antistrophae aequalitas deest, quum compellatio per vocativum vtrimque totidem syllabis contineatur. Paulo post φέρ' scripsi pro φέρετ', quod vna syllaba metrum abundabat. Parenthesin faciunt illa φέρ', ἐμὸν ἴχνος, *age, mi pes.* Metro etiam medearis, si servato φέρετ' deleas ἴτ', explicationem illud existimans verborum φέρετ' ἐμὸν ἴχνος.

Ibid. Ante vocem ἴτ' libri Talthybii personam inferunt loco iniquo. Reieci illam post *βίου*, si tamen haec vltima recte Talthybio tribuuntur. Equidem non dubitassem Choro ea assignare, nisi in carminis fine liberiorem interdum personarum rationem esse scirem.

EXCVRSVS AD V. 399.

Aldus et antiquissimae editiones hic atque in Hippolyti v. 505. legunt τάσχρὰ, quod vtrobique mutatum est in ταἰσχρά. Immo mutandum fuit in τᾀσχρὰ ex lege analogiae. Articulus enim, quod satis notum est, numquam eliditur, sed cum proxima aut vocali aut diphthongo facit crasin. Primam enim habent longam τᾄδικα, τἀκριβῆ, τἀμὰ et similia. Eadem lex obtinet in θὤπλα pro τὰ ὅπλα, τὤρνεα pro τὰ ὄρνεα. vid. Brunck. ad Comici Lysistrat. 277. coll. ad Av. 105. et 449. Vbi articulo subiiciuntur diphthongi οι et αι, prior diphthongi littera cum articulo coalescit, et iota, quod necessario ob praecedentem longam etiam in pronuntiatione obscurari debuit, subscribitur. Accurate de hac re praecipit Etymologus M. p. 822. 53. ᾠπύλος ἀπὸ τοῦ ὁ αἰπόλος γίνεται κατὰ κρᾶσιν τοῦ ō καὶ ᾱ εἰς τὸ ω̄, καὶ συναιρέσει πάλιν τοῦ ō (lege ω̄) καὶ ῑ εἰς τὴν ῳ̄ δίφθογγον, ᾠπόλος (l. ᾠπόλος), ἀντὶ τοῦ ὁ αἰπόλος. Τὸ δὲ ᾠπόλοι (l. ᾠπόλοι) ἀπὸ τοῦ οἱ αἰπόλοι, κατὰ ἀποβολὴν τοῦ ῑ τοῦ οἱ ἄρθρου, καὶ κράσει καὶ συναιρέσει. Eodem pertinent ᾦνος pro ὁ οἶνος, ᾠνοχόος pro ὁ οἰνοχόος, τῳκίδιον pro τὸ οἰκίδιον. Quod litteram subscriptam attinet, conferantur etiam κᾆτα pro καὶ εἶτα, κῷνον pro καὶ οἶνον, κῳκίαν pro καὶ οἰκίαν, ἐγῷμαι pro ἐγὼ οἶμαι, et quae reliqua sunt huius generis. Ad quam similitudinem etiam in Eurip. Suppl. 767. scribendum est κᾀσχύνην. Nam Marklandi κᾀισχύνην analogiae repugnat. Atque vt in his ob antecedentem contractionem iota obscuratur, ita in χὤδωνις pro καὶ ὁ Ἄδωνις alterum alpha vi sua priuatur. Nemo, opi-

nor, prouocabit ad tales crases, quas Etymologus dicit, ὑγεία pro ὑγίεια, ταμεῖον pro ταμιεῖον, Ἀπολλωνεία pro Ἀπολλωνίεια, in quibus, vt ille vere obseruat pag. 475. 8. coll. 468. 1. diphthongus praeualet. Postremo ne quis putet iota in τᾆσχρά per ecthlipsin plane eiiciendum esse, vt, Etymologo teste p. 412. 57. coll. 337. 4. et 431. 14. fit in τὠμῷ pro τῷ ἐμῷ, τἠμῇ pro τῇ ἐμῇ, ἐμωκυμόρῳ pro ἐμῷ ὠκυμόρῳ (Iliad. σ. 458. vbi v. Schol. Ven.) monendum est, ipsum Etymologum hanc ecthlipsin admittere nonnisi τοῦ ῑ μέσου ὄντος. Cf. Grammaticus in Excerptt. e Cod. Paris. post Gregor. Corinth. Schaef. p. 679. XIV. Atque ex hac quidem regula necessario scribendum est χᾠ, non χῷ, et ὦνδρες, non ῷνδρες. Spiritus lenis in ὦνδρες siue ἅνδρες, ᾦνος etc. non est residuus ille ex ἄνδρες et οἶνος, vt quidam opinantur, sed indicium est craseos, siquidem vera docet Etym. M. p. 763. 9. ἰστέον, ὅτι ἡνίκα γίνεται κρᾶσις ἐν ἁρμογῇ δύο λέξεων, τίθεται κορωνίς, οἷον τὸ ἐμὸν, τοὐμόν· τὰ ἐμὰ, τἀμά· προέστη, προὔστη· πρόοπτον, προὔπτον, et quae sequuntur. Vid. etiam Lexicon περὶ πνευμάτων in fine. Lenis enim spiritus in talibus ab aspero depellitur, vt ex Apollonii praecepto Etymologus tradit p. 641. 40. οὑμὸς — ὅτι Ἀπολλώνιος φησὶν ἐν τοῖς πνεύμασι τὴν δασεῖαν ἐπικρατεῖν, ὁ ἐμὸς, οὑμὸς, ἃ ἔπαθον, ἅπαθον. Καὶ ὅτι φησὶ τὸ ὠπόλος (scr. ᾡπόλος) δασυνόμενον καὶ ψιλούμενον συναλήλιπται. Ceterum quod scriptum hic vides οὑμὸς et ἅπαθον, craseos signo omisso, id perspicuitatis causa fortasse Etymologus fecit, quippe qui de spiritibus hic agat, non de crasi. Quamquam nolo affirmare, constanter vbique veteres Grammaticos illam craseos notam apposuisse. cf. quae paulo ante ex Etymol. p. 822. attulimus. Variant ea in re libri MSS. et antiquissimae editiones. Neque maior hodie inter viros doctos scripturae constantia est. Alii scribunt ὤλλοι, ᾡπόλος, alii ὦλλοι, ᾦπόλος. Etiam in θοἰμάτιον craseos nota negligitur. Scribunt porro plerique χᾠ, χἠ, χὤπως, sed contrario modo θοὐρμαῖον, θοὐκατεῖον. Multi vtramque rationem coniungunt scribentes χὦδωνις, χἆνήρ etc.

Brunckius tamen ad Arist. Lysistr. l. c. de contracto θὤπλα (ita enim plerumque exaratur) sic iudicat: *quum aspiratio transierit in litteram θ, necesse non est, vt spiritus asper adpingatur: scribo itaque θὦπλα, quod in aliis similibus obseruatum.* Sed scribit tamen ille χῷ, χὥπως et similia. Vnus Wolfius nuper contra communem usum scribere coepit χὠ, χἠ etc. Verum in apostropho quidem ea lex non obtinet; constanter enim scribimus νύχθ' ὅλην. Immo antiqui Grammatici quum in medio vocabulo litteram ρ cum tenui littera coniunctam spiritu leni notarent scribentes Ἀτῤεὺς, καπῤὸς, asperum spiritum ponebant, littera aspera praegressa, veluti θῥόνος, χῥόνος. Vid. Villoison. Anecdot. II. pag. 121. Scripsisse igitur etiam putandi sunt θῥέψω, θῥέξομαι, licet in his littera θ iam spiritum contineat. Hinc minime inepta mihi videtur eorum ratio, qui, vtroque et spiritu et contractionis signo coniuncto, scribunt χῶ̓, χὤπως, θὤπλα, θοὔρμαῖον etc. Minorem totus hic locus difficultatem habiturus fuisset, si Grammaticis placuisset proprium quoddam a spirituque leni diuersum craseos signum introducere.

ADDENDA ET EMENDANDA.

Ad v. 1. Hunc versum mutuo sumsit Menander in Nauclero. Vid. Athen. Deipnos. L. XI. c. 48. p. 474 b.

P. 1. lin. 22 seqq. Quem hic tractaui Phoenissarum locum, de eo postmodum aliter mihi statuendum fuit, patefacta ab Hermanno Codicis lectione, qui pro *ποδὶ* offert *παιδί.* Vid. de Verss. Dochm. p. 256.

V. 9. Ald. *Παρνάσιος.*

V. 17. De Ioue Herceo plura disputat Stiblinus.

V. 29. Post *κληρουμένων* pone maiorem distinctionis notam.

P. 9. l. 13. Pro 299. lege 294. Ceterum ab initio fabulae, vt h. l., aliquoties versuum numeros citaui ex Barnesiana editione, quos in lectoris commodum ad dexterum marginem apposui.

V. 42. Ald. *Κάσανδραν,* et ita semper.

V. 46. Pone colon post *πύργωμ'.*

V. 53. Lege *δὲ σοὶ* pro *δέ σοι.*

V. 56. l. *Ζηνὸς* pro *Ζῆνος.*

V. 57. Aldus *οὔκ,* quem sequi debebam.

V. 94. Aldus male *'Αργείων.*

V. 98. Cf. ad h. v. Aemil. Portum.

V. 101 et 102. habet Stobaeus Floril. p. 449. et alterius dimidium Zonaras p. 1557.

V. 108. Aldus *ᾧ* et paulo post v. 114. *στέρνοις.* Vtrumque emendauit H. Stephanus, ac posterius quidem e Codice suo, quocum consentit Cod. Harl. Iam Brodaeus voluerat *ὦ,* qui *συστελλομένων προγόνων* explicat *maiorum, hoc Troiae excidio in dedecus prolapsorum.*

V. 117. Ad h. l. pertinere putant Hesychii glossam *ἀκανός. κανθάρου εἶδος. ἔστι δὲ καὶ ἡ ῥάχις τῶν σφονδύλων τοῦ ἰχθύος. Εὐριπίδης Τρῳάσιν.* Glossa haud dubie corrupta est. Schowius in codice sic scriptam inuenit: *ἀκανός. ἀκάνθαρος e. — σφονδύων καὶ τοῦ ἰχθ. Εὐρ. Τρ.*

V. 119. Aldus male *ἐλέγχους. Ἐλέγους* praebuit Cod. Harl. vt Tyrwhittus coniecerat.

V. 128 seq. Equidem iam *πλεκτὰν* (siue potius cum Musgrauio *πλεκτὰς,*) *Αἰγ. παιδείαν* de funibus intelligi malim. Quare comma, quod Hermanno auctore post *κόλποισιν* deleui, restituendum censeo. Conf. Nostri Hippol. 760. quem locum etiam Musgrauius laudat, *Μουνυχίου δ' ἀκταῖσιν ἐκδήσαντο πλεκτὰς πεισμάτων ἀρχάς.* In Aldo legitur sic:

αἶ· αἶ· Τροίας ἐν κόλποις, —
— τὰν Μεν.

V. 138. Pro *θάσσω* Aldus habet *θάσω.* Emendavit Henr. Stephanus.

V. 139. Possis etiam metro mederi legendo:

σκηναῖσιν ἔφεδρος Ἀγαμεμνονίαις.

Sic *πάρεδρος* tribrachum efficit Hippol. 676. Soph. Antig. 798. Breues syllabas simili modo coacervatas vidimus paulo ante v. 136. Paulo post pro *ξυρήκει* Lobeckius ad Aiac. p. 287. proponit *ξυροήκει,* quod nec reiicere nec defendere audeo. Simile tamen est illud *λευκοόπωρος* Brunck. Anal. I. p. 232. nisi forte etiam hoc corruptum est. Si placeat Lobeckii ratio, legi possit:

πρῷραι ναῶν ὠκεῖαι,
Ἴλιον ἱερὰν αἳ κώπαισιν
διὰ πορφυροειδέα θ' ἅλα λιμένας θ'
Ἑλλάδος εὐόρμους παιᾶνι
στυγνῷ συρίγγων εὐφθόγγῳ τ'
αὐλῶν φωνᾷ βαίνουσαι
πλεκτὰς, Αἰγύπτου παιδείαν,
ἐξηρτήσασθ',
αἲ αἶ, Τροίας ἐν κόλποισιν.

et in antistropha:

ῶμοι θάκους, οὓς θάσσω
σκηναῖσιν ἔφεδρος Ἀγαμεμνονίαις,
δούλα δ' ἄγομαι γραῦς ἐξ οἴκων
κουρᾷ ξυροήκει πενθήρει
κρᾶτ' ἐκπορθηθεῖσ' οἰκτρῶς. ἀλλ'
ὦ τῶν χαλκεγχέων Τρώων
ἄλοχοι μέλεαι, μέλεαι κοῦραι
καὶ δύσνυμφοι,
τύφεται Ἴλιον, αἰάζωμεν.

V. 147. Pro πτανοῖς Ald. et Edd. πτηνοῖς. Sed etiam Porsonus ad Hec. 402. citat πτανοῖς.

V. 192. not. ἄξει iam coniecerat Brodaeus. Eodem versu Aldus et pleraeque editiones νησαίαν — χώραν, quod Barnesium secutus mutaui in νησαιᾶν χωρᾶν. Sed antiqua lectio retineri debebat.

V. 220. ὄλβῳ coniecit etiam Brodaeus.

V. 229. Iam facilior huius loci emendandi ratio in mentem venit. Post ἀρετᾶς v. 227. cum Aldo pono comma, vt sequens etiam accusatiuus ad infinitiuum κηρύσσεσθαι referatur, et proxima lego sic:

τάν τ' ἀγχιστεύουσαν γᾶν
Ἰονίῳ ναύταις πόντῳ.

ναύταις Ἰονίῳ πόντῳ, i. e. πλέουσιν ἐν Ἰονίῳ πόντῳ. Corruptum videtur, quod σ ante π facile negligebatur. Vid. Bast. ad Gregor. Cor. p. 733. Nam, quod facilius etiam videri possit, ναύτᾳ, id ambiguitatem parit, vt nescias, quo referri debeat adiectiuum Ἰονίῳ.

V. 240. Lege Ἀχαϊκοῦ, coll. not. ad v. 674.

P. 35. not. ad v. 243. Cf. de Verss. Dochm. pag. 181. seq.

P. 37. not. ad v. 244. Quae hic breuiter attigi, eorum quoque vberior expositio facta est in libro de Verss. Dochm. Vid. Argum. p. XIX. seq.

P. 38. l. 31. Multo plura huius generis exempla non tantum in Sophocle, sed etiam in Aeschylo postea inueni, quae recensentur in libro illo de Dochmiacis.

P. 41. not. ad v. 265. Quod igitur de Verss. Dochm. p. 266. inserui τε post ζαθέους, id iam non amplius probo.

V. 281. Fortasse scribendum est:

τί δὲ τόδ' ἔλακες; ἆρά μοι ἀέλιον λεύσσει;

vt etiam hic dochmiis duae breues syllabae interpositae sint.

V. 283. Nolui scribere ἁ pro ἡ. Initium enim iambicum est, et dubitari adhuc licet, an etiam in tali iambico vulgaris dialectus interdum seruanda sit, vt nonnunquam seruatur in senariis, qui cum dochmiacis coniunguntur. Cf. carmina Hippol. a v. 811. et Ion. a v. 676.

P. 47. l. 20. Adde Eur. Electr. 207. ναίω — ναίουσα.

Ibid. l. 26. Pro *Brubachius* lege *Aldus*.

P. 48. not. πάνυ et πάντων confusa sunt in Nostri Hec. 825. Pors.

V. 346. Iam minus damnandam puto lectionem duorum Musgrauii librorum, ἀναγέλασον, quam si probaueris, lege:

χόρευε, μᾶτερ,
χόρευ' ἀναγέλασον.

et in stropha:

ἐπεὶ σὺ, μᾶτερ,
ἐπεὶ σὺ δάκρυσι καί.

coll. Suppl. 719.

ἐγὼ δ' ἀνηλάλαξα, κἀνωρχησάμην.

V. 758. Pro λέγων. scribe λέγων· —

V. 1293. Post κακοῖς Aldus ponit interrogationis notam, quod quodammodo defendi potest.

Quum iam impressus esset liber, Schaeferus mecum communicauit vernaculam Euripidis versionem a Frid. Henr. Bothio editam, cui criticas animaduersiones adiectas esse ignorraueram. In his animaduersionibus de multis locis recte iudicasse video elegantis ingenii virum, modo a metricis disputationibus, in quibus summa imis miscendo poetam paulo inhumanius tractare solet, prorsus abstinuisset.

Factum est nonnunquam, vt in easdem atque ego emendationes incideret. Quem ne suis defraudare voluisse videar, locos illos breuiter hic commemorabo. Versu 301. ille quoque coniicit *πάντως*, v. 322. *φέρε*, v. 581. *νεανιῶν*, v. 1192. *ἔστακες* "*Εκτορ*. Item v. 141. reiicit *ξυρήκει*, v. 339. *εὐοῖ*, v. 1243. *χειρί*. Etiam de explicatione versuum 329 sqq. 440 seq. mecum consentit. Occupauit item Hermanni coniecturas v. 139. *ἐφέδρους*, v. 567. *ἐδίωκεν*, v. 931. *κἄμ' ὁ πρέσβυς*.